

หลักสูตรสถานศึกษา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่าไม้ลาย

พุทธศักราช ๒๕๖๕ (ปรับปรุง)

ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

บทที่ ๑

ที่มาของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ของกระทรวงศึกษาธิการ

๑. ที่มาของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ เพื่อให้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัดนำหลักสูตรฉบับนี้ไปใช้ โดยปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๖ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงได้ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะอย่างต่อเนื่องพบว่า หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ มีจุดดีหลายประการ เช่น เป็นหลักสูตรที่มีความเป็นเอกภาพ ยืดหยุ่น มีความเป็นสากลบนพื้นฐานความเป็นไทย สถานศึกษามีส่วนร่วมและมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทความต้องการของตนเอง และหลักสูตรใช้ได้กับทุกกลุ่มเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นที่เป็นปัญหาที่มีอยู่รอบด้านและความไม่ชัดเจนของการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ ได้แก่ ปัญหาความไม่ชัดเจนของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย สถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างการพัฒนาการเด็กปฐมวัย มาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสาระการเรียนรู้ ปัญหาการประเมินพัฒนาการในสภาพจริง ปัญหาความเชื่อมโยงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ รวมถึงปัญหาคุณภาพเด็กที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่ผลการประเมินพัฒนาการในภาพรวมไม่เป็นไปตามสภาพการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการทบทวนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ ให้มีความสอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน เพื่อพัฒนาไปสู่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยและแผนแม่บท กฎหมายต่างๆ มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้มีความเหมาะสมชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพเด็กและกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม การจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ จะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ หากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับชาติ ชุมชน และครอบครัว เห็นคุณค่าการศึกษาปฐมวัยมีความกระตือรือร้นเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้และสนับสนุนการจัดการศึกษา โดยร่วมกันทำงานอย่างต่อเนื่องเป็นระบบในการวางแผน ส่งเสริม สนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพื่อสิทธิที่เด็กทุกคนจะต้องได้รับจากการอบรมเลี้ยงดูและการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งสถานศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานนั้นจำเป็นต้องมีการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ลงสู่การปฏิบัติเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กปฐมวัยพัฒนาสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

๒.ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิด ถึง ๖ ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคน ให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรักความ

เอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

๓. วิสัยทัศน์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล

๔. จุดหมาย

การพัฒนาเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี มุ่งส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนี้

๑. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขภาพดี
๒. สุขภาพจิตดีและมีความสุข
๓. มีทักษะชีวิตและสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
๔. มีทักษะการใช้ภาษาสื่อสาร และสนใจเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ

๕. คุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย

๑. ร่างกายเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี
๒. ใช้อวัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

๓. มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย

๓. พัฒนาการด้านสังคม

๔. รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
๕. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา

๖. สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย
๗. สนใจเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว

บทที่ ๒

สาระสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัย (สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี)

๑. ปรัชญา

พัฒนาการสมวัย ใฝ่เรียนรู้ คู่คุณธรรม

๒. วิสัยทัศน์

“สถานศึกษามีอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมน่าอยู่ ผู้เรียนมีพัฒนาการสมวัย มีความรู้ คู่คุณธรรม โดยการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม”

๓. ภารกิจการจัดการศึกษา

๑. อบรมเลี้ยงดูเด็กและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ
๒. ตระหนักและสนับสนุนสิทธิขั้นพื้นฐานที่เด็กพึงได้รับ
๓. ปฏิบัติตนต่อเด็กด้วยความรัก ความเข้าใจ และใช้เหตุผล
๔. ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอย่างสมดุลครบทุกด้าน
๕. ปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรมและวัฒนธรรมไทย
๖. ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับความสามารถและการเรียนรู้ของเด็ก
๗. สนับสนุนการเล่นตามธรรมชาติของเด็ก
๘. จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก
๙. ประเมินการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
๑๐. ประสานความร่วมมือระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้เลี้ยงดู สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและชุมชน
๑๑. จัดให้มีการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
๑๒. พัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามปรัชญา วิสัยทัศน์ และจุดเน้นการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา
๑๓. พัฒนาสถานศึกษาตามนโยบายและแนวทางปฏิรูปการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น

๔. เป้าหมายการจัดการศึกษา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่าไม้ลาย สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบึงนคร อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีเป้าหมายในการจัดการศึกษา ดังนี้

๑. เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย
๒. เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจสมวัย
๓. เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมสมวัย
๔. เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย
๕. เด็กมีความรู้เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก
๖. เด็กมีความรู้เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก
๗. เด็กมีความรู้เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวเด็ก
๘. เด็กมีความรู้เรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก

๕. คุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย

๑. ร่างกายเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี
๒. ใช้อวัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

๓. มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย

๓. พัฒนาการด้านสังคม

๔. รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
๕. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา

๖. สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย
๗. สนใจเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว

๖. สภาพที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์เป็นพฤติกรรมหรือความสามารถตามวัยที่คาดหวังให้เกิดขึ้นแก่เด็ก บนพื้นฐานพัฒนาการตามวัยหรือความสามารถตามธรรมชาติในแต่ละระดับอายุ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดสาระการเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์และประเมินพัฒนาการเด็ก โดยมีรายละเอียดของมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ ดังนี้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์							
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน-๒ ปี	๒-๓ ปี
๑.๑ มีน้ำหนัก ส่วนสูง และเส้นรอบศีรษะ ตามเกณฑ์อายุ	<ul style="list-style-type: none"> • น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ • เส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์ 							
๑.๒ มีร่างกายแข็งแรง	<ul style="list-style-type: none"> • มีภูมิต้านทานโรค ไม่ป่วยบ่อย ชับถ่ายเป็นเวลา รับประทานอาหาร นอนและพักผ่อนเหมาะสมกับวัย 							

หมายเหตุ * แรกเกิด - ๒ เดือน หมายถึง แรกเกิด - ๑ เดือน ๒๙ วัน
 ๒ - ๔ เดือน หมายถึง ๒ เดือน - ๓ เดือน ๒๙ วัน
 ๔ - ๖ เดือน หมายถึง ๔ เดือน - ๕ เดือน ๒๙ วัน
 ๖ - ๙ เดือน หมายถึง ๖ เดือน - ๘ เดือน ๒๙ วัน
 ๙ เดือน - ๑ ปี หมายถึง ๙ เดือน - ๑๑ เดือน ๒๙ วัน
 ๑ ปี - ๑ ปี ๖ เดือน หมายถึง ๑๒ เดือน - ๑๗ เดือน ๒๙ วัน
 ๑ ปี ๖ เดือน - ๒ ปี หมายถึง ๑๘ เดือน - ๒๓ เดือน ๒๙ วัน
 ๒ - ๓ ปี หมายถึง ๒๔ เดือน - ๓๕ เดือน ๒๙ วัน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๒ ใช้วัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์							
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน-๒ ปี	๒-๓ ปี
๒.๑ ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ได้เหมาะสมกับวัย	<ul style="list-style-type: none"> นอนคว่ำ ยกศีรษะและหันไปข้างใดข้างหนึ่ง 	<ul style="list-style-type: none"> นอนคว่ำ ยกศีรษะและออกดันพื้น เมื่อจับยืน เริ่มลงน้ำหนักที่เท้าทั้งสองข้างได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ยันหน้าอกดันพื้นโดยใช้แขนช่วย นั่งได้ โดยต้องมีผู้ประคอง 	<ul style="list-style-type: none"> นั่งหลังตรงและเอี้ยวตัว ใช้มือเล่นได้อย่างอิสระ คลานโดยใช้มือและเข่า ยืนเกาะเครื่องเล่นสูงระดับอกได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ยืนทรงตัว (ตั้งไข่) ได้ช่วงสั้นๆ หย่อนตัวลงนั่งจากทำยืน 	<ul style="list-style-type: none"> ลุกขึ้นยืนด้วยตนเอง ยืนได้เองอย่างอิสระ ยืนแล้วก้มลงหยิบของที่พื้นได้ เดินได้เองโดยปล่อยแขนเป็นอิสระและแกว่งแขนตามสบาย เริ่มวิ่งหรือเดินเร็วๆได้ 	<ul style="list-style-type: none"> เดินขึ้นบันไดโดยมือข้างหนึ่งจับราวบันได อีกมือจับผู้ใหญ่มาก้าวเท้าโดยมีสองเท้าในขั้นเดียวกัน วิ่งและหยุดได้ทันที และเริ่มวิ่งใหม่ 	<ul style="list-style-type: none"> นั่งยองๆ เล่นโดยไม่เสียการทรงตัว เดินถอยหลังได้ เดินขึ้นลงบันไดโดยมือข้างหนึ่งจับราว และก้าวเท้าโดยมีสองเท้าในขั้นเดียวกัน กระโดดอยู่กับที่โดยเท้าพื้นพื้นทั้ง ๒ ข้าง
๒.๒ ใช้กล้ามเนื้อเล็กและประสานสัมพันธ์มือ-ตา ได้ เหมาะสมกับวัย	<ul style="list-style-type: none"> จ้องมองได้มองเห็นในระยะห่าง ๘-๑๒ นิ้ว 	<ul style="list-style-type: none"> มองตามวัตถุที่เคลื่อนไหว กำหรือจับสิ่งของที่ใส่ให้ในมือ 	<ul style="list-style-type: none"> เอื้อมคว้าของใกล้ๆ ตัวได้ เปลี่ยนมือถือของได้ที่ละมือ 	<ul style="list-style-type: none"> มองตามของตก จับของมากระทบกัน ด้วยมือ ๒ ข้าง เริ่มใช้นิ้วหัวแม่มือ นิ้วชี้และนิ้วกลางหยิบของ 	<ul style="list-style-type: none"> หยิบของใส่และเอาออกจากภาชนะได้ ถือ กัด และเคี้ยวอาหารได้ด้วยตนเอง 	<ul style="list-style-type: none"> วางก้อนไม้ซ้อนกันได้ ๒ ก้อน เปิดหนังสือที่ละ ๓-๔ หน้า 	<ul style="list-style-type: none"> วางก้อนไม้ซ้อนกันได้ ๔-๖ ก้อน เปิดพลิกหน้าหนังสือได้ที่ละแผ่น 	<ul style="list-style-type: none"> จับสี่เหลี่ยมแท่งใหญ่เพื่อขีดเขียนได้ เลียนแบบลากเส้นเป็นวงต่อเนื่องหรือเส้นตรงแนวตั้ง

				เล็กๆ				
--	--	--	--	-------	--	--	--	--

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๓ มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์							
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน-๒ ปี	๒-๓ ปี
๓.๑ ร่าเริงแจ่มใส	• อารมณ์ดี ยิ้มแย้ม หัวเราะง่าย แววตามีความสุข							
๓.๒ แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมกับวัย	<ul style="list-style-type: none"> • ยิ้มและหัวเราะได้เมื่อพอใจ • สบตาจ้องหน้าแม่ 	<ul style="list-style-type: none"> • ผูกพันกับพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูใกล้ชิด • ยิ้มทักทายเมื่อเห็นหน้าคนคุ้นเคย 	<ul style="list-style-type: none"> • แสดงอารมณ์ที่หลากหลายผ่านการส่งเสียง 	<ul style="list-style-type: none"> • แสดงอารมณ์ตามความรู้ • แสดงอาการกลัวคนแปลกหน้า 	<ul style="list-style-type: none"> • แสดงความสนใจติดผู้เลี้ยงดูตนเองมากกว่าคนอื่น • แสดงความต้องการของตนเองมากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> • แสดงความชอบไม่ชอบส่วนตัวอย่างชัดเจน 	<ul style="list-style-type: none"> • แสดงความรักต่อผู้อื่น • แสดงความกังวลเมื่อแยกจากคนใกล้ชิด 	<ul style="list-style-type: none"> • แสดงความภาคภูมิใจเมื่อทำสิ่งต่างๆสำเร็จ • ชอบพูดคำว่า “ไม่” แม้จะเป็นสิ่งที่ต้องการ

๓.๓ สนใจและมี ความสุขกับ ธรรมชาติที่สวยงาม ดนตรี และ จังหวะการ เคลื่อนไหว	<ul style="list-style-type: none"> • ตอบสนองต่อธรรมชาติ เสียงเพลง จังหวะดนตรี และสิ่งสวยงามต่างๆ อย่างเพลิดเพลิน
--	---

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๔ รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์							
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน-๒ ปี	๒-๓ ปี
๔.๑ ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ใกล้เคียงได้	<ul style="list-style-type: none"> • หุ่ยร้องไห้เมื่อมีคนอุ้ม 	<ul style="list-style-type: none"> • มีปฏิริยาโต้ตอบด้วยการเคลื่อนไหวร่างกาย เมื่อเห็นหรือได้ยินเสียงคนและสิ่งทีคุ้นเคย 	<ul style="list-style-type: none"> • ยิ้มทักทายแสดงอาการดีใจ เมื่อเห็นสิ่งที่ตัวเองพอใจ • จำหน้าแม่และคนคุ้นเคยได้ 	<ul style="list-style-type: none"> • แสดงออกถึงการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่น • เปลี่ยนแบบกริยาท่าทางของผู้อื่นอย่างง่าย ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> • มองผู้ใหญหรือเด็กคนอื่นๆ ทำกิจกรรมอย่างใกล้ชิด 	<ul style="list-style-type: none"> • เริ่มคุ้นเคยกับคนอื่น • ขอความช่วยเหลือเมื่อต้องการ 	<ul style="list-style-type: none"> • ชอบการออกไปเที่ยวนอกบ้าน • แสดงความเป็นเจ้าของ 	<ul style="list-style-type: none"> • ชอบเก็บของของตนเองไว้ใกล้ตัวและไม่ชอบแบ่งปันผู้อื่น

๔.๒ เล่นและ ร่วมทำกิจกรรม กับผู้อื่นได้ตาม วัย	• ยิ้มและส่งเสียง เมื่อมีคนพูดคุย เล่นหรือสัมผัส ตัว	• หัวเราะเสียงดัง ดีใจเมื่อมีคนมา เล่นด้วย	• ยิ้มให้คนอื่น ชอบเล่นกับคน	• ชอบเล่นจ๊ะเอ๋ กับผู้เลี้ยงดูใกล้ ชิด	• เล่นกับผู้เลี้ยงดู ใกล้ชิด	• ชอบดูเด็กคน อื่นเล่นกัน แต่ ไม่ค่อยเข้าไป เล่นด้วย	• ชอบเล่นของ เล่นคนเดียว	• รอคอยช่วงสั้นๆ • เล่นร่วมกับคน อื่นแต่ต่างคน ต่างเล่น
---	---	--	---------------------------------	--	---------------------------------	---	-----------------------------	--

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๕ ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์							
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน-๒ปี	๒-๓ ปี
๕.๑ ทำกิจวัตร ประจำวันด้วย ตนเองได้ตามวัย	-	-	-	• ต้องการถือ ขวดนมด้วย ตนเอง	• หยิบอาหารกิน ได้ • ตีมน้ำจากแก้ว • ให้ความร่วมมือ เวลาแต่งตัว	• ถอดเสื้อผ้า ง่ายๆ ได้ • เริ่มช่วยเหลือ ตนเองในการ แปรงฟัน ล้างมือ โดยมี ผู้ใหญ่ดูแล • เริ่มฝึกขับถ่าย	• ใช้ช้อนตัก อาหารเข้าปาก แต่หกบ้าง • ชอบช่วยเหลือ งานบ้านง่ายๆ	• สวมเสื้อผ้า โดยมีคนช่วย • บอกได้ว่าตน เองต้องการขับ ถ่าย

คุณลักษณะที่ฟังประสงค์ที่ ๖ สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะ	สภาพที่ฟังประสงค์							
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖เดือน	๑ ปี ๖ เดือน-๒ปี	๒-๓ ปี
๖.๑ รับรู้และเข้าใจความหมายของภาษาได้ตามวัย	<ul style="list-style-type: none"> • ตอบสนองต่อเสียง 	<ul style="list-style-type: none"> • หยุดฟังเสียงและ หันตามเสียงเคาะ 	<ul style="list-style-type: none"> • หันตามเสียงจ้องมองปากคน 	<ul style="list-style-type: none"> • รับรู้ภาษาและแสดงสีหน้าท่าทาง • ตอบสนองต่อคำสั่งง่ายๆ • หันหาเมื่อเรียกชื่อ 	<ul style="list-style-type: none"> • ชอบฟังคำพูดซ้ำๆ • รู้ว่าคำแต่ละคำมีความหมายแตกต่างกัน • หยุดกระทำเมื่อได้ยินเสียงห้าม 	<ul style="list-style-type: none"> • หยิบหรือชี้ตามคำบอก • ชี้ส่วนต่างๆของร่างกายตามคำบอกอย่างน้อย ๑ ส่วน 	<ul style="list-style-type: none"> • ปฏิบัติตามคำสั่งได้ ๒ คำสั่งต่อเนื่อง • สนใจฟังนิทานง่ายๆ 	<ul style="list-style-type: none"> • ร้องเพลงได้บางคำและร้องเพลงคลอตามทำนอง • สนใจดูหนังสือนิทานภาพ
๖.๒ แสดงออกและ/หรือพูดเพื่อสื่อความหมายได้	<ul style="list-style-type: none"> • ส่งเสียงในคลอ 	<ul style="list-style-type: none"> • ส่งเสียงอ้อแอ้โต้ตอบสูงๆต่ำๆ 	<ul style="list-style-type: none"> • ส่งเสียงตามเมื่อได้ยินเสียงพูด • ส่งเสียงได้หลายเสียง 	<ul style="list-style-type: none"> • พยายามเลียนเสียงต่างๆ • ทำเสียงซ้ำๆ เช่น หม่า หม่า 	<ul style="list-style-type: none"> • รู้จักเชื่อมโยงคำพูดกับการกระทำ เช่น ไม่จะสั้นหัว • พูดคำพยางค์เดียว 	<ul style="list-style-type: none"> • พูดคำพยางค์เดียวที่มีความหมายได้อย่างน้อย ๒ คำ 	<ul style="list-style-type: none"> • พูดคำต่อกัน เช่น ไปเที่ยว 	<ul style="list-style-type: none"> • พูดเป็นวลีสั้นๆ • มักจะถามคำถาม “อะไร” และ “ทำไม”

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๗ สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์							
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖เดือน	๑ ปี ๖ เดือน-๒ปี	๒-๓ ปี
๗.๑ สนใจและเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว	<ul style="list-style-type: none"> สนใจมองใบหน้าคนมากกว่าสิ่งของ 	<ul style="list-style-type: none"> กรอกตามองตามสิ่งของหรือสิ่งที่มีเสียง 	<ul style="list-style-type: none"> มองสิ่งของที่อยู่รอบๆ และในระยะใกล้ แสดงความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ และพยายามหยิบของในระยะที่เอื้อมถึง 	<ul style="list-style-type: none"> เริ่มรู้จักสิ่งของในชีวิตประจำวัน 	<ul style="list-style-type: none"> คาดคะเนได้ถึง การกลับมาของบุคคลหรือสิ่งของ 	<ul style="list-style-type: none"> สำรวจสิ่งของโดยใช้หลายๆวิธี 	<ul style="list-style-type: none"> สังเกต สำรวจ ลองผิดลองถูกกับคุณสมบัติของสิ่งต่างๆ 	<ul style="list-style-type: none"> อยากเรียนรู้สิ่งต่างๆ ถามบ่อยถามซ้ำ จดจ่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ยาวนานขึ้น
๗.๒ เรียนรู้ผ่านการเลียนแบบ	-	-	<ul style="list-style-type: none"> เลียนแบบเสียงเพลงและการเคลื่อนไหว 	<ul style="list-style-type: none"> เลียนแบบเสียงบุคคล 	<ul style="list-style-type: none"> เลียนแบบการเคลื่อนไหวหน้าตาแลบลิ้น ปากจู้ 	<ul style="list-style-type: none"> เลียนแบบท่าทางการกระทำง่ายๆของผู้ใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> เลียนแบบคำพูดที่ผู้ใหญ่พูด 	<ul style="list-style-type: none"> เลียนแบบการกระทำผู้ใกล้ชิดหรือเด็กอื่น พยายามเลียนเสียงต่างๆ

<p>๗.๓ สํารวจโดย ใช้ประสาทสัมผัส</p>	<ul style="list-style-type: none"> • จ้องมองสิ่งของเคลื่อนไหวหรือเครื่องแขวนสีขาว-ดำ 	<ul style="list-style-type: none"> • สนใจเล่นมือตนเองและเอาเข้าปาก • ชอบปิดวัตถุที่มองเห็น • จำเสียงบุคคลที่ใกล้ชิด 	<ul style="list-style-type: none"> • ชอบสํารวจด้วยการนำสิ่งของเข้าปาก 	<ul style="list-style-type: none"> • สํารวจร่างกายตนเองและสิ่งต่างๆรอบตัว 	<ul style="list-style-type: none"> • ใช้นิ้วสํารวจสิ่งของหรือพื้นที่ที่มีช่องหรือมีรู 	<ul style="list-style-type: none"> • สํารวจสิ่งที่เกิดขึ้น • ลองผิดลองถูกเพื่อแก้ปัญหา • มองอย่างค้นหา 	<ul style="list-style-type: none"> • สํารวจตามตุ้ลื่นชัก ชั้นวางของตะกร้าผ้า • ชอบเล่น ลาก ดึง ผลัก โยน • ชอบวาดรูปทรง 	<ul style="list-style-type: none"> • ค้นหาของที่ถูซ่อนโดยมีสิ่งปกปิด ๒-๓ ชั้น • ชอบละเลงสีด้วยมือ
--	---	--	--	--	--	---	---	---

๗. โครงสร้างหลักสูตร

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่าไม้ลายได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๑ โดยยึดถือหลักการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี เน้นการจัดประสบการณ์ผ่านการเล่นตามธรรมชาติที่เหมาะสมกับวัยอย่างเป็นองค์รวม ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถตามวัยของเด็ก ทั้งนี้ เด็กในช่วงวัยนี้จะมีพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นมากกว่าในช่วงแรก เด็กมีการพึ่งพาตนเอง แสดงความเป็นตัวของตัวเอง จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงสาระการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย **ประสบการณ์สำคัญ** และ **สาระที่ควรเรียนรู้** ตลอดจนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป จึงได้กำหนดไว้ดังนี้

ประสบการณ์สำคัญ	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	กิจกรรมประจำวัน ๖ กิจกรรม	จำนวนชั่วโมง/วัน
			ต่ำกว่า ๓ ปี
๑. ด้านร่างกาย	๑. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	๑. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	๒๐ นาที
๒. ด้านอารมณ์และจิตใจ	๒. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	๒. กิจกรรมเสริมประสบการณ์	๒๐ นาที
๓. ด้านสังคม	๓. เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวเด็ก	๓. กิจกรรมสร้างสรรค์	๒๐ นาที
๔. ด้านสติปัญญา	๔. เรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	๔. กิจกรรมเสรี/เล่นตามมุม	๒๐ นาที
		๕. กิจกรรมกลางแจ้ง	๒๐ นาที
		๖. กิจกรรมเกมการศึกษา	๒๐ นาที

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี เป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็ก ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยอาจจัดในรูปแบบหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ หรือเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย สาระการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย ๒ ส่วน คือ ประสบการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

๑. ประสบการณ์สำคัญ ประสบการณ์สำคัญ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้เด็กได้ลงมือทำด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะระยะแรกเริ่มชีวิต และช่วงระยะปฐมวัยมีความสำคัญเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นรากฐานของพัฒนาการก้าวต่อไปของชีวิต เด็กแต่ละคน ตลอดจนเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดความสามารถ แรงจูงใจ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองของเด็ก ที่จะส่งผลต่อเนื่องจากช่วงวัยเด็กไปสู่วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ ประสบการณ์สำคัญจะเกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมทุกด้านที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวในวิถีชีวิตของเด็กและในสังคมภายนอก อันจะส่งผลเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้และสามารถพัฒนาต่อเนื่องไปสู่ระดับที่สูงขึ้น

ประสบการณ์สำคัญที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ของเด็กนั้น พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูจำเป็นต้องสนับสนุนให้เด็กมีประสบการณ์ตรงด้วยการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า

การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย การสร้างความรักความผูกพันกับคนใกล้ชิด การปฏิสัมพันธ์กับผู้คน และสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และการรู้จักใช้ภาษาสื่อความหมาย ดังนั้น การฝึกทักษะต่าง ๆ ต้องให้เด็กมี

ประสบการณ์สำคัญผ่านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และการเล่น ให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากการเลียนแบบ ลองผิดลองถูก สำรวจ ทดลอง และลงมือกระทำจริง การปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของ บุคคล และธรรมชาติ รอบตัวเด็กตามบริบทของสภาพแวดล้อม จำเป็นต้องมีการจัดประสบการณ์สำคัญแบบองค์รวมที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑.๑ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท ในการทำกิจวัตรประจำวันหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ การนอนหลับพักผ่อน การดูแลสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของตนเอง

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม
๑. การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามจังหวะดนตรี
๒. การเคลื่อนไหว และการทรงตัว
๓. การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อ และระบบประสาท
๔. การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส
๕. การวาด
๖. การเขียนขีดเขียน
๗. การปั้น
๘. การฉีก
๙. การตัดปะ
๑๐. การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย ของใช้ส่วนตัว
๑๑. การรักษาความปลอดภัย

๑.๒ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกที่เหมาะสมกับวัย มีความสุข ร่าเริง แจ่มใส ได้พัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง จากการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้เด็กรู้สึกเป็นที่รัก อบอุ่น มั่นคง เกิดความรู้สึกปลอดภัย ไว้วางใจ ซึ่งจะส่งผลให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและเรียนรู้ที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม
๑. การรับรู้อารมณ์หรือความรู้สึกของตนเอง
๒. การแสดงอารมณ์ที่เป็นสุข
๓. การควบคุมอารมณ์และการแสดงออก
๔. การเล่นอิสระ
๕. การเล่นบทบาทสมมติ
๖. การชื่นชมธรรมชาติ
๗. การเพาะปลูกอย่างง่าย
๘. การเลี้ยงสัตว์
๙. การฟังนิทาน
๑๐. การร้องเพลง

๑๑. การท่องคำคล้องจอง
๑๒. การทำกิจกรรมศิลปะต่าง ๆ ตามความสนใจ

๑.๓ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัว ในชีวิตประจำวัน ได้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ และปรับตัวอยู่ในสังคม เด็กมีโอกาสได้เล่น และทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่ เด็กวัยเดียวกันหรือต่างวัย เพศเดียวกัน หรือต่างเพศ อย่างสม่ำเสมอ

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม

๑. การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันตามวัย
๒. การเล่นอย่างอิสระ
๓. การเล่นรวมกลุ่มกับผู้อื่น
๔. การแบ่งปันหรือการให้
๕. การอดทนรอคอยตามวัย
๖. การใช้ภาษาบอกความต้องการ
๗. การออกไปเล่นนอกบ้าน
๘. การไปสวนสาธารณะ
๙. การออกไปร่วมกิจกรรมในศาสนาสถาน

๑.๔ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้และเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวในชีวิตประจำวันผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า และการเคลื่อนไหว ได้พัฒนาการการใช้ภาษาสื่อสารความหมายและความคิด รู้จักสังเกตคุณลักษณะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสี ขนาด รูปร่าง รูปทรง ผิวสัมผัส จดจำชื่อเรียกสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม

๑. การตอบคำถามจากการคิด
๒. การเชื่อมโยงจากประสบการณ์เดิม
๓. การเรียงลำดับเหตุการณ์
๔. การยืดหยุ่นการคิดตามวัย
๕. การจดจ่อใส่ใจ
๖. การสังเกตวัตถุหรือสิ่งของที่มีสีสันและรูปทรงที่ต่างกัน
๗. การฟังเสียงต่าง ๆ รอบตัว
๘. การฟังนิทานหรือเรื่องราวสั้น ๆ
๙. การพูดบอกความต้องการ
๑๐. การเล่าเรื่องราว
๑๑. การสำรวจ
๑๒. การทดลองอย่างง่าย ๆ
๑๓. การคิดวางแผนที่ไม่ซับซ้อน
๑๔. การคิดตัดสินใจหรือแก้ปัญหาในเรื่องที่ง่าย ๆ ด้วยตนเอง
๑๕. การแสดงความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ

๒. สารที่ควรเรียนรู้

สารที่จะให้เด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี เรียนรู้ ควรเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับตนเองเป็นลำดับแรก แล้วจึงขยายไปสู่เรื่องที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เด็กควรได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ให้เหมาะกับวัย ดังนี้

๒.๑ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ และเพศของตนเอง การเรียกชื่อส่วนต่าง ๆ ของใบหน้าและร่างกาย การดูแลตนเองเบื้องต้น โดยมีผู้ใหญ่ให้การช่วยเหลือ การล้างมือ การขับถ่าย การรับประทานอาหาร การถอดและใส่เสื้อผ้า การรักษาความปลอดภัย และการนอนหลับพักผ่อน

ประสบการณ์

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวกับที่และการเคลื่อนไหว เคลื่อนที่
- การเคลื่อนไหวพร้อมอุปกรณ์
- การเล่นเครื่องเล่นสนาม
- การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส
- การเขียนภาพและการเล่นกับสี
- การปั้นและการประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ
- การปฏิบัติตามสุขภาพอนามัย
- การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

ด้านอารมณ์ จิตใจ

- การแสดงปฏิกริยาโต้ตอบเสียงดนตรีง่าย ๆ เช่น เครื่องดนตรีประเภทเคาะประเภทตี ฯลฯ
- การร้องเพลง
- การชื่นชมและสร้างสรรค์ สิ่งที่สวยงาม
- การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องสนุก ตลก ขบขันและเรื่องราว เหตุการณ์ที่สนุกต่าง ๆ
- การเล่นอิสระ
- การเล่นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
- การเล่นในห้องเรียน และนอกห้องเรียน

ด้านสังคม

- การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง
- การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- การแก้ปัญหาในการเล่น การปฏิบัติตามวัฒนธรรมตามท้องถิ่นที่อยู่อาศัยอยู่และความเป็นไทย

ด้านสติปัญญา

- การรู้จักสิ่งต่าง ๆ ด้วยการฟัง การมอง การสัมผัส ชิมรส ดมกลิ่น
- การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่าย และรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง
- การรับรู้และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัตถุ ของเล่นและผลงาน
- การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ วัสดุ
- การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องเกี่ยวกับตนเอง
- การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของเหตุการณ์และความสัมพันธ์ของเรื่องราวที่สนใจ
- การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวนหรือปริมาณ
- การอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งของต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน
- การเริ่มต้นและการหยุดกระทำโดยสัญญาณ

- การสำรวจและอธิบายความเหมือนและความแตกต่าง
- การจับคู่ จำแนก จัดกลุ่ม
- การเปรียบเทียบ เช่น สั้น / ยาว ขรุขระ / เรียบ ฯลฯ
- การนับสิ่งต่าง ๆ
- การจัดคู่ หนึ่งต่อหนึ่ง
- การฟังเรื่องราว นิทาน คำคล้องจอง คำกลอน
- การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ ที่สื่อความหมายต่อเด็ก
- การอ่านในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ ที่สื่อความหมายต่อเด็ก

สาระย่อย
๑. ชื่อเล่นชื่อจริง นามสกุล ๒. ลักษณะรูปร่าง หน้าตาและเพศ ๓. ชื่อ รูปร่างหน้าที่และการ ดูแลรักษาส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ๔. การดูแลรักษาความสะอาดอย่างง่าย ๆ ๕. การแบ่งปัน ๖. การรับประทานอาหารด้วย ตนเอง ๗. การเลือกรับประทานอาหาร ที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ๘. การยอมรับผู้อื่น ๙. การแสดงความรู้สึกที่ เหมาะสม ๑๐. การเป็นผู้นำและผู้ตาม

๒.๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลภายใน ครอบครัวและบุคคลภายนอกครอบครัว การรู้จักชื่อเรียกหรือสรรพนามแทนตัวของญาติ หรือผู้เลี้ยงดู วิธีปฏิบัติกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม การทำทาย การไหว้ การเล่นกับพี่น้องในบ้าน การไปเที่ยวตลาดและสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน การเล่นที่สนามเด็กเล่น การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรมและประเพณี

ประสบการณ์

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวกับที่และการเคลื่อนไหว เคลื่อนที่
- การเคลื่อนไหวพร้อมอุปกรณ์
- การเล่นเครื่องเล่นสนาม
- การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส
- การเขียนภาพและการเล่นกับสี
- การปั้นและการประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ
- การปฏิบัติตามสุขภาพอนามัย
- การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

ด้านอารมณ์ จิตใจ

- การแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรีง่าย ๆ เช่น เครื่องดนตรีประเภทเคาะประเภทตี ฯลฯ
- การร้องเพลง
- การชื่นชมและสร้างสรรค์ สิ่งที่สวยงาม
- การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องสนุก ตลก ขบขัน และเรื่องราวเหตุการณ์ที่สนุกต่าง ๆ
- การเล่นอิสระ
- การเล่นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
- การเล่นในห้องเรียน และนอกห้องเรียน

ด้านสังคม

- การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง
- การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
- การแก้ปัญหาในการเล่น
- การปฏิบัติตามวัฒนธรรมตามท้องถิ่นที่อยู่อาศัย อยู่และความเป็นไทย

ด้านสติปัญญา

- การรู้จักสิ่งต่าง ๆ ด้วยการฟัง การมอง การสัมผัส ชิมรส ดมกลิ่น
- การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่าย และรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง
- การรับรู้และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัตถุ ของเล่นและผลงาน
- การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ วัสดุ
- การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องเกี่ยวกับตนเอง
- การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของเหตุการณ์และความสัมพันธ์ของเรื่องราวที่สนใจ
- การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวนหรือปริมาณ
- การอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งของต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน
- การเริ่มต้นและการหยุดกระทำโดยสัญญาณ
- การสำรวจและอธิบายความเหมือนและความแตกต่าง
- การจับคู่ จำแนก จัดกลุ่ม
- การเปรียบเทียบ เช่น สั้น / ยาว ขรุขระ / เรียบ ฯลฯ
- การเปรียบเทียบจำนวนมากกว่า น้อยกว่า เท่ากัน
- การนับสิ่งต่าง ๆ
- การจัดคู่ หนึ่งต่อหนึ่ง
- การฟังเรื่องราว นิทาน คำคล้องจอง คำกลอน
- การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ ที่สื่อความหมายต่อเด็ก

สาระย่อย
๑. ลักษณะของบ้าน ๒. ความสำคัญความหมายของครอบครัว ๓. ชื่อบุคคลในครอบครัว ๔. ชื่อ รูปร่าง ลักษณะหน้าตา ของบุคคลในครอบครัว ๕. ชื่อของโรงเรียนที่ตั้ง ๖. บุคคลในโรงเรียน ๗. หน้าที่ของบุคคลที่อยู่ในโรงเรียน ๘. กฎระเบียบของโรงเรียน ๙. อาชีพในชุมชน

๒.๓ ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรได้เรียนรู้เกี่ยวกับการสำรวจสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติรอบตัว เช่น สัตว์ พืช ดอกไม้ ใบไม้ ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า การเล่นน้ำ การเล่นทราย การเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ ที่ไม่เป็นอันตราย การเดินเล่นในสวน การเพาะปลูกอย่างง่าย

ประสบการณ์

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวกับที่และการเคลื่อนไหว เคลื่อนที่
- การเคลื่อนไหวพร้อมอุปกรณ์
- การเล่นเครื่องเล่นสนาม
- การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส
- การเขียนภาพและการเล่นกับสี
- การปั้นและการประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ
- การปฏิบัติตามสุขภาพอนามัย
- การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

ด้านอารมณ์ จิตใจ

- การแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรีง่าย ๆ เช่น เครื่องดนตรีประเภทเคาะ ประเภทตี ฯลฯ
- การร้องเพลง
- การชื่นชมและสร้างสรรค์ สิ่งที่สวยงาม
- การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องสนุก ตลก ขบขัน และเรื่องราว เหตุการณ์ที่สนุกต่างๆ
- การเล่นอิสระ
- การเล่นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
- การเล่นในห้องเรียน และนอกห้องเรียน

ด้านสังคม

- การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง
- การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
- การแก้ปัญหาในการเล่น
- การปฏิบัติตามวัฒนธรรมตามท้องถิ่นที่อยู่อาศัย อยู่และความเป็นไทย

ด้านสติปัญญา

- การรู้จักสิ่งต่าง ๆ ด้วยการฟัง การมอง การสัมผัส ชิมรส ดมกลิ่น
- การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่าย และรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง
- การรับรู้และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัตถุ ของเล่นและผลงาน
- การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ วัสดุ
- การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องเกี่ยวกับตนเอง
- การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของเหตุการณ์และความสัมพันธ์ของเรื่องราวที่สนใจ
- การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวนหรือปริมาณ
- การอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งของต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน
- การเริ่มต้นและการหยุดกระทำโดยสัญญาณ
- การสำรวจและอธิบายความเหมือนและความแตกต่าง
- การจับคู่ จำแนก จัดกลุ่ม
- การเปรียบเทียบ เช่น สั้น / ยาว ชรุขระ / เรียบ ฯลฯ
- การเปรียบเทียบจำนวนมากกว่า น้อยกว่า เท่ากัน
- การนับสิ่งต่าง ๆ
- การจัดคู่ หนึ่งต่อหนึ่ง
- การฟังเรื่องราว นิทาน คำคล้องจอง คำกลอน
- การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ ที่สื่อความหมายต่อเด็ก

สาระย่อย	
๑. สิ่งมีชีวิต	- ชื่อ <ul style="list-style-type: none">- รูปร่าง ลักษณะ- ความเหมือน และความแตกต่าง- ความเมตตากรุณา
๒. สิ่งไม่มีชีวิต	- ชื่อ <ul style="list-style-type: none">- ลักษณะ- ความเหมือนและความแตกต่าง
๓. ฤดูกาล	- ชื่อฤดูกาล <ul style="list-style-type: none">- การปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับฤดู- การรักษาสุขภาพ
๔. กลางวัน กลางคืน	- รูปร่าง ลักษณะของดวงอาทิตย์ และดวงจันทร์ <ul style="list-style-type: none">- ข้อแตกต่างของกลางวัน และกลางคืน- การปฏิบัติตนในเวลากลางวัน กลางคืน

๒.๔ สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อและของเล่นของใช้ที่อยู่รอบตัว การเชื่อมโยงลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างง่าย ๆ ของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก เช่น สีรูปร่าง รูปทรง ขนาด ผิวสัมผัส

ประสบการณ์

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวกับที่และการเคลื่อนไหว เคลื่อนที่
- การเคลื่อนไหวพร้อมอุปกรณ์
- การเล่นเครื่องเล่นสนาม
- การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส
- การเขียนภาพและการเล่นกับสี
- การปั้นและการประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ
- การปฏิบัติตามสุขภาพอนามัย
- การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

ด้านอารมณ์ จิตใจ

- การแสดงปฏิกริยาโต้ตอบเสียงดนตรีง่าย ๆ เช่น เครื่องดนตรีประเภทเคาะประเภทตี ฯลฯ
- การร้องเพลง
- การชื่นชมและสร้างสรรค์ สิ่งที่สวยงาม
- การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องสนุก ตลก ขบขัน และเรื่องราวเหตุการณ์ที่สนุกต่าง ๆ
- การเล่นอิสระ
- การเล่นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
- การเล่นในห้องเรียน และนอกห้องเรียน

ด้านสังคม

- การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง
- การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
- การแก้ปัญหาในการเล่น
- การปฏิบัติตามวัฒนธรรมตามท้องถิ่นที่อยู่อาศัย อยู่และความเป็นไทย

ด้านสติปัญญา

- การรู้จักสิ่งต่าง ๆ ด้วยการฟัง การมอง การสัมผัส ชิมรส ดมกลิ่น
- การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่าย และรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง
- การรับรู้และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัตถุ ของเล่นและผลงาน
- การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ วัสดุ
- การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องเกี่ยวกับตนเอง
- การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของเหตุการณ์และความสัมพันธ์ของเรื่องราวที่สนใจ
- การอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งของต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน
- การสำรวจและอธิบายความเหมือนและความแตกต่าง
- การจับคู่ จำแนก จัดกลุ่ม
- การเปรียบเทียบ เช่น สั้น / ยาว ขรุขระ / เรียบ ฯลฯ
- การเปรียบเทียบจำนวนน้อยกว่า มากกว่าเท่ากัน
- การนับสิ่งต่าง ๆ

- การจัดคู่ หนึ่งต่อหนึ่ง
- การฟังเรื่องราว นิทาน คำคล้องจอง คำกลอน
- การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ ที่สื่อความหมายต่อเด็ก

สาระย่อย	
๑. เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> - ชื่อ - ลักษณะรูปร่าง สี ขนาด ผิวสัมผัส - วิธีการใช้ ประโยชน์ - การเก็บรักษา การทำความสะอาด
๒. การคมนาคม	<ul style="list-style-type: none"> - ประเภท - ชื่อของยานพาหนะ แต่ละประเภท - วิธีการเลือกใช้นยานพาหนะที่เหมาะสม
๓. การสื่อสาร	<ul style="list-style-type: none"> - ชื่อเครื่องมือการสื่อสาร - รูปร่าง, ลักษณะ

นอกจากสาระที่ควรเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ จำนวน สาระที่ควรเรียนรู้แล้ว ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองตาเย็น ได้กำหนดสาระที่ควรเรียนรู้เพิ่มเติม เกี่ยวกับนโยบาย และจุดเน้น ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กำหนดเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิต ศาสนา และขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และความเป็นไทย โดยมีสาระรายละเอียด สาระที่ควรเรียนรู้เพิ่มเติม ดังนี้

๒.๕ วันสำคัญ เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับวันสำคัญเกี่ยวกับวิถีชีวิต ศาสนาและขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และความเป็นไทย ทั้งของชาติและของชุมชนท้องถิ่น

ลำดับที่	สาระที่ควรเรียนรู้เรื่องวันสำคัญ	ตัวอย่างวันสำคัญต่าง ๆ	หมายเหตุ
๑	วันสำคัญทางศาสนา (๑)วันสำคัญทางศาสนาพุทธ (๒) วันสำคัญทางศาสนาคริสต์	๑.วันมาฆบูชา ๒.วันวิสาขบูชา ๓.วันอาสาฬหบูชา ๔.วันพระ ฯลฯ วันคริสต์มาส ฯลฯ	
๒	วันสำคัญของชาติ	๑.วันเฉลิมพระชนมพรรษารัชกาลที่ ๑๐ ๒.วันแม่แห่งชาติ ๓.วันพ่อแห่งชาติ	

ลำดับที่	สาระที่ควรเรียนรู้เรื่องวันสำคัญ	ตัวอย่างวันสำคัญต่าง ๆ	หมายเหตุ
๓	วันสำคัญของท้องถิ่น	๑. วันลอยกระทง ๒. วันสงกรานต์	
๔	วันสำคัญอื่นๆ	๑. วันขึ้นปีใหม่ ๒. วันเด็ก ๓. วันครู ฯลฯ	

๒.๖ ท้องถิ่นของเรา

- (๑) ประวัติความเป็นมา
- (๒) ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี
- (๓) แหล่งการท่องเที่ยว
- (๔) บุคคลสำคัญ
- (๕) การประกอบอาชีพ
- (๖) สภาพภูมิประเทศ / ภูมิอากาศ
- (๗) สภาพปัญหาในชุมชน / สังคม / พิบัติภัย
- (๘) สภาพเศรษฐกิจและสังคม
- (๙) ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม
- (๑๐) พระราชกรณียกิจ
- (๑๑) ภูมิปัญญา / สินค้า / OTOP

๒.๗ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การจัดกิจกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับเด็กปฐมวัย

แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณา ดังนี้

๑. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็น การมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤต เพื่อ ความมั่นคง และความยั่งยืนของการพัฒนา

๒. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดย เน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

๓. ค่านิยม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย ๓ คุณลักษณะ พร้อม ๆ กันดังนี้

(๑) **ความพอประมาณ** หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไปโดยไม่ เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น เช่นการผลิต และการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

(๒) **ความมีเหตุผล** หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้อง เป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

(๓) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้ และไกล

เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

แนวทางปฏิบัติ / ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุล และยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ และเทคโนโลยี ประการที่สำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง

๑. พอมีพอกิน ปลูกพืชสวนครัวไว้กินเองบ้าง ปลูกไม้ผลไว้หลังบ้าน ๒-๓ ต้น พอที่จะมีไว้กินเองในครัวเรือน เหลือจึงขายไป

๒. พออยู่พอใช้ ทำให้บ้านน่าอยู่ ปราศจากสารเคมี กลิ่นเหม็น ไข้แต่ของที่เป็นธรรมชาติ (ใช้จุลินทรีย์ผสมน้ำฉูพื้นบ้าน จะสะอาดกว่าใช้น้ำยาเคมี) ใช้จ่ายลดลง สุขภาพจะดีขึ้น (ประหยัดค่ารักษาพยาบาล)

๓. พอออกพอใจ เราต้องรู้จักพอ รู้จักประมาณตน ไม่ใคร่อยากใคร่มีเช่นผู้อื่น เพราะเราจะหลงติดกับวัตถุ ปัญญาจะไม่เกิด

๒.๘ อาเซียนศึกษา

(๑) บ้านเราและเพื่อนบ้านอาเซียน

๑. แผนที่ที่ตั้ง/สถานที่สำคัญและแหล่งท่องเที่ยว
๒. ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและฤดูกาล
๓. ฤดูกาล และภัยพิบัติ
๔. อาชีพและสินค้าเศรษฐกิจ
๕. สกุลเงิน

(๒) ประเทศสมาชิกอาเซียน

๑. ชื่อประเทศและธงชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน
๒. ดอกไม้ / ต้นไม้ ประจำชาติ
๓. สัญลักษณ์ตราแผ่นดิน
๔. สัตว์ประจำชาติ
๕. เพลงชาติประเทศสมาชิกอาเซียน

(๓) สังคมและวัฒนธรรม

๑. ศาสนาและวันสำคัญ
๒. ชุดแต่งกายประจำชาติ
๓. อาหารประจำชาติ
๔. ภาษา ประเพณีและวัฒนธรรม
๕. การละเล่น การแสดงและนิทานประจำชาติ

(๔) อาเซียนที่รัก

๑. ธงอาเซียน
๒. ตราสัญลักษณ์อาเซียน
๓. คำขวัญอาเซียน
๔. เพลงอาเซียน
๕. ภาษาอาเซียน

๒.๙ สะเต็มศึกษา

การเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยที่มีการเติบโตทางเทคโนโลยี สารสนเทศ และสังคมมนุษย์ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตและการเตรียมพัฒนาบุคลากรของมนุษย์ให้มีศักยภาพสอดคล้องสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไป ความรู้เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ มีมากมาย จากการศึกษาในรูปแบบเดิมที่เด็กหรือผู้เรียนมักจะเรียนรู้โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ที่ถ่ายทอดวิชาความรู้ต่าง ๆ เหล่านั้น มาเป็นการศึกษาที่เด็กหรือผู้เรียนสามารถที่จะสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางในเรื่องต่าง ๆ ที่เด็กสนใจ สืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ดังนั้นสิ่งที่ครูผู้สอนควรจะส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาคือ ทักษะการเรียนรู้ ที่จะทำให้เด็กรู้วิธีการสืบค้นหาข้อมูลได้ด้วยตนเองและมีวิจารณญาณในการเลือกพิจารณาข้อมูลที่เป็นความรู้ที่มีประโยชน์ การจัดการศึกษาแบบบูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และ คณิตศาสตร์ หรือ STEM เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการกลุ่มสาระและ ทักษะกระบวนการของทั้ง ๔ สาระอันได้แก่ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และ คณิตศาสตร์โดยนำลักษณะธรรมชาติของแต่ละสาขาวิชาและ กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนมาผสมผสานกันเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่สำคัญและจำเป็นอีกทั้งยังตอบสนองต่อการดำรงชีวิตอยู่ในยุคปัจจุบันและโลกอนาคต อีกด้วย ลักษณะของ STEM มีดังต่อไปนี้

ตัวอักษรตัวแรก ของ STEM คือ S มาจากคำว่า Science หรือ วิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นสาระที่ศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับ ธรรมชาติรอบตัว ในการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ให้กับผู้เรียน จะเน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการที่เรียกว่า กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process) ที่จะประกอบด้วยขั้นตอน

๑. ขั้นการสร้างความสนใจ

เป็นขั้นของการนำเข้าสู่บทเรียน ซึ่งอาจจะเป็นข้อสงสัยที่เกิดจากตัวผู้เรียน หรือ อาจจะเป็นข้อสงสัยที่เกิดขึ้นในขณะอภิปรายหรือทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ซึ่งครูผู้สอนไม่ควรบังคับให้เด็กยอมรับประเด็นปัญหาที่ครูสนใจ ซึ่งตัวอย่างจัดกิจกรรมที่ครูผู้สอนสามารถจัดเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจมากขึ้น ได้แก่ สาธิต ทดลอง เล่าเรื่อง ทักษะศึกษา เป็นต้น

๒. ขั้นสำรวจและการค้นหา

- เมื่อมีข้อคำถามแล้ว ก็มีการวางแผนการหาคำตอบ
- กำหนดแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - ลงมือเก็บข้อมูล ในการวางแผน
 - การลงมือปฏิบัติให้ได้คำตอบ ประกอบด้วย การสังเกต การวัด การทดลอง เป็นต้น

๓. ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป

เมื่อได้ข้อมูลแล้วก็นำข้อมูล มาแปลผล สรุปผล

เพิ่มเติมขึ้น

๔. ขั้นขยายความรู้

เป็นการนำความรู้มาเชื่อมโยงกับความรู้เดิมหรือแนวคิดที่ได้ค้นคว้า

๕. ขั้นการประเมิน

เป็นการประเมินการเรียนรู้ด้วยกระบวนการต่าง ๆ ว่าผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อะไรบ้าง อย่างไร และ มากน้อยเพียงใด

บทบาทของวิทยาศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) นั้นนอกจากจะมีส่วนทำให้ผู้เรียนได้นำความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในกิจกรรม STEM แล้ว บทบาทของวิทยาศาสตร์ใน STEM ยังมีส่วนในการช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดและแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ คิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์วิจารณ์ มีทักษะที่สำคัญในการสืบค้นข้อมูลความรู้ สามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลที่หลากหลายและประจักษ์พยานที่ตรวจสอบได้

ตัวอักษรตัวที่สอง ของ STEM คือ T มาจากคำว่า Technology หรือ เทคโนโลยี ซึ่งเป็นสาระที่เกี่ยวกับกระบวนการแก้ปัญหา การพัฒนาสิ่งต่างๆหรือกระบวนการต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์เรา ดังนั้น คำว่า เทคโนโลยีจึงไม่ได้หมายความถึงเพียงแค่ผลผลิตที่ได้จากกระบวนการแก้ปัญหาอย่างเช่น คอมพิวเตอร์กล้องถ่ายภาพ โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น เท่านั้น แต่ยังหมายถึงกระบวนการแก้ปัญหาอีกด้วย สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ระบุขั้นตอนในกระบวนการทางเทคโนโลยีประกอบด้วย ๗ ขั้นตอนดังนี้

๑. กำหนดปัญหาหรือความต้องการ
๒. รวบรวมข้อมูล โดยอาจจะรวบรวมข้อมูลจากตำรา วารสาร บทความ อินเทอร์เน็ต
๓. เลือกวิธีการ เป็นการพิจารณาเลือกวิธีที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการแก้ปัญหา
๔. ออกแบบและปฏิบัติการ
๕. ทดสอบ เป็นการตรวจสอบว่าชิ้นงานหรือวิธีที่สร้างขึ้นสามารถแก้ปัญหาได้หรือไม่
๖. ปรับปรุงแก้ไข เป็นการวิเคราะห์ว่าชิ้นงานหรือวิธีที่สร้างขึ้นจะปรับ แก้ไขส่วนใด
๗. ประเมินผล เป็นการประเมินผลว่าชิ้นงานหรือวิธีที่สร้างขึ้นสามารถแก้ปัญหาได้หรือไม่ ถ้ายังมีปัญหาที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

บทบาทของเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) นี้ จะพัฒนาให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิด แก้ปัญหา ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างเป็นเหตุ เป็นผล อีกทั้งยังเป็นการพัฒนานิสัยความรอบคอบ ความเพียร ไม่ย่อท้อต่อความล้มเหลวหรือความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นในขณะทำกิจกรรม

ตัวอักษรตัวที่สาม ของ STEM คือ E มาจากคำว่า Engineering หรือ วิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งวิศวกรรมในที่นี้หมายถึง * การออกแบบ * การวางแผน เพื่อแก้ปัญหา โดยเป็นการใช้องค์ความรู้ต่าง ๆ มาสร้างสรรค์ออกแบบผลงานภายใต้ข้อจำกัด หรือเงื่อนไขที่กำหนด ซึ่งบทบาทของเทคโนโลยีและวิศวกรรมศาสตร์ใน STEM จะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันกระบวนการออกแบบของวิศวกรรมศาสตร์ ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

๑. กำหนดปัญหา หรือความต้องการ
๒. หาแนวทางการแก้ปัญหา
๓. ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา
๔. ทดสอบและประเมินผล

บทบาทของวิศวกรรมศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา การคิดเป็นเหตุเป็นผล การคิดเป็นระบบ อีกทั้งยังเป็นการฝึกนิสัยความเพียร ความรอบคอบ

ตัวอักษรตัวสุดท้าย ใน STEM คือ M มาจาก Mathematics หรือ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ จะครอบคลุมเรื่อง จำนวนและกระบวนการ การวัด เรขาคณิต พีชคณิต

การวิเคราะห์ข้อมูลและความสำเร็จจะเป็น และทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์

บทบาทของคณิตศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหา การคิดเป็นเหตุเป็นผล ทักษะการคิดสร้างสรรค์ การสื่อสารและการนำเสนอให้ผู้อื่นเข้าใจได้จะเห็นว่าเมื่อผสมผสานสาระและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ แล้วนำมาจัดกิจกรรมบูรณาการนั้นจะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาในด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นสำหรับ การดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ที่ผู้เรียนจะได้นำความรู้ในสาระต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ได้จริง ได้พัฒนาทักษะการคิด และคุณลักษณะที่ผู้เรียนจะได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม และทักษะการสื่อสาร การจัดการกิจกรรมบูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) สามารถจัดได้ตั้งแต่ในเด็กปฐมวัย ซึ่งโดยทั่วไป การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับปฐมวัย มีลักษณะเป็นการจัดกิจกรรมบูรณาการอยู่แล้ว

* แต่ประเด็นที่ครูผู้สอนจะต้องเน้นเพื่อให้มีลักษณะเป็นกิจกรรมบูรณาการ STEM ชัดเจนขึ้น คือ

* จะต้องเน้นให้เด็กได้แก้ปัญหา โดยใช้องค์ความรู้และทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่เป็นทักษะกระบวนการที่ได้กล่าวมาแล้วในส่วนประกอบของ ๔ สาระ มาสร้างสรรค์ออกแบบผลงานหรือออกแบบวิธีการภายใต้ข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่กำหนด โดยอาจจะมีการละเอียดที่ปรับเพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กในช่วงวัยนี้ เช่น ในสาระวิทยาศาสตร์ที่จะจัดให้กับเด็กปฐมวัยนั้น

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้เสนอแนะว่า กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ จะประกอบด้วย

๑. การมีส่วนร่วมในการตั้งคำถามเชิงวิทยาศาสตร์อย่างง่าย ๆ

๒. การสำรวจตรวจสอบเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต สืบค้น หรือทดลองและบันทึกผลการสำรวจตรวจสอบด้วยวิธีที่เหมาะสมกับวัย

๓. การตอบคำถามที่ตั้งขึ้นโดยใช้ผลจากการสำรวจตรวจสอบมาสร้างคำอธิบายที่มีเหตุผล

๔. การนำเสนอผลการสำรวจตรวจสอบให้กับผู้อื่นด้วยวิธีที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถ

นอกจากนี้ในสาระ วิทยาศาสตร์ จะเน้นในทักษะกระบวนการ ที่เด็กปฐมวัยจะได้ใช้ได้แก่ ทักษะการสังเกต การวัด การลงความเห็นจากข้อมูล การจำแนกประเภท การพยากรณ์ การคำนวณ การหาความสัมพันธ์ระหว่างสเปกกับสเปสและสเปสกับเวลา การจัดกระทำและสื่อความหมายข้อมูล

๒.๑๐ โตไปไม่โกง

กรอบสาระกิจกรรมโตไปไม่โกง ระดับปฐมวัย ประกอบด้วย ๕ สาระ

๑. **ความซื่อสัตย์สุจริต** คือ การยึดมั่นในความสัตย์จริงและสิ่งที่ถูกต้องดีงาม รู้จักแยกแยะถูกผิด ปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่นโดยชอบ ไม่คดโกง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- พูดความจริง
- ไม่ลักขโมย
- ทำตัวเป็นที่น่าเชื่อถือ ทำตามสัญญา
- กล้าเปิดเผยความจริง
- รู้จักแยกแยะประโยชน์ส่วนตัว ส่วนรวม

๒. **การมีจิตสาธารณะ** คือ การมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม ตระหนักรู้และคำนึงถึงสังคมส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่อตนเองในการกระทำใด ๆ เพื่อไม่ให้เกิดผลเสียหายต่อส่วนรวมและพร้อมที่จะเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- ร่วมดูแลสังคม
- รับผิดชอบส่วนรวม
- เสียสละเพื่อส่วนรวม
- เอื้อเฟื้อ เมตตา มีน้ำใจ
- ไม่เห็นแก่ตัว

๓. **ความเป็นธรรมทางสังคม** คือ การปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันอย่างมีเหตุผล โดยไม่เลือกปฏิบัติต่อเพศ เชื้อชาติ ชนชั้น สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- นึกถึงใจเขาใจเรา
- ไม่เอาเปรียบผู้อื่น
- รับฟังผู้อื่น
- เคารพและให้เกียรติผู้อื่น
- กตัญญูอย่างมีเหตุผล
- คำนึงถึงความยุติธรรมโดยตลอด

๔. **การกระทำอย่างรับผิดชอบ** คือ การมีจิตสำนึกในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุด เคารพกฎเกณฑ์ กติกา พร้อมให้ตรวจสอบการกระทำได้เสมอ หากมีการกระทำผิดก็พร้อมที่จะยอมรับและแก้ไข

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- ทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด
- มีระเบียบวินัย
- เคารพกฎ กติกา
- รับผิดชอบต่อในสิ่งที่ทำ กล้ายอมรับผิดและรับการลงโทษ
- รู้จักสำนึกและขอโทษ แก้ไขในสิ่งผิด
- กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง

๕. **เป็นอยู่อย่างพอเพียง** คือ การดำเนินชีวิตโดยยึดหลักพอประมาณ ซื่อตรง ไม่ละโมภโลกมาก รู้จักยับยั้งชั่งใจ และไม่เอาเปรียบหรือเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- รู้จักความพอเพียง ความพอดี
- มีความอดทน อดกลั้น
- รู้จักบังคับตัวเอง
- ไม่กลัวความยากลำบาก
- ไม่ทำอะไรแบบสุดขั้วหรือสุดโต่ง
- มีสติและเหตุผล

วิเคราะห์สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้ สาระที่จะให้เด็กอายุ ๒ – ๓ ปีเรียนรู้เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับตนเองเป็นลำดับแรก แล้วจึงขยายไปสู่เรื่องที่อยู่ใกล้ตัวเด็กเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เด็กควรได้รับการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัย การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้เพื่อเพื่อกำหนด ประสพการณ์สำคัญและสาระที่ควรรู้ในแต่ละช่วงอายุของเด็ก โดยยึดสาระการเรียนรู้แกนกลางของหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ อายุต่ำกว่า ๓ ปี ดังนี้

๑.เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อและเพศของตนเอง การเรียกชื่อส่วนต่าง ๆ ของใบหน้าและร่างกาย การดูแลตนเองเบื้องต้นโดยมีผู้ใหญ่ให้การช่วยเหลือ การล้างมือ การขับถ่าย การรับประทานอาหาร การถอดและใส่เสื้อผ้า การรักษาความปลอดภัย และการนอนหลับพักผ่อน

๒.เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลภายในครอบครัว และบุคคลภายนอกครอบครัว การรู้จักชื่อเรียกสรรพนามแทนตัวของญาติหรือผู้เลี้ยงดู วิธีปฏิบัติกับผู้อื่น อย่างเหมาะสม การทักทายด้วยการไหว้ การเล่นกับพี่น้องในบ้าน การไปเที่ยวตลาดและสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน การเล่นที่สนามเด็กเล่น การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรมและประเพณี

๓.ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการสำรวจสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติรอบตัว เช่น สัตว์ พืช ดอกไม้ ป่าไม้ ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า การเล่นน้ำ เล่นทราย การเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ ที่ไม่เป็นอันตราย การเดินเล่นในสวน การเพาะปลูกอย่างง่าย

๔.สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อของเล่นของใช้ที่อยู่รอบตัว การเชื่อมโยง ลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างง่าย ๆ ของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก เช่น สี รูปร่าง รูปทรง ขนาด ผิวสัมผัส

ตารางวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์								สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน-๒ ปี	๒-๓ ปี		
๑.๑ มีน้ำหนัก ส่วนสูง และเส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์อายุ	<ul style="list-style-type: none"> • น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ • เส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์ 								๑.เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก การรับประทาน อาหาร	ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม -การดูแลให้รับประทาน อาหารที่ดี มีประโยชน์มี สารอาหารครบทั้ง ๕ หมู่
๑.๒ มีร่างกายแข็งแรง	<ul style="list-style-type: none"> • มีภูมิต้านทานโรค ไม่ป่วยบ่อย ชับถ่ายเป็นเวลา รับประทานอาหาร นอนและพักผ่อนเหมาะสมกับวัย 								๑.เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก -การดูแลตนเอง เบื้องต้นโดยมีผู้ใหญ่ให้การช่วยเหลือ การล้างมือ การขับถ่าย -การนอนหลับพักผ่อน	ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย ของใช้ส่วนตัว และการรักษาความปลอดภัย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๒ ใ้ข้อวัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์									
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน-๒ ปี	๒-๓ ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
๒.๑ ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ได้เหมาะสมกับวัย	<ul style="list-style-type: none"> นอนคว่ำ ยกศีรษะ และ หันไปข้างใด ข้างหนึ่ง 	<ul style="list-style-type: none"> นอนคว่ำ ยกศีรษะ และ ออกันพื้น เมื่อจับยืน เริ่มลงน้ำหนักที่เท้าทั้งสองข้างได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ยันหน้าอกคืบพื้นโดยใช้แขนช่วย นั่งได้ โดยต้องมีผู้ประคอง 	<ul style="list-style-type: none"> นั่งหลังตรงและเอี้ยวตัว ใช้มือเล่นได้อย่างอิสระ คลานโดยใช้มือและเข่า ยืนเกาะ เครื่องเล่น สูงระดับอกได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ยืนทรงตัว (ตั้งไข่) ได้ช่วงสั้นๆ หย่อนตัวลงนั่ง จากทำยืน 	<ul style="list-style-type: none"> ลุกขึ้นยืน ด้วยตนเอง ยืนได้เอง อย่างอิสระ ยืนแล้วก้มลง หยิบของที่พื้นได้ เดินได้เองโดยปล่อยแขนเป็นอิสระและแกว่งแขนตามสบาย เริ่มวิ่งหรือเดินเร็วๆ ได้ 	<ul style="list-style-type: none"> เดินขึ้นบันได โดยมือข้างหนึ่ง จับราว บันได อีกมือจับผู้ใหญ่ ก้าวเท้า โดยมีสองเท้าในชั้น เดียวกัน วิ่งและหยุด ได้ทันที และเริ่มวิ่งใหม่ 	<ul style="list-style-type: none"> นั่งยองๆ เล่น โดยไม่เสีย การทรงตัว เดินลอยหลังได้ เดินขึ้นลงบันได โดยมือข้างหนึ่ง จับราว และ ก้าวเท้าโดยมีสองเท้าในชั้นเดียวกัน กระโดดอยู่กับที่โดยเท้าพื้นพื้น ทั้ง ๒ ข้าง 	<p>๑.เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก</p> <p>การใช้กล้ามเนื้อใหญ่</p>	<p>ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม</p> <p>การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามจังหวะดนตรี การเล่นออกกำลังกายกลางแจ้งอย่างอิสระ การเคลื่อนไหวและการทรงตัว</p>
๒.๒ ใช้กล้ามเนื้อเล็กและประสานสัมพันธ์มือ-ตา ได้เหมาะสมกับวัย	<ul style="list-style-type: none"> จ้องมองได้มองเห็นในระยะห่าง ๘-๑๒ นิ้ว 	<ul style="list-style-type: none"> มองตามวัตถุที่เคลื่อนไหว กำหรือจับสิ่งของที่ใส่ให้ในมือ 	<ul style="list-style-type: none"> เอื้อมคว้าของใกล้ๆ ตัวได้ เปลี่ยนมือถือของได้ที่ละมือ 	<ul style="list-style-type: none"> มองตามของตก จับของมากระทบกัน ด้วยมือ ๒ ข้าง เริ่มใช้นิ้วหัวแม่มือ นิ้วชี้และนิ้วกลางหยิบของเล็กๆ 	<ul style="list-style-type: none"> หยิบของใส่และเอาออกจากภาชนะได้ ถือ กัด และเคี้ยวอาหารได้ด้วยตนเอง 	<ul style="list-style-type: none"> วางก้อนไม้ซ้อนกันได้ ๒ ก้อน เปิดหนังสือที่ละ ๓-๔ หน้า 	<ul style="list-style-type: none"> วางก้อนไม้ซ้อน กันได้ ๔-๖ ก้อน เปิดพลิกหน้าหนังสือได้ทีละแผ่น 	<ul style="list-style-type: none"> จับสีเทียนแท่งใหญ่เพื่อขีดเขียนได้ เลียบแบบลากเส้นเป็นวงต่อเนื่องหรือเส้นตรงแนวตั้ง 	<p>๑.เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก</p> <p>การใช้กล้ามเนื้อเล็ก</p>	<p>ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม</p> <p>การประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส การวาดการเขียนขีดเขียน การฉีก การตัดปะ</p>

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๓ มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์								สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน -๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน- ๒ ปี	๒-๓ ปี		
๓.๑ ร่าเริง แจ่มใส	<ul style="list-style-type: none"> • อารมณ์ดี ยิ้มแย้ม หัวเราะง่าย แววตามีความสุข 								<p>๑.เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก</p> <p>การแสดงออกทางอารมณ์</p>	<p><u>ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม</u></p> <p>การรับรู้อารมณ์หรือความรู้สึกของตนเอง</p> <p>การแสดงอารมณ์ที่เป็นสุข</p>
๓.๒แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมกับวัย	<ul style="list-style-type: none"> • ยิ้มและหัวเราะได้เมื่อพอใจ • สบตาจ้องหน้าแม่ 	<ul style="list-style-type: none"> • ผูกพันกับพ่อ แม่หรือผู้เลี้ยงดูใกล้ชิด • ยิ้มทักทายเมื่อเห็นหน้าคน คั่นเคย 	<ul style="list-style-type: none"> • แสดงอารมณ์ที่หลากหลายผ่านการส่งเสียง 	<ul style="list-style-type: none"> • แสดงอารมณ์ ตามความรู้ • แสดงอาการกลัวคนแปลกหน้า 	<ul style="list-style-type: none"> • แสดงความสนใจติดผู้เลี้ยงดูตนเองมากกว่าคนอื่น • แสดงความต้องการของตนเองมากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> • แสดงความชอบไม่ชอบส่วนตัวอย่างชัดเจน 	<ul style="list-style-type: none"> • แสดงความรักต่อผู้อื่น • แสดงความกังวลเมื่อแยกจากคนใกล้ชิด 	<ul style="list-style-type: none"> • แสดงความภาคภูมิใจเมื่อทำสิ่งต่างๆ สำเร็จ • ชอบพูดคำว่า “ไม่” แม้จะเป็นสิ่งที่ต้องการ 	<p>๒.เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก</p> <p>_บุคคลภายในครอบครัวและบุคคลภายนอกครอบครัว</p>	<p><u>ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม</u></p> <p>การสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวในชีวิตประจำวัน</p>

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๓ มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์								สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน -๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน- ๒ ปี	๒-๓ ปี		
๓.๓ สนใจและมี ความสุขกับ ธรรมชาติสิ่งสว งามดนตรี และ จังหวะการ เคลื่อนไหว	<ul style="list-style-type: none"> • ตอบสนองต่อธรรมชาติ เสียงเพลง จังหวะดนตรี และสิ่งสวยงามต่างๆ อย่างเพลิดเพลิน 								๓.ธรรมชาติ รอบตัว การสำรวจสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติ รอบตัว เช่น สัตว์ พืช ดอกไม้ ป่าไม้ ผ่านโดย การใช้ประสาท สัมผัสทั้งห้า	ประสบการณ์สำคัญที่ควร ส่งเสริม การชื่นชมธรรมชาติ การ เพาะปลูกอย่างง่าย การ เลี้ยงสัตว์ การฟังนิทาน การร้องเพลง การท่องคำ คล้องจอง การทำ กิจกรรมศิลปะต่าง ๆ ตาม ความสนใจ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๔ รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์									
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน-๒ ปี	๒-๓ ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
๔.๑ ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ไกลตัวได้	<ul style="list-style-type: none"> หยุดร้องไห้เมื่อมีคนอุ้ม 	<ul style="list-style-type: none"> มีปฏิริยาโต้ตอบด้วยการเคลื่อนไหวร่างกายเมื่อเห็นหรือได้ยินเสียงคนและสิ่งที่คุ้นเคย 	<ul style="list-style-type: none"> ยิ้มทักทายแสดงอาการดีใจ เมื่อเห็นสิ่งที่ตัวเองพอใจ จำหน้าแม่และคนคุ้นเคยได้ 	<ul style="list-style-type: none"> แสดงออกถึงการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่น เลียนแบบกิริยา ท่าทางของผู้อื่นอย่างง่ายๆ 	<ul style="list-style-type: none"> มองผู้ใหญ่หรือเด็กคนอื่นๆ ทำกิจกรรมอย่างใกล้ชิด 	<ul style="list-style-type: none"> เริ่มคุ้นเคยกับคนอื่น ขอความช่วยเหลือเมื่อต้องการ 	<ul style="list-style-type: none"> ชอบการออกไปเที่ยวนอกบ้าน แสดงความเป็นเจ้าของ 	<ul style="list-style-type: none"> ชอบเก็บของของตนเองไว้ใกล้ตัวและไม่ชอบแบ่งปันผู้อื่น 	<p>๒.เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่ แวดล้อมเด็ก</p> <p>การไปเที่ยวตลาดและสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน</p>	<p>ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม</p> <p>การสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวในชีวิตประจำวัน</p>
๔.๒ เล่นและร่วมทำกิจกรรมกับผู้อื่นได้ตามวัย	<ul style="list-style-type: none"> ยิ้มและส่งเสียงเมื่อมีคนพูดคุยเล่นหรือสัมผัสตัว 	<ul style="list-style-type: none"> หัวเราะเสียงดัง ดีใจเมื่อมีคนมาเล่นด้วย 	<ul style="list-style-type: none"> ยิ้มให้คนอื่น ชอบเล่นกับคน 	<ul style="list-style-type: none"> ชอบเล่นจ๊ะเอ๋กับผู้เลี้ยงดูใกล้ชิด 	<ul style="list-style-type: none"> เล่นกับผู้เลี้ยงดูใกล้ชิด 	<ul style="list-style-type: none"> ชอบดูเด็กคนอื่นเล่นกัน แต่ไม่ค่อยเข้าไปเล่นด้วย 	<ul style="list-style-type: none"> ชอบเล่นของเล่นคนเดียว 	<ul style="list-style-type: none"> รอคอยช่วงสั้นๆ เล่นร่วมกับคนอื่นแต่ต่างคนต่างเล่น 	<p>๒.เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่ แวดล้อมเด็ก</p> <p>- การเล่นกับพี่น้องในบ้าน - การเล่นที่สนามเด็กเล่น</p>	<p>ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม</p> <p>การเล่นอย่างอิสระ การเล่นรวมกลุ่มกับผู้อื่น การแบ่งปันหรือการให้ การอดทน รอคอยตามวัย การออกไปเล่นนอกบ้าน การไปสวนสาธารณะ</p>

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๕ ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์								สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน-๒ ปี	๒-๓ ปี		
๕.๑ ทำกิจวัตรประจำวันด้วยตนเองได้ตามวัย	-	-	-	<ul style="list-style-type: none"> • ต้องการถือขวดนมด้วยตนเอง 	<ul style="list-style-type: none"> • หยิบอาหารกิน ได้ • ดื่มน้ำจากแก้ว • ให้ความร่วมมือ เวลาแต่งตัว 	<ul style="list-style-type: none"> • ถอดเสื้อผ้าได้ง่ายๆ ได้ • เริ่มช่วยเหลือตนเองในการแปรงฟัน ล้างมือ โดยมี ผู้ใหญ่ ดูแล • เริ่มฝึกชั้บถ่าย 	<ul style="list-style-type: none"> • ใช้ช้อนตักอาหารเข้าปากแต่หกบ้าง • ชอบช่วยเหลืองานบ้านง่ายๆ 	<ul style="list-style-type: none"> • สวมเสื้อผ้า โดยมีคนช่วย • บอกได้ว่าตนเองต้องการ ชั้บถ่าย 	<p><u>๑.เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก</u></p> <p>การดูแลตนเองเบื้องต้นโดยมีผู้ใหญ่ให้การช่วยเหลือ การล้างมือ การชั้บถ่าย การรับประทานอาหาร การถอดและใส่เสื้อผ้า</p>	<p><u>ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม</u></p> <p>การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันตามวัย</p>

คุณลักษณะที่ฟังประสงค์ที่ ๖ สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะ	สภาพที่ฟังประสงค์									
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน- ๒ปี	๒-๓ ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
๖.๑ รับรู้และเข้าใจความหมายของภาษาได้ตามวัย	<ul style="list-style-type: none"> • ตอบสนองต่อเสียง 	<ul style="list-style-type: none"> • หยุดฟังเสียงและหันตามเสียงเคาะ 	<ul style="list-style-type: none"> • หันตามเสียงจ้องมองปากคน 	<ul style="list-style-type: none"> • รับรู้ภาษาและแสดงสีหน้าท่าทาง • ตอบสนองต่อคำสั่งง่ายๆ • หันหาเมื่อเรียกชื่อ 	<ul style="list-style-type: none"> • ชอบฟังคำพูดซ้ำๆ • รู้ว่าคำแต่ละคำ มีความหมายแตกต่างกัน • หยุดกระทำเมื่อ ได้ยินเสียงห้าม 	<ul style="list-style-type: none"> • หยิบหรือชี้ตามคำบอก • ชี้ส่วนต่างๆ ของร่างกายตามคำบอกอย่างน้อย ๑ ส่วน 	<ul style="list-style-type: none"> • ปฏิบัติตามคำสั่งได้ ๒ คำสั่งต่อเนื่อง • สนใจฟังนิทาน ง่ายๆ 	<ul style="list-style-type: none"> • ร้องเพลงได้ บางคำและร้องเพลงคลอตามทำนอง • สนใจดูหนังสือนิทานภาพ 	<p>๔.สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก</p> <p>ชื่อของเล่นของใช้ที่อยู่รอบตัว</p>	<p>ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม</p> <p>การฟังเสียงต่าง ๆ รอบตัว การฟังนิทานหรือเรื่องราวสั้น ๆ</p>
๖.๒ แสดงออกและ/หรือ พูดเพื่อสื่อความหมายได้	<ul style="list-style-type: none"> • ส่งเสียงในคลอ 	<ul style="list-style-type: none"> • ส่งเสียงอ้อแอ้โต้ตอบสูงๆต่ำๆ 	<ul style="list-style-type: none"> • ส่งเสียงตามเมื่อได้ยินเสียงพูด • ส่งเสียงได้หลายเสียง 	<ul style="list-style-type: none"> • พยายามเลียนเสียงต่างๆ • ทำเสียงซ้ำๆ เช่น หม่า หม่า 	<ul style="list-style-type: none"> • รู้จักเชื่อมโยงคำพูดกับการกระทำ เช่น ไม่จะสั้นหัว • พูดคำพยางค์เดียว 	<ul style="list-style-type: none"> • พูดคำพยางค์เดียวที่มีความหมายได้อย่างน้อย ๒ คำ 	<ul style="list-style-type: none"> • พูดคำต่อกัน เช่น ไปเที่ยว 	<ul style="list-style-type: none"> • พูดเป็นวลีสั้นๆ • มักจะถามคำถาม “อะไร” และ “ทำไม” 	<p>๔.สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก</p> <p>การเชื่อมโยงลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างง่าย ๆ ของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก</p>	<p>ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม</p> <p>การพูดบอกความต้องการ</p>

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๗ สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์									
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน- ๒ปี	๒-๓ ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
๗.๑ สนใจและเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว	<ul style="list-style-type: none"> สนใจมองใบหน้าคนมากกว่าสิ่งของ 	<ul style="list-style-type: none"> กรอกตามองตามสิ่งของหรือสิ่งที่มีเสียง 	<ul style="list-style-type: none"> มองสิ่งของที่อยู่ รอบๆ และในระยะใกล้ แสดงความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ และพยายามหยิบของในระยะที่เอื้อมถึง 	<ul style="list-style-type: none"> เริ่มรู้จักสิ่งของในชีวิตประจำวัน 	<ul style="list-style-type: none"> คาดคะเนได้ถึงการกลับมาของบุคคลหรือสิ่งของ 	<ul style="list-style-type: none"> สำรวจสิ่งของโดยใช้หลายๆวิธี 	<ul style="list-style-type: none"> สังเกตสำรวจ ลองผิดลองถูกกับคุณสมบัติของสิ่งต่างๆ 	<ul style="list-style-type: none"> อยากเรียนรู้สิ่งต่างๆ ถามบ่อยถามซ้ำ จดจ่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ยาวนานขึ้น 	<p>๔.สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก</p> <p>การเชื่อมโยงลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างง่าย ๆ ของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก</p>	<p><u>ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม</u></p> <p>การจดจ่อใส่ใจ การสังเกตวัตถุหรือสิ่งของที่มีสีสัมผัสและรูปทรงที่แตกต่างกัน การฟังเสียงต่าง ๆ รอบตัว การฟังนิทานหรือเรื่องราวสั้น ๆ การพูดบอกความต้องการ เล่าเรื่องราว การสำรวจและการทดลองอย่างง่าย ๆ การคิดวางแผนที่ไม่ซับซ้อน การคิดตัดสินใจหรือคิดแก้ปัญหาในเรื่องที่ง่าย ๆ ด้วยตนเอง</p>
๗.๒ เรียนรู้ผ่านการเลียนแบบ	-	-	<ul style="list-style-type: none"> เลียนแบบเสียงเพลงและการเคลื่อนไหว 	<ul style="list-style-type: none"> เลียนแบบเสียงบุคคล 	<ul style="list-style-type: none"> เลียนแบบการเคลื่อนไหวหน้าตาแลบลิ้น ปากจู้ 	<ul style="list-style-type: none"> เลียนแบบท่าทางการกระทำง่ายๆของผู้ใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> เลียนแบบคำพูดที่ใหญ่พูด 	<ul style="list-style-type: none"> เลียนแบบการกระทำผู้ใกล้ชิดหรือเด็กอื่น พยายามเลียนเสียงต่างๆ 	<p>๔.สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก</p> <p>เรียนรู้เกี่ยวกับชื่อของเล่นของใช้ที่อยู่รอบตัว</p>	<p><u>ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม</u></p> <p>การแสดงความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ</p>

(ต่อ) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๗ สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์									
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน-๒ ปี	๒-๓ ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
๗.๓ สํารวจโดยใช้ประสาทสัมผัส	<ul style="list-style-type: none"> • จ้องมองสิ่งของเคลื่อนไหวหรือเครื่องแขวน สีขาว-ดำ 	<ul style="list-style-type: none"> • สนใจเล่นมือตนเองและเอาเข้าปาก • ชอบปีดวัตถุที่มองเห็น • จำเสียงบุคคลที่ใกล้ชิด 	<ul style="list-style-type: none"> • ชอบสํารวจด้วยการนำสิ่งของเข้าปาก 	<ul style="list-style-type: none"> • สํารวจร่างกายตนเองและสิ่งต่างๆ รอบตัว 	<ul style="list-style-type: none"> • ใช้นิ้วสํารวจสิ่งของหรือพื้นที่ที่มีช่องหรือมีรู 	<ul style="list-style-type: none"> • สํารวจสิ่งที่เกิดขึ้น • ลองผิดลองถูกเพื่อแก้ปัญหา • มองอย่างค้นหา 	<ul style="list-style-type: none"> • สํารวจตามตุลิ่งชัก ชั้นวางของตะกร้าผ้า • ชอบเล่น ลาก ดึง ผลัก โยน • ชอบวาดรูปทรง 	<ul style="list-style-type: none"> • ค้นหาของที่ถูกซ่อนโดยมีสิ่งปกปิด ๒-๓ ชั้น • ชอบละเลงสีด้วยมือ 	<p>๔.สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก</p> <p>ชื่อของเล่นของใช้ที่อยู่รอบตัว การเชื่อมโยงลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างง่าย ๆ ของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก เช่น สี รูปร่าง รูปทรง ขนาด ผิวสัมผัส</p>	<p>ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม</p> <p>การสังเกตวัตถุหรือสิ่งของที่มีสีสันและรูปทรงที่แตกต่างกัน</p>

๘.การจัดประสบการณ์

ช่วงอายุ ๒ - ๓ ปี

แนวปฏิบัติการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ สำหรับเด็กช่วงอายุ ๒ - ๓ ปี เน้นการจัดประสบการณ์ผ่านการเล่นตามธรรมชาติที่เหมาะสมกับวัยอย่างเป็นองค์รวม ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถตามวัยของเด็ก ทั้งนี้เด็กในช่วงวัยนี้จะมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นมากกว่าในช่วงแรก เด็กมีการพึ่งพาตนเอง แสดงความเป็นตัวของตัวเองจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงสาระการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย ประสบการณ์ สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ตลอดจนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมเพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นไป

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กช่วงอายุ ๒-๓ ปี เป็นสื่อกลางในการจัด ประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยอาจจัดในรูปแบบหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ หรือเลือกใช้รูปแบบที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย สาระการเรียนรู้ประกอบไปด้วย ๒ ส่วน คือประสบการณ์ สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

๑.ประสบการณ์สำคัญ ประสบการณ์สำคัญเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้เด็กได้ลงมือทำด้วย ตนเอง เพื่อพัฒนาเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะระยะแรกเริ่ม ชีวิตและช่วงระยะปฐมวัยมีความสำคัญเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นรากฐานของพัฒนาการก้าวต่อไปของชีวิตเด็ก แต่ละคน ตลอดเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดความสามารถ แรงจูงใจ ใฝ่เรียนรู้ และความกระตือรือร้นในการ พัฒนาตนเองของเด็ก ที่จะส่งผลต่อเนื่องจากช่วงวัยเด็กไปสู่วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ ประสบการณ์สำคัญจะ เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมทุกด้านที่กระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้และมีความสามารถในการสร้าง ความสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ในวิถีชีวิตเด็กและสังคมภายนอก อันจะสั่งสมเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็น ต่อการเรียนรู้และสามารถพัฒนาต่อเนื่องไปสู่ระดับที่สูงขึ้น

ประสบการณ์สำคัญที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และ สติปัญญา ของเด็กนั้นพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูจำเป็นต้องสนับสนุนให้เด็กได้มีประสบการณ์ตรงด้วยการใช้ ประสาทสัมผัสทั้งห้าการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย การสร้างความรักความผูกพันกับคนใกล้ชิด การปฏิสัมพันธ์กับผู้คนและสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และการรู้จักใช้ภาษาสื่อความหมาย ดังนั้น การฝึกทักษะต่าง ๆ ต้องให้เด็กมีประสบการณ์สำคัญผ่านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และการเล่น ให้เด็กเกิดการเรียนรู้จาก การเลียนแบบ ลองผิดลองถูก สำรวจ ทดลอง และลงมือกระทำจริง การปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของ บุคคล และธรรมชาติรอบตัวเด็กตามบริบทของสภาพแวดล้อม จำเป็นต้องมีการจัดประสบการณ์สำคัญแบบ องค์รวมที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑.๑ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มี โอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท ในการทำกิจวัตรประจำวันหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ การนอนหลับพักผ่อน การดูแลสุขภาพอนามัย และความ ปลอดภัยของตนเอง

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามจังหวะ ดนตรี การเล่นออกกำลังกายกลางแจ้งอย่างอิสระ การเคลื่อนไหวและการทรงตัว การประสานสัมพันธ์ ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส การวาดการเขียนขีดเขียน การฝึก การตัดปะ การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย ของใช้ส่วนตัว และการรักษาความปลอดภัย เป็นต้น

๑.๒ ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกที่เหมาะสมกับวัย มีความสุข ร่าเริง แจ่มใส ได้พัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง จากการศึกษาปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้เด็กรู้สึกเป็นที่รัก อบอุ่น มั่นคง เกิดความรู้สึกปลอดภัยไว้วางใจ ซึ่งจะส่งผลให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและเรียนรู้ที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

ประสพการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การรับรู้อารมณ์หรือความรู้สึกของตนเอง การแสดงอารมณ์ที่เป็นสุข การควบคุมอารมณ์และการแสดงออก การเล่นอิสระ การเล่นบทบาทสมมุติ การชื่นชมธรรมชาติ การเพาะปลูกอย่างง่าย การเลี้ยงสัตว์ การฟังนิทาน การร้องเพลง การท่องคำคล้องจอง การทำกิจกรรมศิลปะต่าง ๆ ตามความสนใจ เป็นต้น

๑.๓ ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวในชีวิตประจำวัน ได้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ และปรับตัวอยู่ในสังคม เด็กควรมีโอกาสได้เล่น และทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่ เด็กวัยเดียวกันหรือต่างวัยเพศเดียวกัน หรือต่างเพศอย่างสม่ำเสมอ

ประสพการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันตามวัย การเล่นอย่างอิสระ การเล่นรวมกลุ่มกับผู้อื่น การแบ่งปันหรือการให้ การอดทนรอคอยตามวัย การใช้ภาษาบอกความต้องการ การออกไปเล่นนอกบ้าน การไปสวนสาธารณะ การออกไปร่วมกิจกรรมในศาสนสถาน เป็นต้น

๑.๔ ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญา สังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้และเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวในชีวิตประจำวันผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าและการเคลื่อนไหว ได้พัฒนาการใช้ภาษาสื่อความหมายและความคิด รู้จักสังเกตคุณลักษณะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสี ขนาด รูปร่าง รูปทรง ผิวสัมผัส จดจำชื่อเรียกสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

ประสพการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การตอบคำถามจากการคิด การเชื่อมโยงจากประสพการณ์เดิม การเรียงลำดับเหตุการณ์ การยืดหยุ่นความคิดตามวัย การจดจ่อใส่ใจ การสังเกตวัตถุหรือสิ่งของที่มีสีสัมผัสและรูปทรงที่แตกต่างกัน การฟังเสียงต่าง ๆ รอบตัว การฟังนิทานหรือเรื่องราวสั้น ๆ การพูดบอกความต้องการ เล่าเรื่องราว การสำรวจ และการทดลองอย่างง่าย ๆ การคิดวางแผนที่ไม่ซับซ้อน การคิดตัดสินใจหรือคิดแก้ปัญหาในเรื่องที่ง่าย ๆ ด้วยตนเอง การแสดงความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ เป็นต้น

เวลาเรียน

ระยะเวลาเรียน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่าไม้ลาย จัดการเรียนการสอนตลอดทั้งปีการศึกษา โดยแบ่งเป็น ๒ ภาคเรียน เริ่มภาคเรียนที่ ๑ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม และภาคเรียนที่ ๒ เริ่มวันที่ ๑ พฤศจิกายน ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ของทุกปี

ตารางจัดกิจกรรมประจำวัน

เวลา	กิจกรรม
๐๗.๓๐-๐๘.๐๐	รับเด็ก
๐๘.๐๐-๐๘.๓๐	เข้าแถวเคารพธงชาติ
๐๘.๓๐-๐๙.๐๐	ตรวจสอบสุขภาพ ไปห้องน้ำ
๐๙.๐๐-๐๙.๒๐	กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
๐๙.๒๐-๐๙.๔๐	กิจกรรมเสริมประสบการณ์
๐๙.๔๐-๑๐.๐๕	กิจกรรมสร้างสรรค์
๑๐.๐๕-๑๐.๒๐	พัก ดื่มนม
๑๐.๒๐-๑๐.๔๐	กิจกรรมเสรี(เล่นตามมุม)
๑๐.๔๐-๑๑.๐๐	กิจกรรมกลางแจ้ง
๑๑.๐๐-๑๒.๐๐	พัก (รับประทานอาหารกลางวัน) แปรงฟัน
๑๒.๐๐-๑๔.๐๐	นอนพักผ่อน
๑๔.๐๐-๑๔.๑๕	เก็บที่นอน ล้างหน้า
๑๔.๑๕-๑๔.๓๐	พัก (รับประทานอาหารว่างบ่าย)
๑๔.๓๐-๑๕.๐๐	กิจกรรมเกมการศึกษา
๑๕.๐๐-๑๕.๓๐	เตรียมตัวกลับบ้าน

การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์

การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา สามารถจัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่อไปนี้

๑.อบรมเลี้ยงดูเด็กและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ

๒.ตระหนักและสนับสนุนสิทธิขั้นพื้นฐานที่เด็กพึงได้รับ

๓.ปฏิบัติตนต่อเด็กด้วยความรัก ความเข้าใจ และใช้เหตุผล

๔.ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอย่างสมดุลครบทุกด้าน

๕.ปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรมและวัฒนธรรมไทย

๖.ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับความสามารถและการเรียนรู้ของเด็ก

๗.สนับสนุนการเล่นตามธรรมชาติของเด็ก

๘.จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก

๙. ประเมินการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

๑๐. ประสานความร่วมมือระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้เลี้ยงดู สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและชุมชน

การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี จัดดังนี้

- ๑.ดูแลสุขภาพอนามัยและตอบสนองความต้องการของเด็กเป็นรายบุคคล
- ๒.สร้างบรรยากาศของความรัก ความอบอุ่น ความไว้วางใจ และความมั่นคงทางอารมณ์ให้กับเด็กในวิถีชีวิตประจำวัน
- ๓.จัดประสบการณ์ให้เด็กได้เลือก ลงมือกระทำและเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้งห้าและการเคลื่อนไหวผ่านการเล่น
- ๔.จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่แวดล้อมและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็กอย่างหลากหลาย
- ๕.จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในภายนอก วัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้และของเล่นที่สะอาดหลากหลายปลอดภัย และเหมาะสมกับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กรอบด้านรวมถึงมีพื้นที่ในการเล่นน้ำ เล่นทราย
- ๖.จัดหาสื่อการเรียนรู้ที่เป็นสื่อธรรมชาติ เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก สื่อที่เอื้อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ หลีกเลี่ยงการใช้สื่อเทคโนโลยีเป็นพี่เลี้ยงเด็ก
- ๗.จัดรวบรวมข้อมูลและติดตามการเจริญเติบโต พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ
- ๘.จัดกระบวนการเรียนรู้โดยให้พ่อแม่ ครอบครัว สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และชุมชน มีส่วนร่วม ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อ การเข้าร่วมกิจกรรมและการประเมินพัฒนาการเด็ก

หลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ จัดดังนี้

๑. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการของเด็กเพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ
๒. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กในวันนี้ คือให้เด็กได้ลงมือกระทำเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าได้ คิดแก้ปัญหาด้วยตัวเอง
๓. จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้
๔. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้คิดวางแผนตัดสินใจได้ลงมือกระทำและนำเสนอความคิดเห็น
๕. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุขและเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน
๖. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก
๗. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ไปตามความเหมาะสมกับวัยและความต้องการของเด็ก
๘. จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ตามวัยของเด็ก
๙. ประเมินการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
๑๐. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

หลักการสำคัญในการจัดหรือสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ คือ ต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ความสะดวก เป้าหมายการพัฒนาเด็ก ความเป็นระเบียบ ความเป็นตัวของเด็กเอง ให้เด็กเกิดความรู้สึกรอบอุ่มั่นใจ และมีความสุข ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองตาเย็น ได้แบ่งเนื้อที่ให้เหมาะสม ดังนี้

๑. พื้นที่อำนวยความสะดวกเพื่อเด็กและครู

- ๑.๑ ที่แสดงผลงานของเด็ก
- ๑.๒ ที่เก็บแฟ้มผลงานของเด็ก
- ๑.๓ ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวเด็ก
- ๑.๔ ที่เก็บเครื่องใช้ของครู
- ๑.๕ ป้ายนิเทศตามหน่วยการสอน หรือสิ่งที่เด็กสนใจ

๒. พื้นที่ปฏิบัติการและการเคลื่อนไหว พื้นที่นี้จะใช้ที่ว่างกลางห้องเรียน

๓. พื้นที่จัดมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ มุมเหล่านี้โรงเรียนได้จัดให้มีของเล่น ไว้เพียงพอต่อความต้องการของเด็ก โดยมีการผลัดเปลี่ยนของเล่นตามมุมทุกสัปดาห์ และให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดมุมของเล่นมุมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดให้เด็ก ได้แก่

- ๓.๑ มุมบล็อก จัดให้มีบล็อกไม้ขนาดและรูปทรงแตกต่างกันสำหรับให้เด็กได้นำมาต่อประกอบกันเป็นสิ่งที่ต่างๆ ตามจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง
- ๓.๒ มุมหนังสือ จัดให้มีหนังสือที่มีรูปภาพสีสันสวยงาม ที่ใช้ประกอบในการเล่นนิทาน มีแบบฝึกเขียนพยัญชนะไทย
- ๓.๓ มุมบทบาทสมมติ มุมนี้จะจัดแยกเป็นมุมย่อย ได้แก่มุมบ้าน มุมหมอ มุมร้านค้า
- ๓.๔ มุมวิทยาศาสตร์ ได้จัดรวบรวมสิ่งของต่างๆที่เด็กสนใจมาจัดไว้
- ๓.๕ มุมศิลปะ จัดให้มี สีน้ำ สีเทียน พู่กัน รูปปั้นปูนปลาสเตอร์ ดินน้ำมัน ให้เด็กได้แสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์อย่างเต็มที่

๔. พื้นที่นอกห้องเรียน

- ๔.๑ สนามเด็กเล่น ประกอบด้วยเครื่องเล่นประเภทปีนป่าย ทรงตัว สนุกสนาน มีพื้นที่สำหรับวิ่งเล่น เพียงพอ และไม่เกิดอันตรายต่อเด็ก
- ๔.๒ ที่พักผ่อน ได้จัดโต๊ะม้าหินอ่อนไว้ตามร่มไม้ ที่เพียงพอสำหรับเด็ก
- ๔.๓ บริเวณธรรมชาติ มีการปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ พืชผักสวนครัวตามฤดูกาล

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเรื่องราวเนื้อหาจากผู้ส่งไปยังผู้รับในการเรียนสอน สื่อเป็นตัวกลางนำความรู้จากผู้สอนสู่เด็ก ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ทำให้สิ่งที่เป็นนามธรรมเข้าใจยากกลายเป็นรูปธรรมที่เด็กเข้าใจง่าย เรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็ว เพลิดเพลิน เกิดการเรียนรู้และค้นพบด้วยตัวเอง

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองตาเย็น จัดให้มีสื่อประกอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา มีสื่อทั้งที่เป็นประเภท ๒ มิติ และ/หรือ ๓ มิติ ทั้งที่เป็นสื่อของจริง สื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สื่อที่สะท้อนวัฒนธรรม สื่อเทคโนโลยี ที่ปลอดภัยต่อตัวเด็ก สื่อที่เอื้อให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยการจัดการใช้สื่อเริ่มต้นจาก **สื่อของจริง ภาพถ่าย ภาพโครงร่าง และสัญลักษณ์** ทั้งนี้การใช้สื่อต้องเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจและความต้องการของเด็กที่หลากหลาย ตัวอย่างสื่อประกอบการจัดกิจกรรม มีดังนี้

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ตัวอย่างสื่อ มีดังนี้

๑. เครื่องเคาะจังหวะ เช่น ฉิ่ง เหล็กสามเหลี่ยม กรับ รำมะนา กลอง ฯลฯ
๒. อุปกรณ์ประกอบการเคลื่อนไหว เช่น หนังสือพิมพ์ ริบบิ้น แแถบผ้า ห่วง หวาย ถูทราย ฯลฯ

กิจกรรมเสรี / เล่นตามมุม

๑. มุมบ้าน

- ของเล่นเครื่องใช้ในครัวขนาดเล็ก หรือของจำลอง เช่น เตา กระทะ ครก กาน้ำ เขียง มีด พลาสติก หม้อ จาน ช้อน ถ้วยชาม กะละมัง
- เครื่องเล่นตุ๊กตา เสื้อผ้าตุ๊กตา เตียง เปลเด็ก ตุ๊กตา
- เครื่องแต่งบ้านจำลอง เช่น ชุดรับแขก โต๊ะเครื่องแป้ง หมอนอิง กระจกขนาดเห็นเต็มตัว ทีวี ตลับแป้ง
- เครื่องแต่งกายบุคคลอาชีพต่างๆที่ใช้แล้ว เช่น ชุดเครื่องแบบทหาร ตำรวจ ชุดเสื้อผ้าผู้ใหญ่ชาย และหญิง รองเท้า กระเป๋าถือที่ไม่ใช่แล้ว
- โทรศัพท์ เตารีดจำลอง ที่รีดผ้าจำลอง
- ภาพถ่ายและรายการอาหาร

๑.๒ มุมหมอ

- เครื่องเล่นจำลองแบบเครื่องมือแพทย์และอุปกรณ์การรักษาลูกป่วย เช่น หูฟัง เสื้อคลุมหมอ
- อุปกรณ์สำหรับเลียนแบบการบันทึกข้อมูลผู้ป่วย เช่น กระดาษ ดินสอ ฯลฯ

๑.๓ มุมร้านค้า

- กล้องและขวดผลิตภัณฑ์ต่างๆที่ใช้แล้ว
- อุปกรณ์ประกอบการเล่น เช่น เครื่องคิดเลข ลูกคิด ธนบัตรจำลอง ฯลฯ

๑.๔ มุมบล็อก

- ไม้บล็อกหรือแท่งไม้ที่มีขนาดรูปร่างต่างๆ กัน จำนวนตั้งแต่ ๕๐ ขึ้นขึ้นไป
- ของเล่นจำลอง เช่น รถยนต์ เครื่องบิน รถไฟ คน สัตว์ ต้นไม้ ฯลฯ
- ภาพถ่ายต่างๆ
- ที่จัดเก็บไม้บล็อกหรือแท่งไม้อาจเป็นชั้น ลังไม้หรือพลาสติก แยกตามรูปทรง ขนาด

๑.๕ มุมหนังสือ

- หนังสือภาพนิทาน สมุดภาพ หนังสือภาพที่มีคำและประโยคสั้นๆพร้อมภาพ
- ชั้นหรือที่วางหนังสือ
- อุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในการสร้างบรรยากาศการอ่าน เช่น เสื้อ พรม หมอน
- สมุดเขียนยืมหนังสือกลับบ้าน
- อุปกรณ์สำหรับการเขียน
- อุปกรณ์เสริม เช่น เครื่องเล่นเทป ตลับเทปนิทานพร้อมหนังสือนิทาน หูฟัง

๑.๖ มุมวิทยาศาสตร์ หรือ มุมธรรมชาติศึกษา

- วัสดุต่างๆจากธรรมชาติ เช่น เมล็ดพืชต่างๆ เปลือกหอย ดิน หิน แร่ ฯลฯ
- เครื่องมือเครื่องใช้ในการสำรวจ สังเกต ทดลอง เช่น แว่นขยาย แม่เหล็ก เข็มทิศ เครื่องชั่ง ฯลฯ

กิจกรรมสร้างสรรค์ ควรมีวัสดุอุปกรณ์ ดังนี้

๑. การวาดภาพและระบายสี

- สีเทียนแท่งใหญ่ สีไม้ สีชอล์ก สีน้ำ
- พู่กันขนาดใหญ่ (ประมาณเบอร์ ๑๒)
- กระดาษ
- เลื่อคลุมหรือผ้ากันเปื้อน

๒. การเล่นกับสี

- การเป่าสี มี กระดาษ หลอดกาแฟ สีน้ำ
- การหยดสี มี กระดาษ หลอดกาแฟ พู่กัน สีน้ำ
- การพับสี มี กระดาษ สีน้ำ พู่กัน
- การเทสี มี กระดาษ สีน้ำ
- การละเลงสี มี กระดาษ สีน้ำ แป้งเปียก

๓. การพิมพ์ภาพ

- แม่พิมพ์ต่างๆ จากของจริง เช่น นิ้วมือ ใบไม้ ก้านกล้วย ฯลฯ
- แม่พิมพ์จากวัสดุอื่นๆ เช่น เชือก เส้นด้าย ทรายาง ฯลฯ
- กระดาษ ผ้าเช็ดมือ สีโปสเตอร์ (สีน้ำ สีฝุ่น ฯลฯ)

๔. การปั้น เช่น ดินน้ำมัน ดินเหนียว แป้งโดว์ แผ่นรองปั้น แม่พิมพ์รูปต่างๆ ไม้กวาดแปรง ฯลฯ

๕. การพับ ฉีก ตัดปะ เช่น กระดาษ หรือวัสดุอื่นๆ ที่จะใช้พับ ฉีก ตัด ปะ กรรไกรขนาดเล็กปลายมน กาวน้ำหรือแป้งเปียก ผ้าเช็ดมือ ฯลฯ

๖. การประดิษฐ์วัสดุ เช่น วัสดุต่างๆ มีกล่องกระดาษ แกนกระดาษ เศษผ้า เศษไม้ กาว กรรไกร สี ผ้าเช็ดมือ ฯลฯ

๗. การร้อย เช่น ลูกปัด หลอดกาแฟ หลอดด้าย ฯลฯ

๘. การสาน เช่น กระดาษ ใบตอง ใบมะพร้าว ฯลฯ

๙. การเล่นพลาสติกสร้างสรรค์ พลาสติกชิ้นเล็กๆ รูปทรงต่างๆ ผู้เล่นสามารถนำมาต่อเป็นรูปแบบต่างๆ ตามความต้องการ

๑๐. การสร้างรูป เช่น จากกระดานปักหมุด จากแป้นตะปูที่ใช้หนังยางหรือเชือกผูกตึง ให้เป็นรูปร่างต่างๆ

เกมการศึกษา ตัวอย่างสื่อประเภทเกมการศึกษา มีดังนี้

๑. เกมจับคู่

- จับคู่รูปร่างที่เหมือนกัน
- จับคู่ภาพเงา
- จับคู่ภาพที่ซ่อนอยู่ในภาพหลัก
- จับคู่สิ่งที่มีความสัมพันธ์กัน สิ่งที่ใช้คู่กัน
- จับคู่ภาพส่วนเต็มกับส่วนย่อย
- จับคู่ภาพกับโครงร่าง
- จับคู่ภาพชิ้นส่วนที่หายไป
- จับคู่ภาพที่เป็นประเภทเดียวกัน
- จับคู่ภาพที่ซ่อนกัน

- จับคู่ภาพสัมพันธ์แบบตรงกันข้าม
- จับคู่ภาพสมมาตรกัน
- จับคู่แบบอุปมาอุปไมย
- จับคู่แบบอนุกรม

๒. เกมภาพตัดต่อ

- ภาพตัดต่อที่สัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ต่างๆ เช่น ผลไม้ ผัก ฯลฯ

๓. เกมจัดหมวดหมู่

- ภาพสิ่งต่างๆที่นำมาจัดเป็นพวกๆ
- ภาพเกี่ยวกับประเภทของใช้ในชีวิตประจำวัน

๔. เกมวางภาพต่อปลาย (โดมิโน)

- โดมิโนภาพเหมือน
- โดมิโนภาพสัมพันธ์

๕. เกมเรียงลำดับ

- เรียงลำดับภาพเหตุการณ์ต่อเนื่อง
- เรียงลำดับขนาด

๖. เกมศึกษารายละเอียดของภาพ (ลอตโต)

๗. เกมจับคู่แบบตารางสัมพันธ์ (เมตริกเกม)

๘. เกมพื้นฐานบวก

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ ตัวอย่างสื่อ มีดังนี้

๑. สื่อของจริงที่อยู่ใกล้ตัวและสื่อจากธรรมชาติหรือวัสดุท้องถิ่น เช่น ต้นไม้ ใบไม้ เปลือกหอย เสื้อผ้า ฯลฯ
๒. สื่อที่จำลองขึ้น เช่น ลูกโลก ตุ๊กตาสัตว์ ฯลฯ
๓. สื่อประเภทภาพ เช่น ภาพพลิก ภาพโปสเตอร์ หนังสือภาพ ฯลฯ
๔. สื่อเทคโนโลยี เช่น วิทยู เครื่องบันทึกเสียง เครื่องขยายเสียง โทรศัพท์ ฯลฯ

กิจกรรมกลางแจ้ง ตัวอย่างสื่อ มีดังนี้

๑. เครื่องเล่นสนาม เช่น เครื่องเล่นสำหรับปีนป่าย เครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน ฯลฯ
๒. ที่เล่นทราย มีทรายละเอียด เครื่องเล่นทราย เครื่องตวง ฯลฯ
๓. ที่เล่นน้ำ เสื้อคลุมหรือผ้ากันเปื้อนพลาสติก อุปกรณ์เล่นน้ำ เช่น ถ้วยตวง ขวดต่างๆ สายยาง กรวยกรอกน้ำ ตุ๊กตายนาง ฯลฯ

การเลือกสื่อในการเรียนการสอน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองตาเย็น เลือกใช้สื่อในระดับปฐมวัยดังนี้

๑. เลือกวัสดุที่ใช้ ไม่มีพิษ ไม่หัก และแตกง่าย มีพื้นผิวเรียบ ไม่เป็นเสี้ยน
๒. ขนาด ขนาดใหญ่เกินไป เพราะยากต่อการหยิบยก อาจจะตกลงมาเสียหายแตก เป็นอันตรายต่อเด็กหรือใช้ไม่สะดวก เช่น กรรไกรขนาดใหญ่ โต๊ะ เก้าอี้ที่ใหญ่หรือสูงเกินไป และไม่ควรมีขนาดเล็กเกินไป เด็กอาจจะนำไปอมหรือกลืนทำให้ติดคอหรือไหลลงท้องได้ เช่น ลูกบิดเล็ก ลูกแก้วเล็ก ฯลฯ
๓. รูปทรง ไม่เป็นรูปทรงแหลม รูปทรงเหลี่ยม เป็นสัน
๔. น้ำหนัก ไม่มีน้ำหนักมาก เพราะเด็กยกหรือหยิบไม่ไหว อาจจะตกลงมาเป็นอันตรายต่อตัวเด็ก
๕. ไม่ใช่สื่อที่เป็นอันตรายต่อตัวเด็ก เช่น สารเคมี วัตถุไวไฟ ฯลฯ
๖. ไม่ใช่สื่อที่เป็นอันตรายต่อสายตา เช่น สีสะท้อนแสง ฯลฯ

การประเมินการใช้สื่อ

พิจารณาจากองค์ประกอบ ๓ ประการ คือ ผู้สอน เด็ก และสื่อ เพื่อจะได้ทราบว่าสื่อ นั้นช่วยให้เด็ก เรียนรู้ได้มากน้อยเพียงใด จะได้นำมาปรับปรุงการผลิตและการใช้สื่อให้ดียิ่งขึ้น โดยใช้วิธีสังเกต ดังนี้

๑. สื่อนั้นช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้เพียงใด
๒. เด็กชอบสื่อ นั้นเพียงใด
๓. สื่อนั้นช่วยให้การสอนตรงกับจุดประสงค์หรือไม่ ถูกต้องตามสาระการเรียนรู้และทันสมัยหรือไม่
๔. สื่อนั้นช่วยให้เด็กสนใจมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด

การเก็บ รักษา และซ่อมแซมสื่อ

การจัดเก็บสื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กฝึกการสังเกต การเปรียบเทียบ การจัดกลุ่ม ส่งเสริมความ รับผิดชอบ ความมีน้ำใจ ช่วยเหลือ ผู้สอนไม่ควรใช้การเก็บสื่อเป็นการลงโทษเด็ก โดยดำเนินการดังนี้

๑. เก็บสื่อให้เป็นระเบียบและเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะ ประเภทของสื่อ สื่อที่เหมือนกัน จัดเก็บ หรือจัดวางไว้ด้วยกัน
๒. วางสื่อในระดับสายตาของเด็ก เพื่อให้เด็กหยิบใช้ จัดเก็บได้ด้วยตนเอง
๓. ภาชนะที่จัดเก็บสื่อควรโปร่งใส เพื่อให้เด็กมองเห็นสิ่งที่อยู่ภายในได้ง่ายและควรมีมือจับเพื่อให้ สะดวกในการขนย้าย
๔. ฝึกให้เด็กรู้ความหมายของรูปภาพหรือสีที่เป็นสัญลักษณ์แทนหมวดหมู่ ประเภทสื่อ เพื่อให้ เด็กจะได้เก็บเข้าที่ได้ถูกต้อง การใช้สัญลักษณ์ควรมีความหมายต่อการเรียนรู้ของเด็ก สัญลักษณ์ควรใช้สื่อของจริง ภาพถ่ายหรือสำเนา ภาพวาด ภาพโครงร่าง หรือ ภาพประจุด หรือบัตรคำติดคู่กับสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง
๕. ตรวจสอบสื่อที่ใช้แล้วทุกครั้งว่ามีสภาพสมบูรณ์ จำนวนครบถ้วนหรือไม่
๖. ซ่อมแซมสื่อที่ชำรุด และทำเต็มสื่อที่ขาดหายไปให้ครบชุด

การพัฒนาสื่อ

การพัฒนาสื่อเพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมในระดับปฐมวัยนั้น ก่อนอื่นควรได้สำรวจข้อมูล สภาพ ปัญหาต่างๆของสื่อทุกประเภทที่ใช้ดูว่ามีอะไรบ้างที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อจะได้ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสม กับความต้องการ ใช้แนวทางการพัฒนาสื่อ ดังนี้

๑. ปรับปรุงสื่อให้ทันสมัยเข้ากับเหตุการณ์ ใช้ได้สะดวก ไม่ซับซ้อนเกินไป เหมาะสมกับวัยของ เด็ก
๒. รักษาความสะอาดของสื่อ ถ้าเป็นวัสดุที่ล้างน้ำได้ เมื่อใช้แล้วควรได้ล้างเช็ด หรือปิดฝุ่นให้ สะอาด เก็บไว้เป็นหมวดหมู่ วางเป็นระเบียบหยิบใช้ง่าย
๓. ถ้าเป็นสื่อที่ผู้สอนผลิตขึ้นมาใช้เองและผ่านการทดลองใช้มาแล้วควรเขียนคู่มือประกอบการใช้ สื่อ นั้น โดยลอกชื่อสื่อ ประโยชน์และวิธีใช้สื่อ รวมทั้งจำนวนชิ้น ส่วนของสื่อในชุดนั้นและ เก็บคู่มือไว้ในซองหรือถุง พร้อมสื่อที่ผลิต
๔. พัฒนาสื่อที่สร้างสรรค์ ใช้ได้อเนกประสงค์ คือ เป็นได้ทั้งสื่อเสริมพัฒนาการและเป็นของเล่น สนุกสนานเพลิดเพลิน

๑๐. การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี ควรประเมินให้ครอบคลุมครบทุกช่วงอายุ เพราะช่วงวัยนี้มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว อีกทั้งมีความเสี่ยงต่อสภาพความผิดปกติต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องเฝ้าระวังติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู ควรสังเกตพัฒนาการเด็กโดยคำนึง ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลหากพบความผิดปกติ ต้องรีบพาไปพบแพทย์หรือผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนาการเด็ก เพื่อหาแนวทางแก้ไขหรือบำบัด ฟื้นฟูโดยเร็วที่สุด หลักในการประเมินพัฒนาการมีดังนี้

๑. ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้าน

๒. ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง

๓. ประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งวิธีการประเมินที่เหมาะสมกับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี มีการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในกิจกรรมต่าง ๆ และกิจวัตรประจำวัน การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์เด็กและผู้ใกล้ชิด และการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็ก

๔. บันทึกพัฒนาการลงในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก(เล่มสีชมพู) และใช้คู่มือการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย(DSPM) ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขหรือของหน่วยงานอื่น

๕. นำผลที่ได้จากการประเมินพัฒนาการไปพิจารณาจัดกิจกรรม เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้และมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย

๑๑. การบริหารจัดการหลักสูตร

การนำหลักสูตรปฐมวัยไปใช้ให้มีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และชุมชน ควรมีบทบาท ดังนี้

๑. ผู้บริหารสถานศึกษา

๑.๑ ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตร และมีวิสัยทัศน์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย

๑.๒ คัดเลือกครูผู้สอนที่เหมาะสม โดยควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

- มีวุฒิการศึกษาด้านอนุบาล, ปฐมวัย หรือผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

- มีความรักเด็ก จิตใจดี มีอารมณ์ขันและใจเย็น ให้ความเป็นกันเองกับเด็กอย่างเสมอภาค

- มีบุคลิกความเป็นครู เข้าใจธรรมชาติของเด็ก

- พุดจาสุภาพเรียบร้อย ชัดเจนเป็นแบบอย่างได้

- มีความเป็นระเบียบ สะอาด และรู้จักประหยัด

- มีความอดทน ขยัน ซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติต่อเด็ก

- มีอารมณ์ร่วมกับเด็ก รู้จักรับฟัง พิจารณาเรื่องราวปัญหาต่างๆของเด็ก และตัดสินใจหาทางออกอย่างมีเหตุผลและเป็นธรรม

- มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่สมบูรณ์

๑.๓ ส่งเสริมการจัดบริการทางการศึกษาให้เด็กเข้าเรียนอย่างทั่วถึงและเสมอภาคและปฏิบัติกรับเด็กตามเกณฑ์ที่กำหนด

๑.๔ ส่งเสริมให้ครูผู้สอน ให้ความรู้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

๑.๕ จัดให้มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับเด็กรายบุคคล

๑.๖ นิเทศ ติดตาม กำกับการใช้หลักสูตรและประเมินผลอย่างเป็นระบบ

๒. บทบาทครูผู้สอนปฐมวัย

- ๒.๑ จัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กที่เด็กกำหนดขึ้นด้วยตนเอง และครูผู้สอนกับเด็กร่วมกันกำหนด โดยเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กให้ครบทุกด้าน
- ๒.๒ ส่งเสริมให้เด็กใช้ข้อมูลแวดล้อม ศักยภาพตัวของเด็ก และหลักทางวิชาการผลิตกระทำ หรือหาคำตอบในสิ่งที่เด็กเรียนรู้อย่างมีเหตุผล
- ๒.๓ กระตุ้นให้เด็กร่วมคิด แก้ปัญหา ค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง ด้วยวิธีการศึกษาที่นำไปสู่การใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง
- ๒.๔ จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สร้างเสริมให้เด็กทำกิจกรรมได้เต็มศักยภาพและความแตกต่างของเด็กแต่ละคน
- ๒.๕ สอดแทรกการอบรมด้านจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ
- ๒.๖ ใช้กิจกรรมการเล่นเป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๒.๗ ใช้ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและเด็กในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ
- ๒.๘ จัดการประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพจริง และนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพเด็กอย่างเต็มศักยภาพ
- ๒.๙ ฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน
- ๒.๑๐ ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่น ภูมิใจในตัวเองและกล้าแสดงออก
- ๒.๑๑ ฝึกการเรียนรู้หน้าที่ ความมีวินัย และการมีนิสัยที่ดี
- ๒.๑๒ จำแนกพฤติกรรมเด็ก เพื่อหาแนวทางส่งเสริม หรือแก้ปัญหารายบุคคล
- ๒.๑๓ ประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน เพื่อให้เด็กได้พัฒนาตามศักยภาพ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- ๒.๑๔ ใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนในการเสริมสร้างการเรียนรู้ให้แก่เด็ก
- ๒.๑๕ จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร / กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้
- ๒.๑๖ พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีคุณลักษณะของผู้ใฝ่รู้ และทันต่อข่าวสารเหตุการณ์ เสมอ
- ๒.๑๗ ทำหน้าที่วางแผนกำหนดหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้
- ๒.๑๘ จัดทำแผนการจัดการประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ให้เด็กมีอิสระในการเรียนรู้

๓. บทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

- ๓.๑ มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาและให้ความเห็นชอบ กำหนดแผนการเรียนรู้ของเด็ก ร่วมกับครูผู้สอนและเด็ก
- ๓.๒ ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา และกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กตามศักยภาพ
- ๓.๓ เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ จัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้
- ๓.๔ สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น
- ๓.๕ อบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก
- ๓.๖ ป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ตลอดจนส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยประสานความร่วมมือกับครูผู้สอน
- ๓.๗ เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และมีคุณธรรมนำไปสู่การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้
- ๓.๘ มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็ก และประเมินผลการจัดการของสถานศึกษา

๔. บทบาทของชุมชน

- ๔.๑ มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ในบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา สมาคม / ชมรม ผู้ปกครอง
- ๔.๒ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา
- ๔.๓ เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เครือข่ายการเรียนรู้ให้เด็กได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ จากสถานการณ์จริง
- ๔.๔ ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา
- ๔.๕ ส่งเสริมให้มีกิจกรรมรณรงค์เพื่อการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน
- ๔.๖ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทำหน้าที่เสนอแนะ ในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- ๔.๗ ส่งเสริมสถานศึกษาด้านวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาเด็กทุก ด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

๕. การประเมินหลักสูตร

- เป็นการตรวจสอบหลักสูตรของสถานศึกษา โดยประเมิน ๓ ขั้นตอน ได้แก่
๑. ประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร โดยผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการบริหารศูนย์ เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบ
 ๒. ประเมินระหว่างการดำเนินการ เป็นการประเมินว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้เพียงใด ควรมีการปรับปรุง แก้ไขเรื่องใด โดยครูผู้สอนเป็นผู้ประเมิน
 ๓. ประเมินหลังการใช้หลักสูตร เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบหลักสูตรทั้งระบบหลังจากที่ใช้หลักสูตรครบแต่ละช่วงอายุ เพื่อสรุปว่าหลักสูตรที่จัดทำควรมีการปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างไร โดยผู้ปกครอง ครู เป็นผู้ประเมิน

๑๒. การกำหนดหน่วยการเรียนรู้

การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ ผู้สอนเป็นผู้กำหนด โดยคำนึงถึงอายุของเด็ก วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ ๔ สาระ และสภาพที่พึงประสงค์ เหตุการณ์ปัจจุบัน และสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้อย่างหลากหลาย รวมถึงการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กที่หลากหลายเช่นกัน

ตารางกำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ลำดับที่	หน่วยการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	การจัดประสบการณ์(เพิ่มเติม)
๑-๒	หน่วยแรกรับประทับใจ	สาระที่ ๑ ตัวเด็ก	
๓	หน่วยชื่อนั้นสำคัญไฉน	สาระที่ ๑ ตัวเด็ก	
๔	หน่วยเด็กดีมีวินัย	สาระที่ ๑ ตัวเด็ก	
๕	หน่วยอวัยวะและการดูแลรักษา	สาระที่ ๑ ตัวเด็ก	กิจกรรมไหว้ครู
๖	หน่วยบุคคลที่ควรรู้จักในโรงเรียน	สาระที่ ๒ บุคคลและสถานที่	
๗	หน่วยโรงเรียนของเรา	สาระที่ ๒ บุคคลและสถานที่	
๘	หน่วยหนูทำได้	สาระที่ ๑ ตัวเด็ก	
๙	หน่วยวันสำคัญทางศาสนา	สาระที่ ๕ วันสำคัญ	กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา
๑๐	หน่วยขยับกายสบายชีวี	สาระที่ ๑ ตัวเด็ก	
๑๑	หน่วยหนูน้อยนักสัมผัส	สาระที่ ๑ ตัวเด็ก	กิจกรรมวันเฉลิม ร.๑๐
๑๒	หน่วยปลอดภัยไว้ก่อน	สาระที่ ๑ ตัวเด็ก	
๑๓	หน่วยวันแม่	สาระที่ ๒ บุคคลและสถานที่	กิจกรรมวันแม่
๑๔	หน่วยหนูน้อยน่ารัก	สาระที่ ๑ ตัวเด็ก	
๑๕	หน่วยกินดี อยู่ดี มีสุข	สาระที่ ๑ ตัวเด็ก	
๑๖	หน่วยบ้านแสนสุข	สาระที่ ๒ บุคคลและสถานที่	
๑๗	หน่วยครอบครัวสุขสันต์	สาระที่ ๒ บุคคลและสถานที่	
๑๘	หน่วยชุมชนของเรา	สาระที่ ๒ บุคคลและสถานที่	
๑๙	หน่วยบ้านใกล้เรือนเคียง	สาระที่ ๒ บุคคลและสถานที่	
๒๐	หน่วยจังหวัดของเรา	สาระที่ ๒ บุคคลและสถานที่	
๒๑	หน่วยอาชีพในฝัน	สาระที่ ๒ บุคคลและสถานที่	
๒๒	หน่วยสิ่งมีชีวิต	สาระที่ ๓ ธรรมชาติ	
๒๓	หน่วยสิ่งไม่มีชีวิต	สาระที่ ๓ ธรรมชาติ	
	ทบทวนและสรุปประเมินพัฒนาการภาคเรียนที่ ๑		

ลำดับที่	หน่วยการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	การจัดประสบการณ์(เพิ่มเติม)
๒๔	หน่วยเทพสามฤดู	สาระที่ ๓ ธรรมชาติ	
๒๕	หน่วยกลางวัน – กลางคืน	สาระที่ ๓ ธรรมชาติ	กิจกรรมวันลอยกระทง
๒๖	หน่วยต้นไม้แสนรัก	สาระที่ ๓ ธรรมชาติ	
๒๗	หน่วยดอกไม้	สาระที่ ๓ ธรรมชาติ	
๒๘	หน่วยผีเสื้อแสนสวย	สาระที่ ๓ ธรรมชาติ	กิจกรรมวันพ่อ
๒๙	หน่วยมดตัวน้อย	สาระที่ ๓ ธรรมชาติ	
๓๐	หน่วยนกน้อย	สาระที่ ๓ ธรรมชาติ	
๓๑	หน่วยวันขึ้นปีใหม่	สาระที่ ๕ วันสำคัญ	กิจกรรมวันปีใหม่
๓๒	หน่วยโลกสวยด้วยมือเรา	สาระที่ ๓ ธรรมชาติ	
๓๓	หน่วยวันเด็ก-วันครู	สาระที่ ๒ บุคคลและสถานที่	กิจกรรมวันเด็ก
๓๔	หน่วยผัก ผลไม้	สาระที่ ๔ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	
๓๕	หน่วยข้าวมหัศจรรย์	สาระที่ ๔ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	
๓๖	หน่วยเครื่องมือเครื่องใช้	สาระที่ ๔ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	
๓๗	หน่วยโลกไร้พรมแดน	สาระที่ ๔ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	กิจกรรมวันมาฆบูชา
๓๘	หน่วยเที่ยวทั่วไทย	สาระที่ ๔ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	
๓๙	หน่วยสีแสนสดใส	สาระที่ ๔ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	
๔๐	หน่วยคณิตคิดสนุก	สาระที่ ๔ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	
๔๑	หน่วยวิทยาศาสตร์น่ารู้	สาระที่ ๔ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	
๔๒	หน่วยวันสำคัญของชาติ	สาระที่ ๕ วันสำคัญ	
	ทบทวนประสบการณ์ ๔ สาระการเรียนรู้		
	ทบทวนและสรุปประเมินพัฒนาการภาคเรียนที่ ๒		

หมายเหตุ หน่วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามเหมาะสม

๑๓. กรอบสาระการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น

หลักการและจุดมุ่งหมาย

ส่งเสริมการเรียนรู้ในท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ ชุมชน ปราชญ์ ภูมิปัญญา วัฒนธรรม ประเพณี ในท้องถิ่น เพื่อให้เด็กมีความรักความภูมิใจในท้องถิ่น เติบโตเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน สังคม และ ประเทศชาติ จึงกำหนดจุดมุ่งหมายสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่องราวเกี่ยวกับชุมชนเขตตำบลหนองตาแต้ม โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อให้เด็กมีความรัก ความภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น
๒. เพื่อให้เด็กมีความรักและหวงแหนท้องถิ่นของตนเอง
๓. เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับชุมชน

ตารางกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

คำขวัญ	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ประเพณีท้องถิ่น/วัฒนธรรมในท้องถิ่น	แหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น / สถานที่สำคัญในท้องถิ่น/แหล่งเรียนรู้
๑.คำขวัญของจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ “เมืองทองเนื้อเก้า มะพร้าว สับปะรด สวยสดหาด เขา ถ้ำงามล้ำน้ำใจ”	ภูมิปัญญาท้องถิ่น การทำส้มไก่ และการถักสานจากใบมะพร้าว ที่อยู่ หมู่ ๘ ตำบลบึงนคร อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โทร. ๐๘๔-๐๒๑๑๐๖๒	ประเพณีสงกรานต์และวันผู้สูงอายุ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลบึงนคร มีการทำบุญตักบาตร การละเล่นพื้นบ้าน และประเพณีรดน้ำดำหัวขอพรผู้สูงอายุ	๑.วัดป่าชลิตานุสรณ์ ๒.วัดห้วยไคร้ ๓.ถ้ำกุ้ง
๒.คำขวัญของอำเภอปราณบุรี “หัวหินถิ่นมนต์ขลัง ทะเลสวย นักมวยดัง พระราชวังงดงาม”			

๑๕. การส่งเสริมค่านิยม ๑๒ ประการ ตามนโยบายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่าไม้ลาย ตำบลบึงนคร อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ส่งเสริมให้เด็กได้ปฏิบัติตนตามค่านิยม ๑๒ ประการ ตามนโยบายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ค่านิยมของคนไทย ๑๒ ประการ

๑. ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม
๓. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์
๔. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม
๕. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม
๖. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เพื่อแม่และแบ่งปัน
๗. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง
๘. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่
๙. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
๑๐. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี
๑๑. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ หรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา
๑๒. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

ความหมายของค่านิยม ๑๒ ประการที่ครูจะใช้เป็นข้อมูลในการสอนหรือส่งเสริมให้เด็กมีคุณลักษณะตามนี้

๑. ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

เราเกิดมาบนผืนแผ่นดินไทยที่อุดมสมบูรณ์และมั่งคั่ง มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขที่อุทิศให้แก่ประชาชนอันเป็นที่รัก มีศาสนาพุทธซึ่งเป็นที่พึ่งทางใจ และก็มีธงชาติที่ป่าวประกาศถึงสัญญาชาติของเรา

๒. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม

การที่เราเปลี่ยนแปลงอุปนิสัยของเราให้เข้ากับคนอื่นหรือทัศนคติไปในทางที่ดีนั้นจะทำให้เราได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เข้าใจสิ่งต่างๆ ในแต่ละมุมมอง ซึ่งจะช่วยให้ข้อขัดแย้งและปัญหายุติลง

๓. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์

บุญคุณของพ่อแม่ที่ใหญ่มาก ท่านทั้งสองให้กำเนิดเรามาในโลกอันกว้างใหญ่ เลี้ยงดูเราอย่างดีด้วยความรักและห่วงใย รวมทั้งผู้ปกครอง และคุณครูบาอาจารย์ที่ให้การศึกษาดังแต่เล็กจนโต ซึ่งจะทำให้เราเติบโตใหญ่เป็นคนที่ดีในสังคม ดังนั้น เราควรตอบแทนบุญคุณของทุกท่านโดยประพฤติตัวให้ดี เช่น การเคารพหรือปฏิบัติตามกฎระเบียบที่มีอยู่ มีความรับผิดชอบในหน้าที่ต่างๆ และไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

๔. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม

การที่เราดำรงชีวิตประจำวันนั้น แน่แน่นอนว่าเราต้องใช้ความรู้อยู่ตลอดเวลา ณ ตอนนี้องค์

เปลี่ยนไปอย่างมาก เพราะฉะนั้นเราต้องเฝ้าหาความรู้เพื่อให้ทันกลับโลกภายนอกที่หมุนอยู่ตลอดเวลา เราควรมีความเพียรพยายาม มุ่งมั่นในการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียน เช่น การใช้ตำราเรียน อินเทอร์เน็ตหรือสื่ออื่นๆที่สามารถค้นคว้าข้อมูลได้

๕.รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม

ประชาชนชาวไทยควรที่จะภาคภูมิใจกับประเพณี ศิลปะอันงดงาม และวัฒนธรรมอันดั้งเดิม เช่น วันปีใหม่ของประเทศไทย สงกรานต์ ในขณะที่ค่านิยมของตะวันตกนั้นเข้ามาและมีบทบาทมากกับการพูดจา กิริยาและการแต่งกาย ซึ่งทำให้ประเพณีอันงดงามนั้นถดถอยลง ด้วยเหตุนี้เราควรที่จะเป็นต้นแบบในการอนุรักษ์และสืบทอดให้ถึงรุ่นต่อไปเรียนรู้

๖.มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เมื่อแค้นและแบ่งปัน

การที่เราให้โดยไม่หวังผลตอบแทนนั้นเป็นสิ่งที่ประเสริฐ การทำสิ่งต่างๆด้วยความหวังดี ถึงแม้ว่าผลลัพธ์ที่เราจะได้คือความสุขเล็กๆน้อยๆ แต่เราก็จะได้มิตรสัมพันธ์ที่ดี ศีลธรรมก็เป็นข้อที่เราควรถือไว้ในใจ เช่นศีล๕ และการที่เราเสียสัตย์ตลอดไม่ว่าจะทำอะไร จะทำให้เราเป็นคนดีในสังคม

๗.เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง

การเป็นประชาธิปไตยนั้นเป็นระบบการบริหารอำนาจรัฐมาจากเสียงข้างมากของพลเมือง โดยที่เรามีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ซึ่งเราควรเคารพพอหลวงเราด้วยใจรัก

๘.มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่

ทุกวันนี้เรามักจะเห็นผู้คนแตกแยก หรือไม่ให้ความเคารพกัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการที่ไม่มีระเบียบในสังคม อย่างแรกต้องเริ่มที่ตัวเราเอง เราควรที่จะมีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย และเคารพผู้ใหญ่ผู้หลักผู้ใหญ่ และสิ่งเหล่านี้จะเป็นต้นแบบให้อีกหลายๆคนเพื่อที่จะทำให้สังคมไทยนั้นเจริญ

๙.มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

สติเป็นสิ่งที่เราควรตระหนักอยู่ตลอดเวลาเพื่อที่จะได้ทำสิ่งหนึ่งให้ดีที่สุด รวมถึงการคิดทบทวนให้รอบคอบ และมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน ผลลัพธ์ที่เราจะได้ถ้าเราทำอะไรโดยมีสติคือความสำเร็จ

๑๐.รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี

การดำรงชีพนั้นอาจจะจำเป็นปัจจัยหนึ่งที่เราควรตระหนักอยู่ตลอดเวลา ตั้งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้คำสอนไว้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งการที่เราต้องปรับเปลี่ยนตนให้เข้ากับคนอื่น และถ้าเราทำตามคำสอนของพอหลวง ชีวิตเราจะมีสุขอยู่กับสิ่งที่เรามี

๑๑.มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ หรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา

การที่มีจิตใจอันแน่วแน่ จะไม่สั่นคลอนใดๆทั้งสิ้นถ้ามีอุปสรรคหรือกิเลสผ่านเข้ามา ถ้าเราได้ผ่านสิ่งเหล่านี้มาบ่อยครั้ง มันจะทำให้เราเข้มแข็ง เช่น เราไม่ควรดื่มสุราหรือสูบบุหรี่ถ้ามีคนชักชวน

๑๒.คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

ในการดำเนินการสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น เราควรคำนึงถึงข้อดีและข้อเสีย แต่ไม่ใช่แค่คำนึงสำหรับตนเองแต่ควรคำนึงถึงผู้อื่นด้วย อีกทั้ง เราควรช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ เช่นไปสอนหนังสือที่บ้านเด็กกำพร้า หรือไปให้ความบันเทิงที่บ้านคนชรา เป็นต้น

การนำค่านิยม ๑๒ ประการไปใช้นั้น ได้มีการวิเคราะห์ความสอดคล้องของหน่วยการจัด
 ประสพการณ์ โดยการสอดแทรกในหน่วยการจัดประสพการณ์นำมาบูรณาการที่มีความสอดคล้องกัน แสดง
 ดังตาราง ดังนี้

ค่านิยมของคนไทย ๑๒ ประการ	หน่วยการจัดประสพการณ์
๑. ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	วันพ่อ,วันสำคัญทางศาสนา
๒. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม	ชุมชนของเรา
๓. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์	วันพ่อ,วันแม่,วันเด็ก-วันครู
๔. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม	วิทยาศาสตร์น่ารู้
๕. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม	วันพ่อแห่งชาติ,วันแม่แห่งชาติ,วัน เด็ก-วันครู
๖. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน	วันสำคัญทางศาสนา
๗. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุขที่ถูกต้อง	วันพ่อ
๘. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่	โรงเรียนของเรา,บุคคลที่ควรรู้จัก
๙. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	วันพ่อแห่งชาติ
๑๐. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราช ดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยาม จำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่จะ ขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี	วันพ่อ
๑๑. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ หรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา	วันสำคัญทางศาสนา
๑๒. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่า ผลประโยชน์ของตนเอง	ชุมชนของเรา

บทที่ ๓

การเชื่อมต่อพัฒนาการปฐมวัย

การเชื่อมต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นการเชื่อมต่ออบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือผู้ดูแลกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือเป็นการเชื่อมต่อสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอายุแรกเกิด - ๓ ปีกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย(อายุ ๓ - ๖ ปี) การเชื่อมต่อการพัฒนาเด็กมีส่วนสำคัญเนื่องจากการพัฒนาต้องมีความต่อเนื่อง เด็กจำเป็นต้องเรียนรู้และปรับตัว เพราะพัฒนาการของเด็กในวัยนี้ยังไม่เอื้อต่อการยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การปรับตัวของเด็กในรอยเชื่อมต่อการพัฒนา จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนการช่วยเหลือจากพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู ผู้สอน และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยควรปฏิบัติดังนี้

๑. บทบาทพ่อแม่และผู้เลี้ยงดู

พ่อแม่ผู้เลี้ยงดูเด็ก มีบทบาทสำคัญในการเชื่อมต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนี้

๑.๑ ต้องมีความพร้อมในการให้ข้อมูลพื้นฐานของเด็ก โดยให้รายละเอียดตามผลการบันทึกในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็กของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข หรือของหน่วยงานอื่น

๑.๒ เป็นแบบอย่างที่ดีของเด็กในการใช้ชีวิตครอบครัวอย่างอบอุ่น มั่นคง มีการสื่อสารทางบวกระหว่างสมาชิกในครอบครัว มีการปฏิบัติต่อกันด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาต่าง ๆ และมีคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิต

๑.๓ ต้องพิจารณาเลือกสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามมาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี

๑.๔ ตระหนักถึงความสำคัญที่จะร่วมมือกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กตามวัย

๑.๕ ให้ความร่วมมือปฏิบัติตามคำแนะนำของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เลี้ยงดูเด็กด้วยการให้ความรัก ความอบอุ่น ความเอื้ออาทร ความปลอดภัย และส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ตลอดจนส่งเสริมให้เด็กมีจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

๑.๖ ประสานความร่วมมือระหว่างบ้านและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ในการพัฒนาเด็กไปในทิศทางเดียวกัน

๑.๗ สร้างความคุ้นเคยระหว่างเด็กกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยก่อนที่จะให้เด็กรับการอบรมเลี้ยงดูในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

นอกจากนี้ พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูจะสามารถเตรียมให้เด็กออกสู่โลกกว้างได้อย่างมั่นใจ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขได้ ดังนี้

๑. ส่งเสริมให้เด็กฝึกปฏิบัติการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน เช่น การบอกชื่อตนเอง การบอกความต้องการของตนเอง การแต่งกาย การรับประทานอาหาร

๒. ส่งเสริมให้เด็กเชื่อมั่นในตนเอง ด้วยการเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำอะไรด้วยตนเอง แม้แต่จะสกปรกและทำอะไรบ้างไม่ถูกใจพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูก็ตาม ควรหลีกเลี่ยงการบังคับ ชูเชิญ หรือต่อล้อต่อเถียง ทำโทษ

รุนแรง แต่ใช้วิธีอบรมสั่งสอนด้วยความเข้าใจ สนใจ ชมเชย เมื่อเด็กทำสิ่งที่ควร และช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการ

๓. ส่งเสริมให้เด็กรู้จักฟัง เรียบเรียงความคิด ฟีกการใช้ภาษาด้วยการถาม ให้เด็กแสดงความคิดเห็น พูดถึงเรื่องราวหรือแสดงท่าทางตามที่เด็กเข้าใจ หลังจากที่เด็กได้พบกับเหตุการณ์ต่าง ๆ หรือจากที่พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กเล่านิทานให้ฟัง

๔. ส่งเสริมให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ด้วยการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ด้วยความรักและความเข้าใจซึ่งจะทำให้เด็กมีโอกาสโต้ตอบ สร้างความคุ้นเคย ทำให้เกิดความรักความผูกพันและรู้สึกได้รับความรัก

๕. ส่งเสริมให้เด็กรู้สึกสนุก มีความสุขกับการกระทำสิ่งที่สร้างสรรค์ ด้วยการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ เล่น และฝึกทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรและปลอดภัย

๖. ส่งเสริมให้เด็กเป็นผู้มีความเป็นมิตร และเป็นที่ยอมรับในสังคมได้ง่ายด้วยการยิ้มแย้ม สัมผัสเด็กอย่างอ่อนโยน คอยสังเกตการณ์แสดงออกของเด็ก สนใจที่จะตอบคำถามเล่าเรื่องต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับเด็กเพื่อให้เด็กเรียนรู้ภาษาได้เร็วและมีกำลังใจ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน

๗. ส่งเสริมให้เด็กมีจิตใจมั่นคงไม่สับสน ด้วยการอบรมเลี้ยงดูด้วยความรัก ความเมตตาเป็นแบบอย่างที่ดีงามในการใช้เหตุผลอย่างเสมอต้นเสมอปลาย ฝึกให้เป็นคนรู้จักคิด มีน้ำใจและคุณธรรม หลีกเลี้ยงการทำโทษที่รุนแรงหรือละเลยทอดทิ้งเด็ก ใช้เวลาอย่างมีคุณภาพอยู่กับเด็กให้ความสนใจต่อกัน ปฏิบัติต่อกันด้วยความรักความเข้าใจ

๘. ส่งเสริมให้เป็นเด็กใฝ่รู้ กล้าแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกอย่างเหมาะสมตามกาลเทศะด้วยการให้ความสนใจในสิ่งที่เด็กกำลังทำ ตอบคำถามของเด็ก ฝึกให้เด็กสังเกตสิ่งต่างๆ รอบตัว ให้โอกาสที่จะแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนเองอย่างเต็มที่ เปิดโอกาสให้ลองผิดลองถูกในโอกาสที่ไม่เสียหายและเป็นอันตราย

๙. ส่งเสริมให้เด็กเกิดแรงจูงใจที่จะทำสิ่งดี ๆ ด้วยการให้ความสนใจ ชมเชยหรือให้รางวัลตามสมควรทันทีที่เด็กมีพฤติกรรมพึงปรารถนา เช่น ให้อุ้มใหญ่ เล่นกับน้อง ช่วยหยิบของ พูดเพราะ รับประทานอาหารและปฏิบัติตามคำแนะนำ

๑๐. ส่งเสริมการใช้ภาษาของเด็ก ด้วยการพูดคุยกับเด็กด้วยภาษาที่ฟังเข้าใจง่ายและชัดเจนด้วยท่าทางที่เป็นมิตร อาจใช้การเล่านิทาน อ่านหนังสือให้ฟัง เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ฟัง

๑๑. เตรียมเด็กเข้าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เมื่อเด็กอายุ ๓ ปี ก็พร้อมที่จะเข้าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยหรือไปรับบริการจากสถานที่รับเลี้ยงเด็กปฐมวัย เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูสามารถช่วยเตรียมความพร้อมให้เด็กที่จะไปเรียนรู้โลกกว้าง ได้ด้วยการสร้างทัศนคติที่ดีต่อสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้วยการเล่าเรื่องเกี่ยวกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ฟัง พาไปรู้จักกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้เด็ก ๆ ไปอยู่ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยก่อนที่จะเข้าเรียน ไปเล่นเครื่องเล่น โดยไม่ขู่เด็กว่าถ้าทำตัวไม่ดีจะทิ้งเด็กไว้ที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย นอกจากนี้ ควรสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้เลี้ยงดูด้วยการพูดคุยกับเด็ก ถ้าเป็นไปได้ควรทำความคุ้นเคยรู้จักกับผู้เลี้ยงดูก่อนพาเด็กไปดูการจัดกิจกรรมในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

๒. บทบาทบุคลากรในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

บุคลากรในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกคน มีความสำคัญในการช่วยเหลือการปรับตัวของเด็กในระยะเชื่อมต่อนี้โดยมีบทบาท ดังนี้

๒.๑ รวบรวมข้อมูลพื้นฐานของเด็กซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการเจริญเติบโตทางร่างกาย ข้อมูลด้านการพัฒนาเด็ก ข้อมูลสุขภาพและประวัติการเจ็บป่วย ตลอดจนข้อมูลพื้นฐานส่วนตัวของเด็กและครอบครัว

๒.๒ บุคลากรทุกคนในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องตระหนักในเรื่องการกลัวการพลัดพรากว่าเป็นเรื่องปกติ นอกจากนี้ยังต้องสร้างบรรยากาศของความรัก ความอบอุ่น ความไว้วางใจ มีความเมตตาต่อเด็ก และช่วยส่งเสริมให้เด็กมีความไว้วางใจผู้อื่น อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาบุคลิกภาพ

๒.๓ บุคลากรทุกคนในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยควรมีการปฏิบัติต่อเด็กอย่างอ่อนโยน เช่น สัมผัสโอบกอด สบตา ใช้คำพูดที่ไพเราะ ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก เช่น ใช้ภาษาที่สร้างสรรค์ มีกิจกรรมยาทสุภาพ ใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์

๒.๔ จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กเกิดความคุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อมใหม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กคนใหม่ และส่งเสริมการเรียนรู้ให้โอกาสเด็กได้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง จัดเตรียมของเล่นและสื่อเพื่อการเล่นสิ่งใหม่ ๆ ทดลองสิ่งใหม่ ๆ ในที่ปลอดภัยตามลำพัง แต่สามารถสังเกตเห็นเด็กได้ ในระยะแรกอาจยินยอมให้เด็กนำสิ่งของที่เด็กรักจากบ้านมาได้

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงาน

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการจัดการศึกษาปฐมวัย ปฏิบัติ ดังนี้

๑.นิเทศการสอนทุกภาคเรียน

๒.ตรวจสอบแผนการจัดประสบการณ์

๓.ตรวจสอบเครื่องมือการวัดและประเมินผล

๔.รายงานผลการจัดการศึกษาจากครูผู้สอนต่อผู้บริหาร ปีละ ๑ ครั้ง

๕.รายงานผลพัฒนาการเด็กต่อผู้ปกครองภาคเรียนละ ๑ ครั้ง

หลักสูตรสถานศึกษา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยไคร้

พุทธศักราช ๒๕๖๕ (ปรับปรุง)

ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

บทที่ ๑
ที่มาของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐
ของกระทรวงศึกษาธิการ

๑. ที่มาของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ เพื่อให้สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัดนำหลักสูตรฉบับนี้ไปใช้ โดยปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพท้องถิ่น ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๖ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงได้ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะอย่างต่อเนื่องพบว่า หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ มีจุดดีหลายประการ เช่น เป็นหลักสูตรที่มีความเป็นเอกภาพ ยืดหยุ่น มีความเป็นสากลบนพื้นฐานความเป็นไทย สถานศึกษามีส่วนร่วมและมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทความต้องการของตนเอง และหลักสูตรใช้ได้กับทุกกลุ่มเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นที่เป็นปัญหาที่มีอยู่รอบด้านและความไม่ชัดเจนของการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ ได้แก่ ปัญหาความไม่ชัดเจนของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย สถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างการพัฒนาการเด็กปฐมวัย มาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสาระการเรียนรู้ ปัญหาการประเมินพัฒนาการในสภาพจริง ปัญหาความเชื่อมโยงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ รวมถึงปัญหาคุณภาพเด็กที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่ผลการประเมินพัฒนาการในภาพรวมไม่เป็นไปตามสภาพการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการทบทวนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ ให้มีความสอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน เพื่อพัฒนาไปสู่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยและแผนแม่บท กฎหมายต่างๆ มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้มีความเหมาะสมชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพเด็กและกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม การจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ จะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ หากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับชาติ ชุมชน และครอบครัว เห็นคุณค่าการศึกษาปฐมวัยมีความกระตือรือร้นเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้และสนับสนุนการจัดการศึกษา โดยร่วมกันทำงานอย่างต่อเนื่องเป็นระบบในการวางแผน ส่งเสริม สนับสนุน ตรวจสอบ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไข เพื่อสิทธิที่เด็กทุกคนจะต้องได้รับจากการอบรมเลี้ยงดูและการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งสถานศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานนั้นจำเป็นต้องมีการนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ลงสู่การปฏิบัติเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กปฐมวัยพัฒนาสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

๒. ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิด ถึง ๖ ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวมบนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคน ให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรักความ

เอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

๓. วิสัยทัศน์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล

๔. จุดหมาย

การพัฒนาเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี มุ่งส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนี้

๕. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขภาพดี
๖. สุขภาพจิตดีและมีความสุข
๗. มีทักษะชีวิตและสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
๘. มีทักษะการใช้ภาษาสื่อสาร และสนใจเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ

๕. คุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

๒. พัฒนาการด้านร่างกาย

๑. ร่างกายเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี
๒. ใช้วัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

๓. มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย

๕. พัฒนาการด้านสังคม

๔. รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
๕. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

๖. พัฒนาการด้านสติปัญญา

๖. สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย
๗. สนใจเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว

บทที่ ๒

สาระสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษาระดับประถมศึกษาปฐมวัย (สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี)

๑. ปรัชญา

พัฒนาการสมวัย ใฝ่เรียนรู้ คู่คุณธรรม

๒. วิสัยทัศน์

“สถานศึกษามีอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมน่าอยู่ ผู้เรียนมีพัฒนาการสมวัย มีความรู้ คู่คุณธรรม โดยการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม”

๓. ภารกิจการจัดการศึกษา

๑. อบรมเลี้ยงดูเด็กและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ
๒. ตระหนักและสนับสนุนสิทธิขั้นพื้นฐานที่เด็กพึงได้รับ
๓. ปฏิบัติตนต่อเด็กด้วยความรัก ความเข้าใจ และใช้เหตุผล
๔. ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอย่างสมดุลครบทุกด้าน
๕. ปฏิบัติระเบียบวินัย คุณธรรมและวัฒนธรรมไทย
๖. ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับความสามารถและการเรียนรู้ของเด็ก
๗. สนับสนุนการเล่นตามธรรมชาติของเด็ก
๘. จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก
๙. ประเมินการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
๑๐. ประสานความร่วมมือระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้เลี้ยงดู สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและชุมชน
๑๑. จัดให้มีการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
๑๒. พัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามปรัชญา วิสัยทัศน์ และจุดเน้นการจัดการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา
๑๓. พัฒนาสถานศึกษาตามนโยบายและแนวทางปฏิบัติการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพให้สูงขึ้น

๔. เป้าหมายการจัดการศึกษา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยไคร้ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบึงนาราง อำเภอห้วยหิน จังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์ มีเป้าหมายในการจัดการศึกษา ดังนี้

๑. เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายสมวัย
๒. เด็กมีพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจสมวัย
๓. เด็กมีพัฒนาการด้านสังคมสมวัย
๔. เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญาสมวัย
๕. เด็กมีความรู้เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก
๖. เด็กมีความรู้เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก
๗. เด็กมีความรู้เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวเด็ก
๘. เด็กมีความรู้เรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก

๕. คุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย

๑. ร่างกายเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี
๒. ใช้อวัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

๓. มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย

๓. พัฒนาการด้านสังคม

๔. รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
๕. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา

๖. สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย
๗. สนใจเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว

๖. สภาพที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์เป็นพฤติกรรมหรือความสามารถตามวัยที่คาดหวังให้เกิดขึ้นแก่เด็ก บนพื้นฐานพัฒนาการตามวัยหรือความสามารถตามธรรมชาติในแต่ละระดับอายุ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดสาระการเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์และประเมินพัฒนาการเด็ก โดยมีรายละเอียดของมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ ดังนี้

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์							
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน-๒ ปี	๒-๓ ปี
๑.๑ มีน้ำหนัก ส่วนสูง และเส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์อายุ	<ul style="list-style-type: none"> • น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ • เส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์ 							
๑.๒ มีร่างกายแข็งแรง	<ul style="list-style-type: none"> • มีภูมิคุ้มกันโรค ไม่ป่วยบ่อย ชับถ่ายเป็นเวลา รับประทานอาหาร นอนและพักผ่อนเหมาะสมกับวัย 							

หมายเหตุ * แรกเกิด - ๒ เดือน หมายถึง แรกเกิด - ๑ เดือน ๒๙ วัน
 ๒ - ๔ เดือน หมายถึง ๒ เดือน - ๓ เดือน ๒๙ วัน
 ๔ - ๖ เดือน หมายถึง ๔ เดือน - ๕ เดือน ๒๙ วัน
 ๖ - ๙ เดือน หมายถึง ๖ เดือน - ๘ เดือน ๒๙ วัน
 ๙ เดือน - ๑ ปี หมายถึง ๙ เดือน - ๑๑ เดือน ๒๙ วัน
 ๑ ปี - ๑ ปี ๖ เดือน หมายถึง ๑๒ เดือน - ๑๗ เดือน ๒๙ วัน
 ๑ ปี ๖ เดือน - ๒ ปี หมายถึง ๑๘ เดือน - ๒๓ เดือน ๒๙ วัน
 ๒ - ๓ ปี หมายถึง ๒๔ เดือน - ๓๕ เดือน ๒๙ วัน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๒ ใช้วัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์							
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน-๒ ปี	๒-๓ ปี
๒.๑ ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ได้เหมาะสมกับวัย	<ul style="list-style-type: none"> นอนคว่ำ ยกศีรษะและหันไปข้างใดข้างหนึ่ง 	<ul style="list-style-type: none"> นอนคว่ำ ยกศีรษะและออกดันพื้น เมื่อจับยืน เริ่มลงน้ำหนักที่เท้าทั้งสองข้างได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ยันหน้าอกดันพื้นโดยใช้แขนช่วย นั่งได้ โดยต้องมีผู้ประคอง 	<ul style="list-style-type: none"> นั่งหลังตรงและเอี้ยวตัว ใช้มือเล่นได้อย่างอิสระ คลานโดยใช้มือและเข่า ยืนเกาะเครื่องเล่นสูงระดับอกได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ยืนทรงตัว (ตั้งไข่) ได้ช่วงสั้นๆ หย่อนตัวลงนั่งจากทำยืน 	<ul style="list-style-type: none"> ลุกขึ้นยืนด้วยตนเอง ยืนได้เองอย่างอิสระ ยืนแล้วก้มลงหยิบของที่พื้นได้ เดินได้เองโดยปล่อยแขนเป็นอิสระและแกว่งแขนตามสบาย เริ่มวิ่งหรือเดินเร็วๆ ได้ 	<ul style="list-style-type: none"> เดินขึ้นบันไดโดยมือข้างหนึ่งจับราวบันได อีกมือจับผู้ใหญ่มาก้าวเท้าโดยมีสองเท้าในขั้นเดียวกัน วิ่งและหยุดได้ทันที และเริ่มวิ่งใหม่ 	<ul style="list-style-type: none"> นั่งยองๆ เล่นโดยไม่เสียการทรงตัว เดินถอยหลังได้ เดินขึ้นลงบันไดโดยมือข้างหนึ่งจับราว และก้าวเท้าโดยมีสองเท้าในขั้นเดียวกัน กระโดดอยู่กับที่โดยเท้าพื้นพื้นทั้ง ๒ ข้าง
๒.๒ ใช้กล้ามเนื้อเล็กและประสานสัมพันธ์มือ-ตา ได้ เหมาะสมกับวัย	<ul style="list-style-type: none"> จ้องมองได้มองเห็นในระยะห่าง ๘-๑๒ นิ้ว 	<ul style="list-style-type: none"> มองตามวัตถุที่เคลื่อนไหว กำหรือจับสิ่งของที่ใส่ให้ในมือ 	<ul style="list-style-type: none"> เอื้อมคว้าของใกล้ๆ ตัวได้ เปลี่ยนมือถือของได้ที่ละมือ 	<ul style="list-style-type: none"> มองตามของตก จับของมากระทบกัน ด้วยมือ ๒ ข้าง เริ่มใช้นิ้วหัวแม่มือ นิ้วชี้และนิ้วกลางหยิบของ 	<ul style="list-style-type: none"> หยิบของใส่และเอาออกจากภาชนะได้ ถือ กัด และเคี้ยวอาหารได้ด้วยตนเอง 	<ul style="list-style-type: none"> วางก้อนไม้ซ้อนกันได้ ๒ ก้อน เปิดหนังสือทีละ ๓-๔ หน้า 	<ul style="list-style-type: none"> วางก้อนไม้ซ้อนกันได้ ๔-๖ ก้อน เปิดพลิกหน้าหนังสือได้ที่ละแผ่น 	<ul style="list-style-type: none"> จับสี่เหลี่ยมแท่งใหญ่เพื่อขีดเขียนได้ เลียนแบบลากเส้นเป็นวงต่อเนื่องหรือเส้นตรงแนวตั้ง

				เล็กๆ				
--	--	--	--	-------	--	--	--	--

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๓ มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์							
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน-๒ ปี	๒-๓ ปี
๓.๑ ร่าเริงแจ่มใส	• อารมณ์ดี ยิ้มแย้ม หัวเราะง่าย แววตามีความสุข							
๓.๒ แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมกับวัย	<ul style="list-style-type: none"> • ยิ้มและหัวเราะได้เมื่อพอใจ • สบตาจ้องหน้าแม่ 	<ul style="list-style-type: none"> • ผูกพันกับพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูใกล้ชิด • ยิ้มทักทายเมื่อเห็นหน้าคนคุ้นเคย 	<ul style="list-style-type: none"> • แสดงอารมณ์ที่หลากหลายผ่านการส่งเสียง 	<ul style="list-style-type: none"> • แสดงอารมณ์ตามความรู้ • แสดงอาการกลัวคนแปลกหน้า 	<ul style="list-style-type: none"> • แสดงความสนใจติดผู้เลี้ยงดูตนเองมากกว่าคนอื่น • แสดงความต้องการของตนเองมากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> • แสดงความชอบไม่ชอบส่วนตัวอย่างชัดเจน 	<ul style="list-style-type: none"> • แสดงความรักต่อผู้อื่น • แสดงความกังวลเมื่อแยกจากคนใกล้ชิด 	<ul style="list-style-type: none"> • แสดงความภาคภูมิใจเมื่อทำสิ่งต่างๆสำเร็จ • ชอบพูดคำว่า “ไม่” แม้จะเป็นสิ่งที่ต้องการ

๓.๓ สนใจและมี ความสุขกับ ธรรมชาติที่สวยงาม ดนตรี และ จังหวะการ เคลื่อนไหว	<ul style="list-style-type: none"> • ตอบสนองต่อธรรมชาติ เสียงเพลง จังหวะดนตรี และสิ่งสวยงามต่างๆ อย่างเพลิดเพลิน
--	---

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๔ รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์							
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน-๒ ปี	๒-๓ ปี
๔.๑ ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ไกลตัวได้	<ul style="list-style-type: none"> • หุ่ยร้องไห้เมื่อมีคนอุ้ม 	<ul style="list-style-type: none"> • มีปฏิริยาโต้ตอบด้วยการเคลื่อนไหวร่างกาย เมื่อเห็นหรือได้ยินเสียงคนและสิ่งทีคุ้นเคย 	<ul style="list-style-type: none"> • ยิ้มทักทายแสดงอาการดีใจ เมื่อเห็นสิ่งที่ตัวเองพอใจ • จำหน้าแม่และคนคุ้นเคยได้ 	<ul style="list-style-type: none"> • แสดงออกถึงการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่น • เปลี่ยนแบบกริยาท่าทางของผู้อื่นอย่างง่าย ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> • มองผู้ใหญหรือเด็กคนอื่นๆ ทำกิจกรรมอย่างใกล้ชิด 	<ul style="list-style-type: none"> • เริ่มคุ้นเคยกับคนอื่น • ขอความช่วยเหลือเมื่อต้องการ 	<ul style="list-style-type: none"> • ชอบการออกไปเที่ยวนอกบ้าน • แสดงความเป็นเจ้าของ 	<ul style="list-style-type: none"> • ชอบเก็บของของตนเองไว้ใกล้ตัวและไม่ชอบแบ่งปันผู้อื่น

๔.๒ เล่นและ ร่วมทำกิจกรรม กับผู้อื่นได้ตาม วัย	• ยิ้มและส่งเสียง เมื่อมีคนพูดคุย เล่นหรือสัมผัส ตัว	• หัวเราะเสียงดัง ดีใจเมื่อมีคนมา เล่นด้วย	• ยิ้มให้คนอื่น ชอบเล่นกับคน	• ชอบเล่นจ๊ะเอ๋ กับผู้เลี้ยงดูใกล้ ชิด	• เล่นกับผู้เลี้ยงดู ใกล้ชิด	• ชอบดูเด็กคน อื่นเล่นกัน แต่ ไม่ค่อยเข้าไป เล่นด้วย	• ชอบเล่นของ เล่นคนเดียว	• รอคอยช่วงสั้นๆ • เล่นร่วมกับคน อื่นแต่ต่างคน ต่างเล่น
---	---	--	---------------------------------	--	---------------------------------	---	-----------------------------	--

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๕ ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์							
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน-๒ปี	๒-๓ ปี
๕.๑ ทำกิจวัตร ประจำวันด้วย ตนเองได้ตามวัย	-	-	-	• ต้องการถือ ขวดนมด้วย ตนเอง	• หยิบอาหารกิน ได้ • ตีมน้ำจากแก้ว • ให้ความร่วมมือ เวลาแต่งตัว	• ถอดเสื้อผ้า ง่ายๆ ได้ • เริ่มช่วยเหลือ ตนเองในการ แปรงฟัน ล้างมือ โดยมี ผู้ใหญ่ดูแล • เริ่มฝึกขับถ่าย	• ใช้ช้อนตัก อาหารเข้าปาก แต่หกบ้าง • ชอบช่วยเหลือ งานบ้านง่ายๆ	• สวมเสื้อผ้า โดยมีคนช่วย • บอกได้ว่าตน เองต้องการขับ ถ่าย

คุณลักษณะที่ฟังประสงค์ที่ ๖ สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะ	สภาพที่ฟังประสงค์							
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖เดือน	๑ ปี ๖ เดือน-๒ปี	๒-๓ ปี
๖.๑ รับรู้และเข้าใจความหมายของภาษาได้ตามวัย	<ul style="list-style-type: none"> • ตอบสนองต่อเสียง 	<ul style="list-style-type: none"> • หยุดฟังเสียงและ หันตามเสียงเคาะ 	<ul style="list-style-type: none"> • หันตามเสียงจ้องมองปากคน 	<ul style="list-style-type: none"> • รับรู้ภาษาและแสดงสีหน้าท่าทาง • ตอบสนองต่อคำสั่งง่ายๆ • หันหาเมื่อเรียกชื่อ 	<ul style="list-style-type: none"> • ชอบฟังคำพูดซ้ำๆ • รู้ว่าคำแต่ละคำมีความหมายแตกต่างกัน • หยุดกระทำเมื่อได้ยินเสียงห้าม 	<ul style="list-style-type: none"> • หยิบหรือชี้ตามคำบอก • ชี้ส่วนต่างๆของร่างกายตามคำบอกอย่างน้อย ๑ ส่วน 	<ul style="list-style-type: none"> • ปฏิบัติตามคำสั่งได้ ๒ คำสั่งต่อเนื่อง • สนใจฟังนิทานง่ายๆ 	<ul style="list-style-type: none"> • ร้องเพลงได้บางคำและร้องเพลงคลอตามทำนอง • สนใจดูหนังสือนิทานภาพ
๖.๒ แสดงออกและ/หรือพูดเพื่อสื่อความหมายได้	<ul style="list-style-type: none"> • ส่งเสียงในคอก 	<ul style="list-style-type: none"> • ส่งเสียงอ้อแอ้โต้ตอบสูงๆต่ำๆ 	<ul style="list-style-type: none"> • ส่งเสียงตามเมื่อได้ยินเสียงพูด • ส่งเสียงได้หลายเสียง 	<ul style="list-style-type: none"> • พยายามเลียนเสียงต่างๆ • ทำเสียงซ้ำๆ เช่น หม่า หม่า 	<ul style="list-style-type: none"> • รู้จักเชื่อมโยงคำพูดกับการกระทำ เช่น ไม่จะสั้นหัว • พูดคำพยางค์เดียว 	<ul style="list-style-type: none"> • พูดคำพยางค์เดียวที่มีความหมายได้อย่างน้อย ๒ คำ 	<ul style="list-style-type: none"> • พูดคำต่อกัน เช่น ไปเที่ยว 	<ul style="list-style-type: none"> • พูดเป็นวลีสั้นๆ • มักจะถามคำถาม “อะไร” และ “ทำไม”

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๗ สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์							
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖เดือน	๑ ปี ๖ เดือน-๒ปี	๒-๓ ปี
๗.๑ สนใจและเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว	<ul style="list-style-type: none"> สนใจมองใบหน้าคนมากกว่าสิ่งของ 	<ul style="list-style-type: none"> กรอกตามองตามสิ่งของหรือสิ่งที่มีเสียง 	<ul style="list-style-type: none"> มองสิ่งของที่อยู่รอบๆ และในระยะใกล้ แสดงความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ และพยายามหยิบของในระยะที่เอื้อมถึง 	<ul style="list-style-type: none"> เริ่มรู้จักสิ่งของในชีวิตประจำวัน 	<ul style="list-style-type: none"> คาดคะเนได้ถึง การกลับมาของบุคคลหรือสิ่งของ 	<ul style="list-style-type: none"> สำรวจสิ่งของโดยใช้หลายๆวิธี 	<ul style="list-style-type: none"> สังเกต สำรวจ ลองผิดลองถูกกับคุณสมบัติของสิ่งต่างๆ 	<ul style="list-style-type: none"> อยากเรียนรู้สิ่งต่างๆ ถามบ่อยถามซ้ำ จดจ่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ยาวนานขึ้น
๗.๒ เรียนรู้ผ่านการเลียนแบบ	-	-	<ul style="list-style-type: none"> เลียนแบบเสียงเพลงและการเคลื่อนไหว 	<ul style="list-style-type: none"> เลียนแบบเสียงบุคคล 	<ul style="list-style-type: none"> เลียนแบบการเคลื่อนไหวหน้าตาแลบลิ้น ปากจู้ 	<ul style="list-style-type: none"> เลียนแบบท่าทางการกระทำง่ายๆของผู้ใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> เลียนแบบคำพูดที่ผู้ใหญ่พูด 	<ul style="list-style-type: none"> เลียนแบบการกระทำผู้ใกล้ชิดหรือเด็กอื่น พยายามเลียนเสียงต่างๆ

<p>๗.๓ สํารวจโดย ใช้ประสาทสัมผัส</p>	<ul style="list-style-type: none"> • จ้องมองสิ่งของเคลื่อนไหวหรือเครื่องแขวนสีขาว-ดำ 	<ul style="list-style-type: none"> • สนใจเล่นมือตนเองและเอาเข้าปาก • ชอบปีดวัตถุที่มองเห็น • จำเสียงบุคคลที่ใกล้ชิด 	<ul style="list-style-type: none"> • ชอบสํารวจด้วยการนำสิ่งของเข้าปาก 	<ul style="list-style-type: none"> • สํารวจร่างกายตนเองและสิ่งต่างๆรอบตัว 	<ul style="list-style-type: none"> • ใช้นิ้วสํารวจสิ่งของหรือพื้นที่มีช่องหรือมีรู 	<ul style="list-style-type: none"> • สํารวจสิ่งที่เกิดขึ้น • ลองผิตลองถูเพื่อแก้ปัญหา • มองอย่างค้นหา 	<ul style="list-style-type: none"> • สํารวจตามตุลีนชัก ชั้นวางของตะกร้าผ้า • ชอบเล่น ลาก ดึง ผลัก โยน • ชอบวาดรูปทรง 	<ul style="list-style-type: none"> • ค้นหาของที่ถูซ่อนโดยมีสิ่งปกปิด ๒-๓ ชั้น • ชอบละเลงสีด้วยมือ
--	---	--	--	--	---	--	---	---

๗. โครงสร้างหลักสูตร

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยไคร้ได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๑ โดยยึดถือหลักการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี เน้นการจัดประสบการณ์ผ่านการเล่นตามธรรมชาติที่เหมาะสมกับวัยอย่างเป็นองค์รวม ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถตามวัยของเด็ก ทั้งนี้ เด็กในช่วงวัยนี้จะมีพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นมากกว่าในช่วงแรก เด็กมีการพึ่งพาตนเอง แสดงความเป็นตัวของตัวเอง จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงสาระการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย **ประสบการณ์สำคัญ** และ **สาระที่ควรเรียนรู้** ตลอดจนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป จึงได้กำหนดไว้ดังนี้

ประสบการณ์สำคัญ	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	กิจกรรมประจำวัน ๖ กิจกรรม	จำนวนชั่วโมง/วัน
			ต่ำกว่า ๓ ปี
๑. ด้านร่างกาย	๑. เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	๑. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	๒๐ นาที
๒. ด้านอารมณ์และจิตใจ	๒. เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	๒. กิจกรรมเสริมประสบการณ์	๒๐ นาที
๓. ด้านสังคม	๓. เรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติรอบตัวเด็ก	๓. กิจกรรมสร้างสรรค์	๒๐ นาที
๔. ด้านสติปัญญา	๔. เรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	๔. กิจกรรมเสรี/เล่นตามมุม	๒๐ นาที
		๕. กิจกรรมกลางแจ้ง	๒๐ นาที
		๖. กิจกรรมเกมการศึกษา	๒๐ นาที

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี เป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็ก ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยอาจจัดในรูปแบบหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ หรือเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย สาระการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย ๒ ส่วน คือ ประสบการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

๑. ประสบการณ์สำคัญ ประสบการณ์สำคัญ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้เด็กได้ลงมือทำด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะระยะแรกเริ่มชีวิต และช่วงระยะปฐมวัยมีความสำคัญเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นรากฐานของพัฒนาการก้าวต่อไปของชีวิต เด็กแต่ละคน ตลอดจนเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดความสามารถ แรงจูงใจ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองของเด็ก ที่จะส่งผลต่อเนื่องจากช่วงวัยเด็กไปสู่วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ ประสบการณ์สำคัญจะเกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมทุกด้านที่กระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้และมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวในวิถีชีวิตของเด็กและในสังคมภายนอก อันจะส่งผลเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้และสามารถพัฒนาต่อเนื่องไปสู่ระดับที่สูงขึ้น

ประสบการณ์สำคัญที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ของเด็กนั้น พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูจำเป็นต้องสนับสนุนให้เด็กมีประสบการณ์ตรงด้วยการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า

การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย การสร้างความรักความผูกพันกับคนใกล้ชิด การปฏิสัมพันธ์กับผู้คน และสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และการรู้จักใช้ภาษาสื่อความหมาย ดังนั้น การฝึกทักษะต่าง ๆ ต้องให้เด็กมี

ประสบการณ์สำคัญผ่านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และการเล่น ให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากการเลียนแบบ ลองผิดลองถูก สำรวจ ทดลอง และลงมือกระทำจริง การปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของ บุคคล และธรรมชาติ รอบตัวเด็กตามบริบทของสภาพแวดล้อม จำเป็นต้องมีการจัดประสบการณ์สำคัญแบบองค์รวมที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑.๑ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท ในการทำกิจวัตรประจำวันหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ การนอนหลับพักผ่อน การดูแลสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของตนเอง

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม
๑. การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามจังหวะดนตรี
๒. การเคลื่อนไหว และการทรงตัว
๓. การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อ และระบบประสาท
๔. การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส
๕. การวาด
๖. การเขียนขีดเขียน
๗. การปั้น
๘. การฉีก
๙. การตัดปะ
๑๐. การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย ของใช้ส่วนตัว
๑๑. การรักษาความปลอดภัย

๑.๒ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกที่เหมาะสมกับวัย มีความสุข ร่าเริง แจ่มใส ได้พัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง จากการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้เด็กรู้สึกเป็นที่รัก อบอุ่น มั่นคง เกิดความรู้สึกปลอดภัย ไว้วางใจ ซึ่งจะส่งผลให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและเรียนรู้ที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม
๑๓. การรับรู้อารมณ์หรือความรู้สึกของตนเอง
๑๔. การแสดงอารมณ์ที่เป็นสุข
๑๕. การควบคุมอารมณ์และการแสดงออก
๑๖. การเล่นอิสระ
๑๗. การเล่นบทบาทสมมติ
๑๘. การชื่นชมธรรมชาติ
๑๙. การเพาะปลูกอย่างง่าย
๒๐. การเลี้ยงสัตว์
๒๑. การฟังนิทาน
๒๒. การร้องเพลง

๒๓. การท่องคำคล้องจอง

๒๔. การทำกิจกรรมศิลปะต่าง ๆ ตามความสนใจ

๑.๓ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัว ในชีวิตประจำวัน ได้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ และปรับตัวอยู่ในสังคม เด็กมีโอกาสได้เล่น และทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่ เด็กวัยเดียวกันหรือต่างวัยเพศเดียวกัน หรือต่างเพศ อย่างสม่ำเสมอ

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม

- ๑๐. การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันตามวัย
- ๑๑. การเล่นอย่างอิสระ
- ๑๒. การเล่นรวมกลุ่มกับผู้อื่น
- ๑๓. การแบ่งปันหรือการให้
- ๑๔. การอดทนรอคอยตามวัย
- ๑๕. การใช้ภาษาบอกความต้องการ
- ๑๖. การออกไปเล่นนอกบ้าน
- ๑๗. การไปสวนสาธารณะ
- ๑๘. การออกไปร่วมกิจกรรมในศาสนาสถาน

๑.๔ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้และเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวในชีวิตประจำวันผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า และการเคลื่อนไหว ได้พัฒนาการการใช้ภาษาสื่อสารความหมายและความคิด รู้จักสังเกตคุณลักษณะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสี ขนาด รูปร่าง รูปทรง ผิวสัมผัส จดจำชื่อเรียกสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม

- ๑๖. การตอบคำถามจากกการคิด
- ๑๗. การเชื่อมโยงจากประสบการณ์เดิม
- ๑๘. การเรียงลำดับเหตุการณ์
- ๑๙. การยืดหยุ่นการคิดตามวัย
- ๒๐. การจดจ่อใส่ใจ
- ๒๑. การสังเกตวัตถุหรือสิ่งของที่มีสีสันและรูปทรงที่ต่างกัน
- ๒๒. การฟังเสียงต่าง ๆ รอบตัว
- ๒๓. การฟังนิทานหรือเรื่องราวสั้น ๆ
- ๒๔. การพูดบอกความต้องการ
- ๒๕. การเล่าเรื่องราว
- ๒๖. การสำรวจ
- ๒๗. การทดลองอย่างง่าย ๆ
- ๒๘. การคิดวางแผนที่ไม่ซับซ้อน
- ๒๙. การคิดตัดสินใจหรือแก้ปัญหาในเรื่องที่ง่าย ๆ ด้วยตนเอง
- ๓๐. การแสดงความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ

๒. สารที่ควรเรียนรู้

สารที่จะให้เด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี เรียนรู้ ควรเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับตนเองเป็นลำดับแรก แล้วจึงขยายไปสู่เรื่องที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เด็กควรได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ให้เหมาะกับวัย ดังนี้

๒.๑ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ และเพศของตนเอง การเรียกชื่อส่วนต่าง ๆ ของใบหน้าและร่างกาย การดูแลตนเองเบื้องต้น โดยมีผู้ใหญ่ให้การช่วยเหลือ การล้างมือ การขับถ่าย การรับประทานอาหาร การถอดและใส่เสื้อผ้า การรักษาความปลอดภัย และการนอนหลับพักผ่อน

ประสบการณ์

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวกับที่และการเคลื่อนไหว เคลื่อนที่
- การเคลื่อนไหวพร้อมอุปกรณ์
- การเล่นเครื่องเล่นสนาม
- การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส
- การเขียนภาพและการเล่นกับสี
- การปั้นและการประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ
- การปฏิบัติตามสุขภาพอนามัย
- การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

ด้านอารมณ์ จิตใจ

- การแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรีง่าย ๆ เช่น เครื่องดนตรีประเภทเคาะประเภทตี ฯลฯ
- การร้องเพลง
- การชื่นชมและสร้างสรรค์ สิ่งที่สวยงาม
- การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องสนุก ตลก ขบขันและเรื่องราว เหตุการณ์ที่สนุกต่าง ๆ
- การเล่นอิสระ
- การเล่นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
- การเล่นในห้องเรียน และนอกห้องเรียน

ด้านสังคม

- การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง
- การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- การแก้ปัญหาในการเล่น การปฏิบัติตามวัฒนธรรมตามท้องถิ่นที่อยู่อาศัยอยู่และความเป็นไทย

ด้านสติปัญญา

- การรู้จักสิ่งต่าง ๆ ด้วยการฟัง การมอง การสัมผัส ชิมรส ดมกลิ่น
- การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่าย และรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง
- การรับรู้และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัตถุ ของเล่นและผลงาน
- การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ วัสดุ
- การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องเกี่ยวกับตนเอง
- การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของเหตุการณ์และความสัมพันธ์ของเรื่องราวที่สนใจ
- การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวนหรือปริมาณ
- การอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งของต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน
- การเริ่มต้นและการหยุดกระทำโดยสัญญาณ

- การสำรวจและอธิบายความเหมือนและความแตกต่าง
- การจับคู่ จำแนก จัดกลุ่ม
- การเปรียบเทียบ เช่น สั้น / ยาว ขรุขระ / เรียบ ฯลฯ
- การนับสิ่งต่าง ๆ
- การจัดคู่ หนึ่งต่อหนึ่ง
- การฟังเรื่องราว นิทาน คำคล้องจอง คำกลอน
- การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ ที่สื่อความหมายต่อเด็ก
- การอ่านในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ ที่สื่อความหมายต่อเด็ก

สาระย่อย
๑. ชื่อเล่นชื่อจริง นามสกุล ๒. ลักษณะรูปร่าง หน้าตาและเพศ ๓. ชื่อ รูปร่างหน้าที่และการ ดูแลรักษาส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ๔. การดูแลรักษาความสะอาดอย่างง่าย ๆ ๕. การแบ่งปัน ๖. การรับประทานอาหารด้วย ตนเอง ๗. การเลือกรับประทานอาหาร ที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ๘. การยอมรับผู้อื่น ๙. การแสดงความรู้สึกที่ เหมาะสม ๑๐. การเป็นผู้นำและผู้ตาม

๒.๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลภายใน ครอบครัวและบุคคลภายนอกครอบครัว การรู้จักชื่อเรียกหรือสรรพนามแทนตัวของญาติ หรือผู้เลี้ยงดู วิธีปฏิบัติกับผู้อื่นอย่างเหมาะสม การทำทาย การไหว้ การเล่นกับพี่น้องในบ้าน การไปเที่ยวตลาดและสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน การเล่นที่สนามเด็กเล่น การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรมและประเพณี

ประสบการณ์

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวกับที่และการเคลื่อนไหว เคลื่อนที่
- การเคลื่อนไหวพร้อมอุปกรณ์
- การเล่นเครื่องเล่นสนาม
- การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส
- การเขียนภาพและการเล่นกับสี
- การปั้นและการประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ
- การปฏิบัติตามสุขภาพอนามัย
- การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

ด้านอารมณ์ จิตใจ

- การแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรีง่าย ๆ เช่น เครื่องดนตรีประเภทเคาะประเภทตี ฯลฯ
- การร้องเพลง
- การชื่นชมและสร้างสรรค์ สิ่งที่สวยงาม
- การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องสนุก ตลก ขบขัน และเรื่องราวเหตุการณ์ที่สนุกต่าง ๆ
- การเล่นอิสระ
- การเล่นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
- การเล่นในห้องเรียน และนอกห้องเรียน

ด้านสังคม

- การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง
- การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
- การแก้ปัญหาในการเล่น
- การปฏิบัติตามวัฒนธรรมตามท้องถิ่นที่อยู่อาศัย อยู่และความเป็นไทย

ด้านสติปัญญา

- การรู้จักสิ่งต่าง ๆ ด้วยการฟัง การมอง การสัมผัส ชิมรส ดมกลิ่น
- การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่าย และรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง
- การรับรู้และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัตถุ ของเล่นและผลงาน
- การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ วัสดุ
- การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องเกี่ยวกับตนเอง
- การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของเหตุการณ์และความสัมพันธ์ของเรื่องราวที่สนใจ
- การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวนหรือปริมาณ
- การอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งของต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน
- การเริ่มต้นและการหยุดกระทำโดยสัญญาณ
- การสำรวจและอธิบายความเหมือนและความแตกต่าง
- การจับคู่ จำแนก จัดกลุ่ม
- การเปรียบเทียบ เช่น สั้น / ยาว ขรุขระ / เรียบ ฯลฯ
- การเปรียบเทียบจำนวนมากกว่า น้อยกว่า เท่ากัน
- การนับสิ่งต่าง ๆ
- การจัดคู่ หนึ่งต่อหนึ่ง
- การฟังเรื่องราว นิทาน คำคล้องจอง คำกลอน
- การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ ที่สื่อความหมายต่อเด็ก

สาระย่อย
๑. ลักษณะของบ้าน ๒. ความสำคัญความหมายของครอบครัว ๓. ชื่อบุคคลในครอบครัว ๔. ชื่อ รูปร่าง ลักษณะหน้าตา ของบุคคลในครอบครัว ๕. ชื่อของโรงเรียนที่ตั้ง ๖. บุคคลในโรงเรียน ๗. หน้าที่ของบุคคลที่อยู่ในโรงเรียน ๘. กฎระเบียบของโรงเรียน ๙. อาชีพในชุมชน

๒.๓ ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรได้เรียนรู้เกี่ยวกับการสำรวจสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติรอบตัว เช่น สัตว์ พืช ดอกไม้ ใบไม้ ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า การเล่นน้ำ การเล่นทราย การเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ ที่ไม่เป็นอันตราย การเดินเล่นในสวน การเพาะปลูกอย่างง่าย

ประสบการณ์

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวกับที่และการเคลื่อนไหว เคลื่อนที่
- การเคลื่อนไหวพร้อมอุปกรณ์
- การเล่นเครื่องเล่นสนาม
- การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส
- การเขียนภาพและการเล่นกับสี
- การปั้นและการประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ
- การปฏิบัติตามสุขภาพอนามัย
- การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

ด้านอารมณ์ จิตใจ

- การแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรีง่าย ๆ เช่น เครื่องดนตรีประเภทเคาะ ประเภทตี ฯลฯ
- การร้องเพลง
- การชื่นชมและสร้างสรรค์ สิ่งที่สวยงาม
- การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องสนุก ตลก ขบขัน และเรื่องราว เหตุการณ์ที่สนุกต่างๆ
- การเล่นอิสระ
- การเล่นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
- การเล่นในห้องเรียน และนอกห้องเรียน

ด้านสังคม

- การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง
- การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
- การแก้ปัญหาในการเล่น
- การปฏิบัติตามวัฒนธรรมตามท้องถิ่นที่อยู่อาศัย อยู่และความเป็นไทย

ด้านสติปัญญา

- การรู้จักสิ่งต่าง ๆ ด้วยการฟัง การมอง การสัมผัส ชิมรส ดมกลิ่น
- การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่าย และรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง
- การรับรู้และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัตถุ ของเล่นและผลงาน
- การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ วัสดุ
- การพูดคุยกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องเกี่ยวกับตนเอง
- การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของเหตุการณ์และความสัมพันธ์ของเรื่องราวที่สนใจ
- การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวนหรือปริมาณ
- การอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งของต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน
- การเริ่มต้นและการหยุดกระทำโดยสัญญาณ
- การสำรวจและอธิบายความเหมือนและความแตกต่าง
- การจับคู่ จำแนก จัดกลุ่ม
- การเปรียบเทียบ เช่น สั้น / ยาว ชรุขระ / เรียบ ฯลฯ
- การเปรียบเทียบจำนวนมากกว่า น้อยกว่า เท่ากัน
- การนับสิ่งต่าง ๆ
- การจัดคู่ หนึ่งต่อหนึ่ง
- การฟังเรื่องราว นิทาน คำคล้องจอง คำกลอน
- การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ ที่สื่อความหมายต่อเด็ก

สาระย่อย	
๑. สิ่งมีชีวิต	- ชื่อ <ul style="list-style-type: none">- รูปร่าง ลักษณะ- ความเหมือน และความแตกต่าง- ความเมตตากรุณา
๒. สิ่งไม่มีชีวิต	- ชื่อ <ul style="list-style-type: none">- ลักษณะ- ความเหมือนและความแตกต่าง
๓. ฤดูกาล	- ชื่อฤดูกาล <ul style="list-style-type: none">- การปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับฤดู- การรักษาสุขภาพ
๔. กลางวัน กลางคืน	- รูปร่าง ลักษณะของดวงอาทิตย์ และดวงจันทร์ <ul style="list-style-type: none">- ข้อแตกต่างของกลางวัน และกลางคืน- การปฏิบัติตนในเวลากลางวัน กลางคืน

๒.๔ สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อและของเล่นของใช้ที่อยู่รอบตัว การเชื่อมโยงลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างง่าย ๆ ของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก เช่น สีรูปร่าง รูปทรง ขนาด ผิวสัมผัส

ประสบการณ์

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวกับที่และการเคลื่อนไหว เคลื่อนที่
- การเคลื่อนไหวพร้อมอุปกรณ์
- การเล่นเครื่องเล่นสนาม
- การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส
- การเขียนภาพและการเล่นกับสี
- การปั้นและการประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ
- การปฏิบัติตามสุขภาพอนามัย
- การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

ด้านอารมณ์ จิตใจ

- การแสดงปฏิกริยาโต้ตอบเสียงดนตรีง่าย ๆ เช่น เครื่องดนตรีประเภทเคาะประเภทตี ฯลฯ
- การร้องเพลง
- การชื่นชมและสร้างสรรค์ สิ่งที่สวยงาม
- การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องสนุก ตลก ขบขัน และเรื่องราวเหตุการณ์ที่สนุกต่าง ๆ
- การเล่นอิสระ
- การเล่นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
- การเล่นในห้องเรียน และนอกห้องเรียน

ด้านสังคม

- การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง
- การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
- การแก้ปัญหาในการเล่น
- การปฏิบัติตามวัฒนธรรมตามท้องถิ่นที่อยู่อาศัย อยู่และความเป็นไทย

ด้านสติปัญญา

- การรู้จักสิ่งต่าง ๆ ด้วยการฟัง การมอง การสัมผัส ชิมรส ดมกลิ่น
- การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่าย และรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง
- การรับรู้และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัตถุ ของเล่นและผลงาน
- การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ วัสดุ
- การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องเกี่ยวกับตนเอง
- การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของเหตุการณ์และความสัมพันธ์ของเรื่องราวที่สนใจ
- การอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งของต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน
- การสำรวจและอธิบายความเหมือนและความแตกต่าง
- การจับคู่ จำแนก จัดกลุ่ม
- การเปรียบเทียบ เช่น สั้น / ยาว ขรุขระ / เรียบ ฯลฯ
- การเปรียบเทียบจำนวนน้อยกว่า มากกว่าเท่ากัน
- การนับสิ่งต่าง ๆ

- การจัดคู่ หนึ่งต่อหนึ่ง
- การฟังเรื่องราว นิทาน คำคล้องจอง คำกลอน
- การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ ที่สื่อความหมายต่อเด็ก

สาระย่อย	
๑. เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> - ชื่อ - ลักษณะรูปร่าง สี ขนาด ผิวสัมผัส - วิธีการใช้ ประโยชน์ - การเก็บรักษา การทำความสะอาด
๒. การคมนาคม	<ul style="list-style-type: none"> - ประเภท - ชื่อของยานพาหนะ แต่ละประเภท - วิธีการเลือกใช้นยานพาหนะที่เหมาะสม
๓. การสื่อสาร	<ul style="list-style-type: none"> - ชื่อเครื่องมือการสื่อสาร - รูปร่าง, ลักษณะ

นอกจากสาระที่ควรเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ จำนวน สาระที่ควรเรียนรู้แล้ว ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองตาเย็น ได้กำหนดสาระที่ควรเรียนรู้เพิ่มเติม เกี่ยวกับนโยบาย และจุดเน้น ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กำหนดเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิต ศาสนา และขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และความเป็นไทย โดยมีสาระรายละเอียด สาระที่ควรเรียนรู้เพิ่มเติม ดังนี้

๒.๕ วันสำคัญ เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับวันสำคัญเกี่ยวกับวิถีชีวิต ศาสนาและขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และความเป็นไทย ทั้งของชาติและของชุมชนท้องถิ่น

ลำดับที่	สาระที่ควรเรียนรู้เรื่องวันสำคัญ	ตัวอย่างวันสำคัญต่าง ๆ	หมายเหตุ
๑	วันสำคัญทางศาสนา (๑)วันสำคัญทางศาสนาพุทธ (๒) วันสำคัญทางศาสนาคริสต์	๑.วันมาฆบูชา ๒.วันวิสาขบูชา ๓.วันอาสาฬหบูชา ๔.วันพระ ฯลฯ วันคริสต์มาส ฯลฯ	
๒	วันสำคัญของชาติ	๑.วันเฉลิมพระชนมพรรษารัชกาลที่ ๑๐ ๒.วันแม่แห่งชาติ ๓.วันพ่อแห่งชาติ	

ลำดับที่	สาระที่ควรเรียนรู้เรื่องวันสำคัญ	ตัวอย่างวันสำคัญต่าง ๆ	หมายเหตุ
๓	วันสำคัญของท้องถิ่น	๑. วันลอยกระทง ๒. วันสงกรานต์	
๔	วันสำคัญอื่นๆ	๑. วันขึ้นปีใหม่ ๒. วันเด็ก ๓. วันครู ฯลฯ	

๒.๖ ท้องถิ่นของเรา

- (๑) ประวัติความเป็นมา
- (๒) ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี
- (๓) แหล่งการท่องเที่ยว
- (๔) บุคคลสำคัญ
- (๕) การประกอบอาชีพ
- (๖) สภาพภูมิประเทศ / ภูมิอากาศ
- (๗) สภาพปัญหาในชุมชน / สังคม / พิบัติภัย
- (๘) สภาพเศรษฐกิจและสังคม
- (๙) ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม
- (๑๐) พระราชกรณียกิจ
- (๑๑) ภูมิปัญญา / สินค้า / OTOP

๒.๗ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การจัดกิจกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับเด็กปฐมวัย

แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณา ดังนี้

๑. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็น การมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤต เพื่อ ความมั่นคง และความยั่งยืนของการพัฒนา

๒. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดย เน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

๓. ค่านิยม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย ๓ คุณลักษณะ พร้อม ๆ กันดังนี้

(๑) **ความพอประมาณ** หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไปโดยไม่ เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น เช่นการผลิต และการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

(๒) **ความมีเหตุผล** หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้อง เป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

(๓) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้ และไกล

เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

แนวทางปฏิบัติ / ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุล และยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ และเทคโนโลยี ประการที่สำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง

๑. พอมีพอกิน ปลูกพืชสวนครัวไว้กินเองบ้าง ปลูกไม้ผลไว้หลังบ้าน ๒-๓ ต้น พอที่จะมีไว้กินเองในครัวเรือน เหลือจึงขายไป

๒. พออยู่พอใช้ ทำให้บ้านน่าอยู่ ปราศจากสารเคมี กลิ่นเหม็น ไข้แต่ของที่เป็นธรรมชาติ (ใช้จุลินทรีย์ผสมน้ำถูพื้นบ้าน จะสะอาดกว่าใช้น้ำยาเคมี) ใช้จ่ายลดลง สุขภาพจะดีขึ้น (ประหยัดค่ารักษาพยาบาล)

๓. พอออกพอใจ เราต้องรู้จักพอ รู้จักประมาณตน ไม่ใคร่อยากใคร่มีเช่นผู้อื่น เพราะเราจะหลงติดกับวัตถุ ปัญญาจะไม่เกิด

๒.๘ อาเซียนศึกษา

(๑) บ้านเราและเพื่อนบ้านอาเซียน

๑. แผนที่ที่ตั้ง/สถานที่สำคัญและแหล่งท่องเที่ยว
๒. ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและฤดูกาล
๓. ฤดูกาล และภัยพิบัติ
๔. อาชีพและสินค้าเศรษฐกิจ
๕. สกุลเงิน

(๒) ประเทศสมาชิกอาเซียน

๑. ชื่อประเทศและธงชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน
๒. ดอกไม้ / ต้นไม้ ประจำชาติ
๓. สัญลักษณ์ตราแผ่นดิน
๔. สัตว์ประจำชาติ
๕. เพลงชาติประเทศสมาชิกอาเซียน

(๓) สังคมและวัฒนธรรม

๑. ศาสนาและวันสำคัญ
๒. ชุดแต่งกายประจำชาติ
๓. อาหารประจำชาติ
๔. ภาษา ประเพณีและวัฒนธรรม
๕. การละเล่น การแสดงและนิทานประจำชาติ

(๔) อาเซียนที่รัก

๑. ธงอาเซียน
๒. ตราสัญลักษณ์อาเซียน
๓. คำขวัญอาเซียน
๔. เพลงอาเซียน
๕. ภาษาอาเซียน

๒.๙ สะเต็มศึกษา

การเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยที่มีการเติบโตทางเทคโนโลยี สารสนเทศ และสังคมมนุษย์ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตและการเตรียมพัฒนาบุคลากรของมนุษย์ให้มีศักยภาพสอดคล้องสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไป ความรู้เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ มีมากมาย จากการศึกษาในรูปแบบเดิมที่เด็กหรือผู้เรียนมักจะเรียนรู้โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ที่ถ่ายทอดวิชาความรู้ต่าง ๆ เหล่านั้น มาเป็นการศึกษาที่เด็กหรือผู้เรียนสามารถที่จะสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเอง จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางในเรื่องต่าง ๆ ที่เด็กสนใจ สืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ดังนั้นสิ่งที่ครูผู้สอนควรจะส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาคือ ทักษะการเรียนรู้ ที่จะทำให้เด็กรู้วิธีการสืบค้นหาข้อมูลได้ด้วยตนเองและมีวิจารณญาณในการเลือกพิจารณาข้อมูลที่เป็นความรู้ที่มีประโยชน์ การจัดการศึกษาแบบบูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และ คณิตศาสตร์ หรือ STEM เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการกลุ่มสาระและ ทักษะกระบวนการของทั้ง ๔ สาระอันได้แก่ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และ คณิตศาสตร์โดยนำลักษณะธรรมชาติของแต่ละสาขาวิชาและ กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนมาผสมผสานกันเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่สำคัญและจำเป็นอีกทั้งยังตอบสนองต่อการดำรงชีวิตอยู่ในยุคปัจจุบันและโลกอนาคต อีกด้วย ลักษณะของ STEM มีดังต่อไปนี้

ตัวอักษรตัวแรก ของ STEM คือ S มาจากคำว่า Science หรือ วิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นสาระที่ศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับ ธรรมชาติรอบตัว ในการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ให้กับผู้เรียน จะเน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการที่เรียกว่า กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process) ที่จะประกอบด้วยขั้นตอน

๑. ขั้นการสร้างความสนใจ

เป็นขั้นของการนำเข้าสู่บทเรียน ซึ่งอาจจะเป็นข้อสงสัยที่เกิดจากตัวผู้เรียน หรือ อาจจะเป็นข้อสงสัยที่เกิดขึ้นในขณะอภิปรายหรือทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ซึ่งครูผู้สอนไม่ควรบังคับให้เด็กยอมรับประเด็นปัญหาที่ครูสนใจ ซึ่งตัวอย่างจัดกิจกรรมที่ครูผู้สอนสามารถจัดเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจมากขึ้น ได้แก่ สาธิต ทดลอง เล่าเรื่อง ทักษะศึกษา เป็นต้น

๒. ขั้นสำรวจและการค้นหา

- เมื่อมีข้อคำถามแล้ว ก็มีการวางแผนการหาคำตอบ
- กำหนดแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - ลงมือเก็บข้อมูล ในการวางแผน
 - การลงมือปฏิบัติให้ได้คำตอบ ประกอบด้วย การสังเกต การวัด การทดลอง เป็นต้น

๓. ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป

เมื่อได้ข้อมูลแล้วก็นำข้อมูล มาแปลผล สรุปผล

เพิ่มเติมขึ้น

๔. ขั้นขยายความรู้

เป็นการนำความรู้มาเชื่อมโยงกับความรู้เดิมหรือแนวคิดที่ได้ค้นคว้า

๕. ขั้นการประเมิน

เป็นการประเมินการเรียนรู้ด้วยกระบวนการต่าง ๆ ว่าผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อะไรบ้าง อย่างไร และ มากน้อยเพียงใด

บทบาทของวิทยาศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) นั้นนอกจากจะมีส่วนทำให้ผู้เรียนได้นำความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในกิจกรรม STEM แล้ว บทบาทของวิทยาศาสตร์ใน STEM ยังมีส่วนในการช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดและแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ คิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์วิจารณ์ มีทักษะที่สำคัญในการสืบค้นข้อมูลความรู้ สามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลที่หลากหลายและประจักษ์พยานที่ตรวจสอบได้

ตัวอักษรตัวที่สอง ของ STEM คือ T มาจากคำว่า Technology หรือ เทคโนโลยี ซึ่งเป็นสาระที่เกี่ยวกับกระบวนการแก้ปัญหา การพัฒนาสิ่งต่างๆหรือกระบวนการต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์เรา ดังนั้น คำว่า เทคโนโลยีจึงไม่ได้หมายความถึงเพียงแค่ผลผลิตที่ได้จากกระบวนการแก้ปัญหาอย่างเช่น คอมพิวเตอร์กล้องถ่ายภาพ โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น เท่านั้น แต่ยังหมายถึงกระบวนการแก้ปัญหาอีกด้วย สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ระบุขั้นตอนในกระบวนการทางเทคโนโลยีประกอบด้วย ๗ ขั้นตอนดังนี้

๑. กำหนดปัญหาหรือความต้องการ
๒. รวบรวมข้อมูล โดยอาจจะรวบรวมข้อมูลจากตำรา วารสาร บทความ อินเทอร์เน็ต
๓. เลือกวิธีการ เป็นการพิจารณาเลือกวิธีที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการแก้ปัญหา
๔. ออกแบบและปฏิบัติการ
๕. ทดสอบ เป็นการตรวจสอบว่าชิ้นงานหรือวิธีที่สร้างขึ้นสามารถแก้ปัญหาได้หรือไม่
๖. ปรับปรุงแก้ไข เป็นการวิเคราะห์ว่าชิ้นงานหรือวิธีที่สร้างขึ้นจะปรับ แก้ไขส่วนใด
๗. ประเมินผล เป็นการประเมินผลว่าชิ้นงานหรือวิธีที่สร้างขึ้นสามารถแก้ปัญหาได้หรือไม่
ถ้ายังมีปัญหาที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

บทบาทของเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) นี้ จะพัฒนาให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิด แก้ปัญหา ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างเป็นเหตุ เป็นผล อีกทั้งยังเป็นการพัฒนานิสัยความรอบคอบ ความเพียร ไม่ย่อท้อต่อความล้มเหลวหรือความผิดพลาดที่อาจจะเกิดขึ้นในขณะทำกิจกรรม

ตัวอักษรตัวที่สาม ของ STEM คือ E มาจากคำว่า Engineering หรือ วิศวกรรมศาสตร์ ซึ่งวิศวกรรมในที่นี้หมายถึง * การออกแบบ * การวางแผน เพื่อแก้ปัญหา โดยเป็นการใช้องค์ความรู้ต่าง ๆ มาสร้างสรรค์ออกแบบผลงานภายใต้ข้อจำกัด หรือเงื่อนไขที่กำหนด ซึ่งบทบาทของเทคโนโลยีและวิศวกรรมศาสตร์ใน STEM จะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันกระบวนการออกแบบของวิศวกรรมศาสตร์ ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

๑. กำหนดปัญหา หรือความต้องการ
๒. หาแนวทางการแก้ปัญหา
๓. ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา
๔. ทดสอบและประเมินผล

บทบาทของวิศวกรรมศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา การคิดเป็นเหตุเป็นผล การคิดเป็นระบบ อีกทั้งยังเป็นการฝึกนิสัยความเพียร ความรอบคอบ

ตัวอักษรตัวสุดท้าย ใน STEM คือ M มาจาก Mathematics หรือ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ จะครอบคลุมเรื่อง จำนวนและกระบวนการ การวัด เรขาคณิต พีชคณิต

การวิเคราะห์ข้อมูลและความสำเร็จจะเป็น และทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์

บทบาทของคณิตศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหา การคิดเป็นเหตุเป็นผล ทักษะการคิดสร้างสรรค์ การสื่อสารและการนำเสนอให้ผู้อื่นเข้าใจได้จะเห็นว่าเมื่อผสมผสานสาระและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ แล้วนำมาจัดกิจกรรมบูรณาการนั้นจะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาในด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นสำหรับ การดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ที่ผู้เรียนจะได้นำความรู้ในสาระต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ได้จริง ได้พัฒนาทักษะการคิด และคุณลักษณะที่ผู้เรียนจะได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม และทักษะการสื่อสาร การจัดการกิจกรรมบูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) สามารถจัดได้ตั้งแต่ในเด็กปฐมวัย ซึ่งโดยทั่วไป การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับปฐมวัย มีลักษณะเป็นการจัดกิจกรรมบูรณาการอยู่แล้ว

* แต่ประเด็นที่ครูผู้สอนจะต้องเน้นเพื่อให้มีลักษณะเป็นกิจกรรมบูรณาการ STEM ชัดเจนขึ้น คือ

* จะต้องเน้นให้เด็กได้แก้ปัญหา โดยใช้องค์ความรู้และทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่เป็นทักษะกระบวนการที่ได้กล่าวมาแล้วในส่วนประกอบของ ๔ สาระ มาสร้างสรรค์ออกแบบผลงานหรือออกแบบวิธีการภายใต้ข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่กำหนด โดยอาจจะมีการละเอียดที่ปรับเพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กในช่วงวัยนี้ เช่น ในสาระวิทยาศาสตร์ที่จะจัดให้กับเด็กปฐมวัยนั้น

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้เสนอแนะว่า กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ จะประกอบด้วย

๑. การมีส่วนร่วมในการตั้งคำถามเชิงวิทยาศาสตร์อย่างง่าย ๆ

๒. การสำรวจตรวจสอบเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต สืบค้น หรือทดลองและบันทึกผลการสำรวจตรวจสอบด้วยวิธีที่เหมาะสมกับวัย

๓. การตอบคำถามที่ตั้งขึ้นโดยใช้ผลจากการสำรวจตรวจสอบมาสร้างคำอธิบายที่มีเหตุผล

๔. การนำเสนอผลการสำรวจตรวจสอบให้กับผู้อื่นด้วยวิธีที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถ

นอกจากนี้ในสาระ วิทยาศาสตร์ จะเน้นในทักษะกระบวนการ ที่เด็กปฐมวัยจะได้ใช้ได้แก่ ทักษะการสังเกต การวัด การลงความเห็นจากข้อมูล การจำแนกประเภท การพยากรณ์ การคำนวณ การหาความสัมพันธ์ระหว่างสเปกกับสเปสและสเปสกับเวลา การจัดกระทำและสื่อความหมายข้อมูล

๒.๑๐ โตไปไม่โกง

กรอบสาระกิจกรรมโตไปไม่โกง ระดับปฐมวัย ประกอบด้วย ๕ สาระ

๑. **ความซื่อสัตย์สุจริต** คือ การยึดมั่นในความสัตย์จริงและสิ่งที่ถูกต้องดีงาม รู้จักแยกแยะถูกผิด ปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่นโดยชอบ ไม่คดโกง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- พูดความจริง
- ไม่ลักขโมย
- ทำตัวเป็นที่น่าเชื่อถือ ทำตามสัญญา
- กล้าเปิดเผยความจริง
- รู้จักแยกแยะประโยชน์ส่วนตัว ส่วนรวม

๒. **การมีจิตสาธารณะ** คือ การมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม ตระหนักรู้และคำนึงถึงสังคมส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่อตนเองในการกระทำใด ๆ เพื่อไม่ให้เกิดผลเสียหายต่อส่วนรวมและพร้อมที่จะเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- ร่วมดูแลสังคม
- รับผิดชอบส่วนรวม
- เสียสละเพื่อส่วนรวม
- เอื้อเฟื้อ เมตตา มีน้ำใจ
- ไม่เห็นแก่ตัว

๓. **ความเป็นธรรมทางสังคม** คือ การปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันอย่างมีเหตุผล โดยไม่เลือกปฏิบัติต่อเพศ เชื้อชาติ ชนชั้น สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- นึกถึงใจเขาใจเรา
- ไม่เอาเปรียบผู้อื่น
- รับฟังผู้อื่น
- เคารพและให้เกียรติผู้อื่น
- กตัญญูอย่างมีเหตุผล
- คำนึงถึงความยุติธรรมโดยตลอด

๔. **การกระทำอย่างรับผิดชอบ** คือ การมีจิตสำนึกในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุด เคารพกฎเกณฑ์ กติกา พร้อมให้ตรวจสอบการกระทำได้เสมอ หากมีการกระทำผิดก็พร้อมที่จะยอมรับและแก้ไข

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- ทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด
- มีระเบียบวินัย
- เคารพกฎ กติกา
- รับผิดชอบต่อในสิ่งที่ทำ กล้ายอมรับผิดและรับการลงโทษ
- รู้จักสำนึกและขอโทษ แก้ไขในสิ่งผิด
- กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง

๕. **เป็นอยู่อย่างพอเพียง** คือ การดำเนินชีวิตโดยยึดหลักพอประมาณ ซื่อตรง ไม่ละโมภโลกมาก รู้จักยับยั้งชั่งใจ และไม่เอาเปรียบหรือเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- รู้จักความพอเพียง ความพอดี
- มีความอดทน อดกลั้น
- รู้จักบังคับตัวเอง
- ไม่กลัวความยากลำบาก
- ไม่ทำอะไรแบบสุดขั้วหรือสุดโต่ง
- มีสติและเหตุผล

วิเคราะห์สาระการเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้ สาระที่จะให้เด็กอายุ ๒ – ๓ ปีเรียนรู้เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับตนเองเป็นลำดับแรก แล้วจึงขยายไปสู่เรื่องที่อยู่ใกล้ตัวเด็กเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เด็กควรได้รับการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัย การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้เพื่อเพื่อกำหนด ประสิทธิภาพสำคัญและสาระที่ควรรู้ในแต่ละช่วงอายุของเด็ก โดยยึดสาระการเรียนรู้แกนกลางของหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ อายุต่ำกว่า ๓ ปี ดังนี้

๑.เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อและเพศของตนเอง การเรียกชื่อส่วนต่าง ๆ ของใบหน้าและร่างกาย การดูแลตนเองเบื้องต้นโดยมีผู้ใหญ่ให้การช่วยเหลือ การล้างมือ การขับถ่าย การรับประทานอาหาร การถอดและใส่เสื้อผ้า การรักษาความปลอดภัย และการนอนหลับพักผ่อน

๒.เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลภายในครอบครัว และบุคคลภายนอกครอบครัว การรู้จักชื่อเรียกสรรพนามแทนตัวของญาติหรือผู้เลี้ยงดู วิธีปฏิบัติกับผู้อื่น อย่างเหมาะสม การทักทายด้วยการไหว้ การเล่นกับพี่น้องในบ้าน การไปเที่ยวตลาดและสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน การเล่นที่สนามเด็กเล่น การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรมและประเพณี

๓.ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการสำรวจสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติรอบตัว เช่น สัตว์ พืช ดอกไม้ ป่าไม้ ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า การเล่นน้ำ เล่นทราย การเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ ที่ไม่เป็นอันตราย การเดินเล่นในสวน การเพาะปลูกอย่างง่าย

๔.สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อของเล่นของใช้ที่อยู่รอบตัว การเชื่อมโยง ลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างง่าย ๆ ของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก เช่น สี รูปร่าง รูปทรง ขนาด ผิวสัมผัส

ตารางวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์								สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน-๒ ปี	๒-๓ ปี		
๑.๑ มีน้ำหนัก ส่วนสูง และเส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์อายุ	<ul style="list-style-type: none"> น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ เส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์ 								๑.เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก การรับประทาน อาหาร	ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม -การดูแลให้รับประทาน อาหารที่ดี มีประโยชน์มี สารอาหารครบทั้ง ๕ หมู่
๑.๒ มีร่างกายแข็งแรง	<ul style="list-style-type: none"> มีภูมิต้านทานโรค ไม่ป่วยบ่อย ชับถ่ายเป็นเวลา รับประทานอาหาร นอนและพักผ่อนเหมาะสมกับวัย 								๑.เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก -การดูแลตนเอง เบื้องต้นโดยมีผู้ใหญ่ให้การช่วยเหลือ การล้างมือ การขับถ่าย -การนอนหลับพักผ่อน	ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย ของใช้ส่วนตัว และการรักษาความปลอดภัย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๒ ใข้อวัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์									
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน-๒ ปี	๒-๓ ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
๒.๑ ใช้กล้ามเนื้อใหญ่ได้เหมาะสมกับวัย	<ul style="list-style-type: none"> นอนคว่ำ ยกศีรษะ และ หันไปข้างใด ข้างหนึ่ง 	<ul style="list-style-type: none"> นอนคว่ำ ยกศีรษะ และ ออกันพื้น เมื่อจับยื่น เริ่มลงน้ำหนักที่เท้าทั้งสองข้างได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ยันหน้าอกคืบพื้นโดยใช้แขนช่วย นั่งได้ โดยต้องมีผู้ประคอง 	<ul style="list-style-type: none"> นั่งหลังตรงและเอี้ยวตัว ใช้มือเล่นได้อย่างอิสระ คลานโดยใช้มือและเข่า ยืนเกาะ เครื่องเล่น สูงระดับอกได้ 	<ul style="list-style-type: none"> ยืนทรงตัว (ตั้งไข่) ได้ช่วงสั้นๆ หย่อนตัวลงนั่ง จากทำยืน 	<ul style="list-style-type: none"> ลุกขึ้นยืน ด้วยตนเอง ยืนได้เอง อย่างอิสระ ยืนแล้วก้มลง หยิบของที่พื้นได้ เดินได้เองโดยปล่อยแขนเป็นอิสระและแกว่งแขนตามสบาย เริ่มวิ่งหรือเดินเร็วๆได้ 	<ul style="list-style-type: none"> เดินขึ้นบันได โดยมือข้างหนึ่ง จับราว บันได อีกมือจับผู้ใหญ่ ก้าวเท้า โดยมีสองเท้าในขั้น เดียวกัน วิ่งและหยุด ได้ทันที และเริ่มวิ่งใหม่ 	<ul style="list-style-type: none"> นั่งยองๆ เล่น โดยไม่เสีย การทรงตัว เดินลอยหลังได้ เดินขึ้นลงบันได โดยมือข้างหนึ่ง จับราว และ ก้าวเท้าโดยมีสองเท้าในขั้นเดียวกัน กระโดดอยู่กับที่โดยเท้าพื้นพื้น ทั้ง ๒ ข้าง 	<p>๑.เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก</p> <p>การใช้กล้ามเนื้อใหญ่</p>	<p>ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม</p> <p>การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามจังหวะดนตรี การเล่นออกกำลังกายกลางแจ้งอย่างอิสระ การเคลื่อนไหวและการทรงตัว</p>
๒.๒ ใช้กล้ามเนื้อเล็กและประสานสัมพันธ์มือ-ตา ได้เหมาะสมกับวัย	<ul style="list-style-type: none"> จ้องมองได้มองเห็นในระยะห่าง ๘-๑๒ นิ้ว 	<ul style="list-style-type: none"> มองตามวัตถุที่เคลื่อนไหว กำหรือจับสิ่งของที่ใส่ให้ในมือ 	<ul style="list-style-type: none"> เอื้อมคว้าของใกล้ๆ ตัวได้ เปลี่ยนมือถือของได้ที่ละมือ 	<ul style="list-style-type: none"> มองตามของตก จับของมากระทบกัน ด้วยมือ ๒ ข้าง เริ่มใช้นิ้วหัวแม่มือ นิ้วชี้และนิ้วกลางหยิบของเล็กๆ 	<ul style="list-style-type: none"> หยิบของใส่และเอาออกจากภาชนะได้ ถือ กัด และเคี้ยวอาหารได้ด้วยตนเอง 	<ul style="list-style-type: none"> วางก้อนไม้ซ้อนกันได้ ๒ ก้อน เปิดหนังสือที่ละ ๓-๔ หน้า 	<ul style="list-style-type: none"> วางก้อนไม้ซ้อน กันได้ ๔-๖ ก้อน เปิดพลิกหน้าหนังสือได้ทีละแผ่น 	<ul style="list-style-type: none"> จับสีเทียนแท่งใหญ่เพื่อขีดเขียนได้ เลียบแบบลากเส้นเป็นวงต่อเนื่องหรือเส้นตรงแนวตั้ง 	<p>๑.เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก</p> <p>การใช้กล้ามเนื้อเล็ก</p>	<p>ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม</p> <p>การประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส การวาดการเขียนขีดเขียน การฉีก การตัดปะ</p>

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๓ มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์								สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน -๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน- ๒ ปี	๒-๓ ปี		
๓.๑ ร่าเริง แจ่มใส	<ul style="list-style-type: none"> • อารมณ์ดี ยิ้มแย้ม หัวเราะง่าย แววตามีความสุข 								๑.เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก การแสดงออกทางอารมณ์	ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม การรับรู้อารมณ์หรือความรู้สึกของตนเอง การแสดงอารมณ์ที่เป็นสุข
๓.๒แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมกับวัย	<ul style="list-style-type: none"> • ยิ้มและหัวเราะได้เมื่อพอใจ • สบตาจ้องหน้าแม่ 	<ul style="list-style-type: none"> • ผูกพันกับพ่อ แม่หรือผู้เลี้ยงดูใกล้ชิด • ยิ้มทักทายเมื่อเห็นหน้าคน คั่นเคย 	<ul style="list-style-type: none"> • แสดงอารมณ์ที่หลากหลายผ่านการส่งเสียง 	<ul style="list-style-type: none"> • แสดงอารมณ์ ตามความรู้ • แสดงอาการกลัวคนแปลกหน้า 	<ul style="list-style-type: none"> • แสดงความสนใจติดผู้เลี้ยงดูตนเองมากกว่าคนอื่น • แสดงความต้องการของตนเองมากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> • แสดงความชอบไม่ชอบส่วนตัวอย่างชัดเจน 	<ul style="list-style-type: none"> • แสดงความรักต่อผู้อื่น • แสดงความกังวลเมื่อแยกจากคนใกล้ชิด 	<ul style="list-style-type: none"> • แสดงความภาคภูมิใจเมื่อทำสิ่งต่างๆ สำเร็จ • ชอบพูดคำว่า “ไม่” แม้จะเป็นสิ่งที่ต้องการ 	๒.เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก _บุคคลภายในครอบครัวและบุคคลภายนอกครอบครัว	ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม การสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวในชีวิตประจำวัน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๓ มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์								สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน -๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน- ๒ ปี	๒-๓ ปี		
๓.๓ สนใจและมี ความสุขกับ ธรรมชาติสิ่งสวย งามดนตรี และ จังหวะการ เคลื่อนไหว	<ul style="list-style-type: none"> • ตอบสนองต่อธรรมชาติ เสียงเพลง จังหวะดนตรี และสิ่งสวยงามต่างๆ อย่างเพลิดเพลิน 								๓.ธรรมชาติ รอบตัว การสำรวจสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติ รอบตัว เช่น สัตว์ พืช ดอกไม้ ป่าไม้ ผ่านโดย การใช้ประสาท สัมผัสทั้งห้า	ประสบการณ์สำคัญที่ควร ส่งเสริม การชื่นชมธรรมชาติ การ เพาะปลูกอย่างง่าย การ เลี้ยงสัตว์ การฟังนิทาน การร้องเพลง การท่องคำ คล้องจอง การทำ กิจกรรมศิลปะต่าง ๆ ตาม ความสนใจ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๔ รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์									สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน-๒ ปี	๒-๓ ปี			
๔.๑ ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ไกลตัวได้	<ul style="list-style-type: none"> หยุดร้องไห้เมื่อมีคนอุ้ม 	<ul style="list-style-type: none"> มีปฏิริยาโต้ตอบด้วยการเคลื่อนไหวร่างกายเมื่อเห็นหรือได้ยินเสียงคนและสิ่งที่คุ้นเคย 	<ul style="list-style-type: none"> ยิ้มทักทายแสดงอาการดีใจ เมื่อเห็นสิ่งที่ตัวเองพอใจ จำหน้าแม่และคนคุ้นเคยได้ 	<ul style="list-style-type: none"> แสดงออกถึงการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่น เลียนแบบกิริยา ท่าทางของผู้อื่นอย่างง่าย ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> มองผู้ใหญหรือเด็กคนอื่นๆ ทำกิจกรรมอย่างใกล้ชิด 	<ul style="list-style-type: none"> เริ่มคุ้นเคยกับคนอื่น ขอความช่วยเหลือเมื่อต้องการ 	<ul style="list-style-type: none"> ชอบการออกไปเที่ยวนอกบ้าน แสดงความเป็นเจ้าของ 	<ul style="list-style-type: none"> ชอบเก็บของของตนเองไว้ใกล้ตัวและไม่ชอบแบ่งปันผู้อื่น 	<p>๒.เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่ แวดล้อมเด็ก</p> <p>การไปเที่ยวตลาดและสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน</p>	<p>ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม</p> <p>การสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวในชีวิตประจำวัน</p>	
๔.๒ เล่นและร่วมทำกิจกรรมกับผู้อื่นได้ตามวัย	<ul style="list-style-type: none"> ยิ้มและส่งเสียงเมื่อมีคนพูดคุยเล่นหรือสัมผัสตัว 	<ul style="list-style-type: none"> หัวเราะเสียงดัง ดีใจเมื่อมีคนมาเล่นด้วย 	<ul style="list-style-type: none"> ยิ้มให้คนอื่น ชอบเล่นกับคน 	<ul style="list-style-type: none"> ชอบเล่นจ๊ะเอ๋กับผู้เลี้ยงดูใกล้ชิด 	<ul style="list-style-type: none"> เล่นกับผู้เลี้ยงดูใกล้ชิด 	<ul style="list-style-type: none"> ชอบดูเด็กคนอื่นเล่นกัน แต่ไม่ค่อยเข้าไปเล่นด้วย 	<ul style="list-style-type: none"> ชอบเล่นของเล่นคนเดียว 	<ul style="list-style-type: none"> รอคอยช่วงสั้นๆ เล่นร่วมกับคนอื่นแต่ต่างคนต่างเล่น 	<p>๒.เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่ แวดล้อมเด็ก</p> <p>- การเล่นกับพี่น้องในบ้าน - การเล่นที่สนามเด็กเล่น</p>	<p>ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม</p> <p>การเล่นอย่างอิสระ การเล่นรวมกลุ่มกับผู้อื่น การแบ่งปันหรือการให้ การอดทน รอคอยตามวัย การออกไปเล่นนอกบ้าน การไปสวนสาธารณะ</p>	

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๕ ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์									
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน-๒ ปี	๒-๓ ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
๕.๑ ทำกิจวัตรประจำวันด้วยตนเองได้ตามวัย	-	-	-	<ul style="list-style-type: none"> • ต้องการถือขวดนมด้วยตนเอง 	<ul style="list-style-type: none"> • หยิบอาหารกิน ได้ • ดื่มน้ำจากแก้ว • ให้ความร่วมมือ เวลาแต่งตัว 	<ul style="list-style-type: none"> • ถอดเสื้อผ้าได้ง่ายๆ ได้ • เริ่มช่วยเหลือตนเองในการแปรงฟัน ล้างมือ โดยมี ผู้ใหญ่ ดูแล • เริ่มฝึกชั้บถ่าย 	<ul style="list-style-type: none"> • ใช้ช้อนตักอาหารเข้าปากแต่หกบ้าง • ชอบช่วยเหลืองานบ้านง่ายๆ 	<ul style="list-style-type: none"> • สวมเสื้อผ้า โดยมีคนช่วย • บอกได้ว่าตนเองต้องการ ชั้บถ่าย 	<u>๑.เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก</u> การดูแลตนเองเบื้องต้นโดยมีผู้ใหญ่ให้การช่วยเหลือ การล้างมือ การชั้บถ่าย การรับประทานอาหาร การถอดและใส่เสื้อผ้า	<u>ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม</u> การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันตามวัย

คุณลักษณะที่ฟังประสงค์ที่ ๖ สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะ	สภาพที่ฟังประสงค์									
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน- ๒ปี	๒-๓ ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
๖.๑ รับรู้และเข้าใจ ความหมายของภาษาได้ตามวัย	<ul style="list-style-type: none"> • ตอบสนองต่อเสียง 	<ul style="list-style-type: none"> • หยุดฟังเสียงและหันตามเสียงเคาะ 	<ul style="list-style-type: none"> • หันตามเสียงจ้องมองปากคน 	<ul style="list-style-type: none"> • รับรู้ภาษาและแสดงสีหน้าท่าทาง • ตอบสนองต่อคำสั่งง่ายๆ • หันหาเมื่อเรียกชื่อ 	<ul style="list-style-type: none"> • ชอบฟังคำพูดซ้ำๆ • รู้ว่าคำแต่ละคำ มีความหมายแตกต่างกัน • หยุดกระทำเมื่อ ได้ยินเสียงห้าม 	<ul style="list-style-type: none"> • หยิบหรือชี้ตามคำบอก • ชี้ส่วนต่างๆ ของร่างกายตามคำบอกอย่างน้อย ๑ ส่วน 	<ul style="list-style-type: none"> • ปฏิบัติตามคำสั่งได้ ๒ คำสั่งต่อเนื่อง • สนใจฟังนิทาน ง่ายๆ 	<ul style="list-style-type: none"> • ร้องเพลงได้ บางคำและร้องเพลงคลอตามทำนอง • สนใจดูหนังสือนิทานภาพ 	<p>๔.สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก</p> <p>ชื่อของเล่นของใช้ที่อยู่รอบตัว</p>	<p>ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม</p> <p>การฟังเสียงต่าง ๆ รอบตัว การฟังนิทานหรือเรื่องราวสั้น ๆ</p>
๖.๒ แสดงออกและ/หรือ พูดเพื่อสื่อความหมายได้	<ul style="list-style-type: none"> • ส่งเสียงในคลอ 	<ul style="list-style-type: none"> • ส่งเสียงอ้อแอ้โต้ตอบสูงๆ ต่ำๆ 	<ul style="list-style-type: none"> • ส่งเสียงตามเมื่อได้ยินเสียงพูด • ส่งเสียงได้หลายเสียง 	<ul style="list-style-type: none"> • พยายามเลียนเสียงต่างๆ • ทำเสียงซ้ำๆ เช่น หม่า หม่า 	<ul style="list-style-type: none"> • รู้จักเชื่อมโยงคำพูดกับการกระทำ เช่น ไม่จะสั้นหัว • พูดคำพยางค์เดียว 	<ul style="list-style-type: none"> • พูดคำพยางค์เดียวที่มีความหมายได้อย่างน้อย ๒ คำ 	<ul style="list-style-type: none"> • พูดคำต่อกัน เช่น ไปเที่ยว 	<ul style="list-style-type: none"> • พูดเป็นวลีสั้นๆ • มักจะถามคำถาม “อะไร” และ “ทำไม” 	<p>๔.สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก</p> <p>การเชื่อมโยงลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างง่าย ๆ ของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก</p>	<p>ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม</p> <p>การพูดบอกความต้องการ</p>

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๗ สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์									
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน- ๒ปี	๒-๓ ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
๗.๑ สนใจและเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว	<ul style="list-style-type: none"> สนใจมองใบหน้าคนมากกว่าสิ่งของ 	<ul style="list-style-type: none"> กรอกตามองตามสิ่งของหรือสิ่งที่มีเสียง 	<ul style="list-style-type: none"> มองสิ่งของที่อยู่รอบๆ และในระยะใกล้ แสดงความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ และพยายามหยิบของในระยะที่เอื้อมถึง 	<ul style="list-style-type: none"> เริ่มรู้จักสิ่งของในชีวิตประจำวัน 	<ul style="list-style-type: none"> คาดคะเนได้ถึงการกลับมาของบุคคลหรือสิ่งของ 	<ul style="list-style-type: none"> สำรวจสิ่งของโดยใช้หลายๆวิธี 	<ul style="list-style-type: none"> สังเกตสำรวจ ลองผิดลองถูกกับคุณสมบัติของสิ่งต่างๆ 	<ul style="list-style-type: none"> อยากเรียนรู้สิ่งต่างๆ ถามบ่อยถามซ้ำ จดจ่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ยาวนานขึ้น 	<p>๔.สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก</p> <p>การเชื่อมโยงลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างง่าย ๆ ของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก</p>	<p>ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม</p> <p>การจดจ่อใส่ใจ การสังเกตวัตถุหรือสิ่งของที่มีสีสัมผัสและรูปทรงที่แตกต่างกัน การฟังเสียงต่าง ๆ รอบตัว การฟังนิทานหรือเรื่องราวสั้น ๆ การพูดบอกความต้องการ เล่าเรื่องราว การสำรวจและการทดลองอย่างง่าย ๆ การคิดวางแผนที่ไม่ซับซ้อน การคิดตัดสินใจหรือคิดแก้ปัญหาในเรื่องที่ง่าย ๆ ด้วยตนเอง</p>
๗.๒ เรียนรู้ผ่านการเลียนแบบ	-	-	<ul style="list-style-type: none"> เลียนแบบเสียงเพลงและการเคลื่อนไหว 	<ul style="list-style-type: none"> เลียนแบบเสียงบุคคล 	<ul style="list-style-type: none"> เลียนแบบการเคลื่อนไหวหน้าตาแลบลิ้น ปากจู้ 	<ul style="list-style-type: none"> เลียนแบบท่าทางการกระทำง่ายๆของผู้ใหญ่ 	<ul style="list-style-type: none"> เลียนแบบคำพูดที่ใหญ่พูด 	<ul style="list-style-type: none"> เลียนแบบการกระทำผู้ใกล้ชิดหรือเด็กอื่น พยายามเลียนเสียงต่างๆ 	<p>๔.สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก</p> <p>เรียนรู้เกี่ยวกับชื่อของเล่นของใช้ที่อยู่รอบตัว</p>	<p>ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม</p> <p>การแสดงความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ</p>

(ต่อ) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๗ สนใจเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว

คุณลักษณะ	สภาพที่พึงประสงค์									
	แรกเกิด-๒ เดือน	๒-๔ เดือน	๔-๖ เดือน	๖-๙ เดือน	๙ เดือน - ๑ ปี	๑ ปี-๑ ปี ๖ เดือน	๑ ปี ๖ เดือน-๒ ปี	๒-๓ ปี	สาระที่ควรรู้	ประสบการณ์สำคัญ
๗.๓ สืบหา โดยใช้ประสาท สัมผัส	<ul style="list-style-type: none"> • จ้องมองสิ่งของเคลื่อนไหวหรือเครื่องแขวน สีขาว-ดำ 	<ul style="list-style-type: none"> • สนใจเล่นมือตนเองและเอาเข้าปาก • ชอบปีดวัตถุที่มองเห็น • จำเสียงบุคคลที่ใกล้ชิด 	<ul style="list-style-type: none"> • ชอบสำรวจด้วยการนำสิ่งของเข้าปาก 	<ul style="list-style-type: none"> • สำรวจร่างกายตนเองและสิ่งต่างๆ รอบตัว 	<ul style="list-style-type: none"> • ใช้นิ้วสำรวจสิ่งของหรือพื้นที่ที่มีช่องหรือมีรู 	<ul style="list-style-type: none"> • สำรวจสิ่งที่เกิดขึ้น • ลองผิดลองถูกเพื่อแก้ปัญหา • มองอย่างค้นหา 	<ul style="list-style-type: none"> • สำรวจตามตุลิ่งชัก ชั้นวางของตะกร้าผ้า • ชอบเล่น ลาก ดึง ผลัก โยน • ชอบวาดรูปทรง 	<ul style="list-style-type: none"> • ค้นหาของที่ถูกซ่อนโดยมีสิ่งปกปิด ๒-๓ ชั้น • ชอบละเล่นสีด้วยมือ 	<p>๔.สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก</p> <p>ชื่อของเล่นของใช้ที่อยู่รอบตัว การเชื่อมโยงลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างง่าย ๆ ของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก เช่น สี รูปร่าง รูปทรง ขนาด ผิวสัมผัส</p>	<p>ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม</p> <p>การสังเกตวัตถุหรือสิ่งของที่มีสีสันและรูปทรงที่แตกต่างกัน</p>

๘.การจัดประสบการณ์

ช่วงอายุ ๒ - ๓ ปี

แนวปฏิบัติการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ สำหรับเด็กช่วงอายุ ๒ - ๓ ปี เน้นการจัดประสบการณ์ผ่านการเล่นตามธรรมชาติที่เหมาะสมกับวัยอย่างเป็นองค์รวม ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถตามวัยของเด็ก ทั้งนี้เด็กในช่วงวัยนี้จะมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นมากกว่าในช่วงแรก เด็กมีการพึ่งพาตนเอง แสดงความเป็นตัวของตัวเองจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงสาระการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย ประสบการณ์ สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ตลอดจนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมเพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นไป

สาระการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กช่วงอายุ ๒-๓ ปี เป็นสื่อกลางในการจัด ประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยอาจจัดในรูปแบบหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ หรือเลือกใช้รูปแบบที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย สาระการเรียนรู้ประกอบไปด้วย ๒ ส่วน คือประสบการณ์ สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

๑.ประสบการณ์สำคัญ ประสบการณ์สำคัญเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้เด็กได้ลงมือทำด้วย ตนเอง เพื่อพัฒนาเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะระยะแรกเริ่ม ชีวิตและช่วงระยะปฐมวัยมีความสำคัญเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นรากฐานของพัฒนาการก้าวต่อไปของชีวิตเด็ก แต่ละคน ตลอดเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดความสามารถ แรงจูงใจ ใฝ่เรียนรู้ และความกระตือรือร้นในการ พัฒนาตนเองของเด็ก ที่จะส่งผลต่อเนื่องจากช่วงวัยเด็กไปสู่วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ ประสบการณ์สำคัญจะ เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมทุกด้านที่กระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้และมีความสามารถในการสร้าง ความสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ในวิถีชีวิตเด็กและสังคมภายนอก อันจะสั่งสมเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็น ต่อการเรียนรู้และสามารถพัฒนาต่อเนื่องไปสู่ระดับที่สูงขึ้น

ประสบการณ์สำคัญที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และ สติปัญญา ของเด็กนั้นพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูจำเป็นต้องสนับสนุนให้เด็กได้มีประสบการณ์ตรงด้วยการใช้ ประสาทสัมผัสทั้งห้าการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย การสร้างความรักความผูกพันกับคนใกล้ชิด การปฏิสัมพันธ์กับผู้คนและสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และการรู้จักใช้ภาษาสื่อความหมาย ดังนั้น การฝึกทักษะต่าง ๆ ต้องให้เด็กมีประสบการณ์สำคัญผ่านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และการเล่น ให้เด็กเกิดการเรียนรู้จาก การเลียนแบบ ลองผิดลองถูก สำรวจ ทดลอง และลงมือกระทำจริง การปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของ บุคคล และธรรมชาติรอบตัวเด็กตามบริบทของสภาพแวดล้อม จำเป็นต้องมีการจัดประสบการณ์สำคัญแบบ องค์รวมที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑.๑ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มี โอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท ในการทำกิจวัตรประจำวันหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ การนอนหลับพักผ่อน การดูแลสุขภาพอนามัย และความ ปลอดภัยของตนเอง

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามจังหวะ ดนตรี การเล่นออกกำลังกายกลางแจ้งอย่างอิสระ การเคลื่อนไหวและการทรงตัว การประสานสัมพันธ์ ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส การวาดการเขียนขีดเขียน การฝึก การตัดปะ การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย ของใช้ส่วนตัว และการรักษาความปลอดภัย เป็นต้น

๑.๒ ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกที่เหมาะสมกับวัย มีความสุข ร่าเริง แจ่มใส ได้พัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง จากการศึกษาปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้เด็กรู้สึกเป็นที่รัก อบอุ่น มั่นคง เกิดความรู้สึกปลอดภัยไว้วางใจ ซึ่งจะส่งผลให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและเรียนรู้ที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

ประสพการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การรับรู้อารมณ์หรือความรู้สึกของตนเอง การแสดงอารมณ์ที่เป็นสุข การควบคุมอารมณ์และการแสดงออก การเล่นอิสระ การเล่นบทบาทสมมุติ การชื่นชมธรรมชาติ การเพาะปลูกอย่างง่าย การเลี้ยงสัตว์ การฟังนิทาน การร้องเพลง การท่องคำคล้องจอง การทำกิจกรรมศิลปะต่าง ๆ ตามความสนใจ เป็นต้น

๑.๓ ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวในชีวิตประจำวัน ได้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ และปรับตัวอยู่ในสังคม เด็กควรมีโอกาสได้เล่น และทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่ เด็กวัยเดียวกันหรือต่างวัยเพศเดียวกัน หรือต่างเพศอย่างสม่ำเสมอ

ประสพการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันตามวัย การเล่นอย่างอิสระ การเล่นรวมกลุ่มกับผู้อื่น การแบ่งปันหรือการให้ การอดทนรอคอยตามวัย การใช้ภาษาบอกความต้องการ การออกไปเล่นนอกบ้าน การไปสวนสาธารณะ การออกไปร่วมกิจกรรมในศาสนสถาน เป็นต้น

๑.๔ ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญา สังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้และเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวในชีวิตประจำวันผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าและการเคลื่อนไหว ได้พัฒนาการใช้ภาษาสื่อความหมายและความคิด รู้จักสังเกตคุณลักษณะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสี ขนาด รูปร่าง รูปทรง ผิวสัมผัส จดจำชื่อเรียกสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

ประสพการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม ประกอบด้วย การตอบคำถามจากการคิด การเชื่อมโยงจากประสพการณ์เดิม การเรียงลำดับเหตุการณ์ การยืดหยุ่นความคิดตามวัย การจดจ่อใส่ใจ การสังเกตวัตถุหรือสิ่งของที่มีสีสัมผัสและรูปทรงที่แตกต่างกัน การฟังเสียงต่าง ๆ รอบตัว การฟังนิทานหรือเรื่องราวสั้น ๆ การพูดบอกความต้องการ เล่าเรื่องราว การสำรวจ และการทดลองอย่างง่าย ๆ การคิดวางแผนที่ไม่ซับซ้อน การคิดตัดสินใจหรือคิดแก้ปัญหาในเรื่องที่ง่าย ๆ ด้วยตนเอง การแสดงความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ เป็นต้น

เวลาเรียน

ระยะเวลาเรียน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยไคร้ จัดการเรียนการสอนตลอดทั้งปีการศึกษา โดยแบ่งเป็น ๒ ภาคเรียน เริ่มภาคเรียนที่ ๑ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม และภาคเรียนที่ ๒ เริ่มวันที่ ๑ พฤศจิกายน ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ของทุกปี

ตารางจัดกิจกรรมประจำวัน

เวลา	กิจกรรม
๐๗.๓๐-๐๘.๐๐	รับเด็ก
๐๘.๐๐-๐๘.๓๐	เข้าแถวเคารพธงชาติ
๐๘.๓๐-๐๙.๐๐	ตรวจสอบสุขภาพ ไปห้องน้ำ
๐๙.๐๐-๐๙.๒๐	กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
๐๙.๒๐-๐๙.๔๐	กิจกรรมเสริมประสบการณ์
๐๙.๔๐-๑๐.๐๕	กิจกรรมสร้างสรรค์
๑๐.๐๕-๑๐.๒๐	พัก ดื่มนม
๑๐.๒๐-๑๐.๔๐	กิจกรรมเสรี(เล่นตามมุม)
๑๐.๔๐-๑๑.๐๐	กิจกรรมกลางแจ้ง
๑๑.๐๐-๑๒.๐๐	พัก (รับประทานอาหารกลางวัน) แปรงฟัน
๑๒.๐๐-๑๔.๐๐	นอนพักผ่อน
๑๔.๐๐-๑๔.๑๕	เก็บที่นอน ล้างหน้า
๑๔.๑๕-๑๔.๓๐	พัก (รับประทานอาหารว่างบ่าย)
๑๔.๓๐-๑๕.๐๐	กิจกรรมเกมการศึกษา
๑๕.๐๐-๑๕.๓๐	เตรียมตัวกลับบ้าน

การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์

การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา สามารถจัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่อไปนี้

๑.อบรมเลี้ยงดูเด็กและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ

๒.ตระหนักและสนับสนุนสิทธิขั้นพื้นฐานที่เด็กพึงได้รับ

๓.ปฏิบัติตนต่อเด็กด้วยความรัก ความเข้าใจ และใช้เหตุผล

๔.ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอย่างสมดุลครบทุกด้าน

๕.ปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรมและวัฒนธรรมไทย

๖.ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับความสามารถและการเรียนรู้ของเด็ก

๗.สนับสนุนการเล่นตามธรรมชาติของเด็ก

๘.จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก

๙. ประเมินการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

๑๐. ประสานความร่วมมือระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้เลี้ยงดู สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและชุมชน

การอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี จัดดังนี้

๑. ดูแลสุขภาพอนามัยและตอบสนองความต้องการของเด็กเป็นรายบุคคล
๒. สร้างบรรยากาศของความรัก ความอบอุ่น ความไว้วางใจ และความมั่นคงทางอารมณ์ให้กับเด็กในวิถีชีวิตประจำวัน
๓. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้เลือก ลงมือกระทำและเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้งห้าและการเคลื่อนไหวผ่านการเล่น
๔. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่แวดล้อมและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็กอย่างหลากหลาย
๕. จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในภายนอก วัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้และของเล่นที่สะอาดหลากหลายปลอดภัย และเหมาะสมกับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กรอบด้านรวมถึงมีพื้นที่ในการเล่นน้ำ เล่นทราย
๖. จัดหาสื่อการเรียนรู้ที่เป็นสื่อธรรมชาติ เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก สื่อที่เอื้อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ หลีกเลี่ยงการใช้สื่อเทคโนโลยีเป็นพี่เลี้ยงเด็ก
๗. จัดรวบรวมข้อมูลและติดตามการเจริญเติบโต พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ
๘. จัดกระบวนการเรียนรู้โดยให้พ่อแม่ ครอบครัว สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และชุมชน มีส่วนร่วมทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อ การเข้าร่วมกิจกรรมและการประเมินพัฒนาการเด็ก

หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ จัดดังนี้

๑. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการของเด็กเพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ
๒. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวันนี้ คือให้เด็กได้ลงมือกระทำเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าได้ คิดแก้ปัญหาด้วยตัวเอง
๓. จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้
๔. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้คิดวางแผนตัดสินใจได้ลงมือกระทำและนำเสนอความคิดเห็น
๕. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุขและเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน
๖. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก
๗. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ไปตามความเหมาะสมกับวัยและความต้องการของเด็ก
๘. จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ตามวัยของเด็ก
๙. ประเมินการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
๑๐. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

หลักการสำคัญในการจัดหรือสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ คือ ต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ความสะอาด เป้าหมายการพัฒนาเด็ก ความเป็นระเบียบ ความเป็นตัวของเด็กเอง ให้เด็กเกิดความรู้สึกรอบอุ้ม มั่นใจ และมีความสุข ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองตาเย็น ได้แบ่งเนื้อที่ให้เหมาะสม ดังนี้

๑. พื้นที่อำนวยความสะดวกสำหรับเด็กและครู

- ๑.๑ ที่แสดงผลงานของเด็ก
- ๑.๒ ที่เก็บแฟ้มผลงานของเด็ก
- ๑.๓ ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวเด็ก
- ๑.๔ ที่เก็บเครื่องใช้ของครู
- ๑.๕ ป้ายนิเทศตามหน่วยการสอน หรือสิ่งที่เด็กสนใจ

๒. พื้นที่ปฏิบัติกิจกรรมและการเคลื่อนไหว พื้นที่นี้จะใช้ที่ว่างกลางห้องเรียน

๓. พื้นที่จัดมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ มุมเหล่านี้โรงเรียนได้จัดให้มีของเล่น ไว้เพียงพอต่อความต้องการของเด็ก โดยมีการผลัดเปลี่ยนของเล่นตามมุมทุกสัปดาห์ และให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดมุมของเล่น มุมต่างๆ ที่โรงเรียนจัดให้เด็ก ได้แก่

- ๓.๑ มุมบล็อก จัดให้มีบล็อกไม้ขนาดและรูปร่างแตกต่างกันสำหรับให้เด็กได้นำมาต่อประกอบกันเป็น สิ่งต่างๆ ตามจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง
- ๓.๒ มุมหนังสือ จัดให้มีหนังสือที่มีรูปภาพสีสันสวยงาม ที่ใช้ประกอบในการเล่นนิทาน มีแบบฝึกเขียน พยัญชนะไทย
- ๓.๓ มุมบทบาทสมมติ มุมนี้จะจัดแยกเป็นมุมย่อย ได้แก่มุมบ้าน มุมหมอ มุมร้านค้า
- ๓.๔ มุมวิทยาศาสตร์ ได้จัดรวบรวมสิ่งของต่างๆที่เด็กสนใจมาจัดไว้
- ๓.๕ มุมศิลปะ จัดให้มี สีน้ำ สีเทียน พู่กัน วัสดุปั้นปูนปลาสเตอร์ ดินน้ำมัน ให้เด็กได้แสดงออกทาง ความคิดสร้างสรรค์อย่างเต็มที่

๔. พื้นที่นอกห้องเรียน

- ๔.๑ สนามเด็กเล่น ประกอบด้วยเครื่องเล่นประเภทป็นปาย ทรงตัว สนุกสนาน มีพื้นที่สำหรับวิ่ง เล่น เพียงพอ และไม่เกิดอันตรายต่อเด็ก
- ๔.๒ ที่พักผ่อน ได้จัดโต๊ะม้าหินอ่อนไว้ตามร่มไม้ ที่เพียงพอสำหรับเด็ก
- ๔.๓ บริเวณธรรมชาติ มีการปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ พืชผักสวนครัวตามฤดูกาล

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเรื่องราวเนื้อหาจากผู้ส่งไปยังผู้รับในการเรียนสอน สื่อเป็นตัวกลางนำ ความรู้จากผู้สอนสู่เด็ก ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ทำให้สิ่งที่เป็นนามธรรมเข้าใจยากกลายเป็นรูปธรรมที่เด็กเข้าใจง่าย เรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็ว เพลิดเพลิน เกิดการเรียนรู้ และค้นพบด้วยตัวเอง

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยไคร้ จัดให้มีสื่อประกอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งทางด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา มีสื่อทั้งที่เป็นประเภท ๒ มิติ และ/หรือ ๓ มิติ ทั้งที่เป็นสื่อของจริง สื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สื่อที่สะท้อนวัฒนธรรม สื่อเทคโนโลยี ที่ปลอดภัยต่อตัวเด็ก สื่อที่เอื้อให้ เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยการจัดการใช้สื่อเริ่มต้นจาก สื่อของจริง ภาพถ่าย ภาพโครงร่าง และ สัญลักษณ์ ทั้งนี้การใช้สื่อต้องเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจและความ ต้องการของเด็กที่หลากหลาย ตัวอย่างสื่อประกอบการจัดกิจกรรม มีดังนี้

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ตัวอย่างสื่อ มีดังนี้

๑. เครื่องเคาะจังหวะ เช่น ฉิ่ง เหล็กสามเหลี่ยม กรับ รำมะนา กลอง ฯลฯ
๒. อุปกรณ์ประกอบการเคลื่อนไหว เช่น หนังสือพิมพ์ ริปปิ้น แแถบผ้า ห่วง หวาย ถูทราย ฯลฯ

กิจกรรมเสรี / เล่นตามมุม

๑. มุมบ้าน

- ของเล่นเครื่องใช้ในครัวขนาดเล็ก หรือของจำลอง เช่น เต้า กระทะ ครก กาน้ำ เขียง มีดพลาสติก หม้อ จาน ช้อน ถ้วยชาม กะละมัง
- เครื่องเล่นตุ๊กตา เสื้อผ้าตุ๊กตา เตียง เป็ดเด็ก ตุ๊กตา
- เครื่องแต่งบ้านจำลอง เช่น ชุดรับแขก โต๊ะเครื่องแป้ง หมอนอิง กระจกขนาดเห็นเต็มตัว หวี تلั้บ แป้ง
- เครื่องแต่งกายบุคคลอาชีพต่างๆที่ใช้แล้ว เช่น ชุดเครื่องแบบทหาร ตำรวจ ชุดเสื้อผ้าผู้ใหญ่ชายและหญิง รองเท้า กระเป๋าถือที่ไม่ใช่แล้ว
- โทรศัพท์ เตารีดจำลอง ที่รีดผ้าจำลอง
- ภาพถ่ายและรายการอาหาร

๑.๒ มุมหมอ

- เครื่องเล่นจำลองแบบเครื่องมือแพทย์และอุปกรณ์การรักษาผู้ป่วย เช่น หูฟัง เสื้อคลุมหมอ
- อุปกรณ์สำหรับเลียนแบบการบันทึกข้อมูลผู้ป่วย เช่น กระดาษ ดินสอ ฯลฯ

๑.๓ มุมร้านค้า

- กล่องและขวดผลิตภัณฑ์ต่างๆที่ใช้แล้ว
- อุปกรณ์ประกอบการเล่น เช่น เครื่องคิดเลข ลูกคิด ธนบัตรจำลอง ฯลฯ

๑.๔ มุมบล็อก

- ไม้บล็อกหรือแท่งไม้ที่มีขนาดและรูปร่างต่างๆ กัน จำนวนตั้งแต่ ๕๐ ขึ้นขึ้นไป
- ของเล่นจำลอง เช่น รถยนต์ เครื่องบิน รถไฟ คน สัตว์ ต้นไม้ ฯลฯ
- ภาพถ่ายต่างๆ
- ที่จัดเก็บไม้บล็อกหรือแท่งไม้อาจเป็นชั้น ลังไม้หรือพลาสติก แยกตามรูปทรง ขนาด

๑.๕ มุมหนังสือ

- หนังสือภาพนิทาน สมุดภาพ หนังสือภาพที่มีคำและประโยคสั้นๆพร้อมภาพ
- ชั้นหรือที่วางหนังสือ
- อุปกรณ์ต่างๆที่ใช้ในการสร้างบรรยากาศการอ่าน เช่น เสื้อ พรม หมอน
- สมุดเขียนยืมหนังสือกลับบ้าน
- อุปกรณ์สำหรับการเขียน
- อุปกรณ์เสริม เช่น เครื่องเล่นเทป تلั้บเทปนิทานพร้อมหนังสือนิทาน หูฟัง

๑.๖ มุมวิทยาศาสตร์ หรือ มุมธรรมชาติศึกษา

- วัสดุต่างๆจากธรรมชาติ เช่น เมล็ดพืชต่างๆ เปลือกหอย ดิน หิน แร่ ฯลฯ
- เครื่องมือเครื่องใช้ในการสำรวจ สังเกต ทดลอง เช่น แวนขยาย แม่เหล็ก เข็มทิศ เครื่องชั่ง ฯลฯ

กิจกรรมสร้างสรรค์ ควรมีวัสดุอุปกรณ์ ดังนี้

๑. การวาดภาพและระบายสี

- สีเทียนแท่งใหญ่ สีไม้ สีชอล์ก สีน้ำ
- พู่กันขนาดใหญ่ (ประมาณเบอร์ ๑๒)
- กระดาษ
- ใส่อครุหรือผ้ากันเปื้อน

๒. การเล่นกับสี

- การเป่าสี มี กระดาษ หลอดกาแฟ สีน้ำ
- การหยดสี มี กระดาษ หลอดกาแฟ พู่กัน สีน้ำ
- การพับสี มี กระดาษ สีน้ำ พู่กัน
- การเทสี มี กระดาษ สีน้ำ
- การละเลงสี มี กระดาษ สีน้ำ แป้งเปียก

๓. การพิมพ์ภาพ

- แม่พิมพ์ต่างๆ จากของจริง เช่น นิ้วมือ ไข่ไม้ ก้านกล้วย ฯลฯ
- แม่พิมพ์จากวัสดุอื่นๆ เช่น เชือก เส้นด้าย ทรายาง ฯลฯ
- กระดาษ ผ้าเช็ดมือ สีโปสเตอร์ (สีน้ำ สีฝุ่น ฯลฯ)

๔. การปั้น เช่น ดินน้ำมัน ดินเหนียว แป้งโดว์ แผ่นรองปั้น แม่พิมพ์รูปต่างๆ ไม้ขนาดแป้ง ฯลฯ

๕. การพับ ฉีก ตัดปะ เช่น กระดาษ หรือวัสดุอื่นๆ ที่จะใช้พับ ฉีก ตัด ปะ กรรไกรขนาดเล็กปลายมน กาวน้ำหรือแป้งเปียก ผ้าเช็ดมือ ฯลฯ

๖. การประดิษฐ์เศษวัสดุ เช่น เศษวัสดุต่างๆ มีกล่องกระดาษ แกนกระดาษ เศษผ้า เศษไม้ กาว กรรไกร สี ผ้าเช็ดมือ ฯลฯ

๗. การร้อย เช่น ลูกปัด หลอดกาแฟ หลอดด้าย ฯลฯ

๘. การสาน เช่น กระดาษ ใบตอง ไข่มะพร้าว ฯลฯ

๙. การเล่นพลาสติกสร้างสรรค์ พลาสติกชิ้นเล็กๆ รูปทรงต่างๆ ผู้เล่นสามารถนำมาต่อเป็นรูปแบบต่างๆ ตามความต้องการ

๑๐. การสร้างรูป เช่น จากกระดาษปึกหุ้มด จากแป้นตะปูที่ใช้หนังยางหรือเชือกผูกติด ให้เป็นรูปร่างต่างๆ

เกมการศึกษา ตัวอย่างสื่อประเภทเกมการศึกษา มีดังนี้

๑. เกมจับคู่

- จับคู่รูปร่างที่เหมือนกัน
- จับคู่ภาพเงา
- จับคู่ภาพที่ซ่อนอยู่ในภาพหลัก
- จับคู่สิ่งที่มีความสัมพันธ์กัน สิ่งที่ใช้คู่กัน
- จับคู่ภาพส่วนเต็มกับส่วนย่อย
- จับคู่ภาพกับโครงร่าง
- จับคู่ภาพชิ้นส่วนที่หายไป
- จับคู่ภาพที่เป็นประเภทเดียวกัน
- จับคู่ภาพที่ซ้อนกัน

- จับคู่ภาพสัมพันธ์แบบตรงกันข้าม
- จับคู่ภาพสมมาตรกัน
- จับคู่แบบอุปมาอุปไมย
- จับคู่แบบอนุกรม

๒. เกมภาพตัดต่อ

- ภาพตัดต่อที่สัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ต่างๆ เช่น ผลไม้ ผัก ฯลฯ

๓. เกมจัดหมวดหมู่

- ภาพสิ่งต่างๆที่นำมาจัดเป็นพวกๆ
- ภาพเกี่ยวกับประเภทของใช้ในชีวิตประจำวัน

๔. เกมวางภาพต่อปลาย (โดมิโน)

- โดมิโนภาพเหมือน
- โดมิโนภาพสัมพันธ์

๕. เกมเรียงลำดับ

- เรียงลำดับภาพเหตุการณ์ต่อเนื่อง
- เรียงลำดับขนาด

๖. เกมศึกษารายละเอียดของภาพ (ลอตโต)

๗. เกมจับคู่แบบตารางสัมพันธ์ (เมตริกเกม)

๘. เกมพื้นฐานบวก

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ ตัวอย่างสื่อ มีดังนี้

๑. สื่อของจริงที่อยู่ใกล้ตัวและสื่อจากธรรมชาติหรือวัสดุท้องถิ่น เช่น ต้นไม้ ใบไม้ เปลือกหอย เสื้อผ้า ฯลฯ
๒. สื่อที่จำลองขึ้น เช่น ลูกโลก ตุ๊กตาสัตว์ ฯลฯ
๓. สื่อประเภทภาพ เช่น ภาพพลิก ภาพโปสเตอร์ หนังสือภาพ ฯลฯ
๔. สื่อเทคโนโลยี เช่น วิดีโอ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องขยายเสียง โทรศัพท์ ฯลฯ

กิจกรรมกลางแจ้ง ตัวอย่างสื่อ มีดังนี้

๑. เครื่องเล่นสนาม เช่น เครื่องเล่นสำหรับปีนป่าย เครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน ฯลฯ
๒. ที่เล่นทราย มีทรายละเอียด เครื่องเล่นทราย เครื่องตวง ฯลฯ
๓. ที่เล่นน้ำ เสื้อคลุมหรือผ้ากันเปื้อนพลาสติก อุปกรณ์เล่นน้ำ เช่น ถ้วยตวง ขวดต่างๆ สายยาง

กรวยกรอกน้ำ ตุ๊กตายาง ฯลฯ

การเลือกสื่อในการเรียนการสอน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยไคร้ เลือกใช้สื่อในระดับปฐมวัยดังนี้

๑. เลือกวัสดุที่ใช้ ไม่มีพิษ ไม่หัก และแตกง่าย มีพื้นผิวเรียบ ไม่เป็นเสี้ยน
๒. ขนาด ขนาดใหญ่เกินไป เพราะยากต่อการหยิบยก อาจจะตกลงมาเสียหายแตก เป็นอันตรายต่อเด็กหรือใช้ไม่สะดวก เช่น กรรไกรขนาดใหญ่ โต๊ะ เก้าอี้ที่ใหญ่หรือสูงเกินไป และไม่ควรมีขนาดเล็กเกินไป เด็กอาจจะนำไปอมหรือกลืนทำให้ติดคอหรือไหลลงท้องได้ เช่น ลูกบิดเล็ก ลูกแก้วเล็ก ฯลฯ
๓. รูปทรง ไม่เป็นรูปทรงแหลม รูปทรงเหลี่ยม เป็นสัน
๔. น้ำหนัก ไม่มีน้ำหนักมาก เพราะเด็กยกหรือหยิบไม่ไหว อาจจะตกลงมาเป็นอันตรายต่อตัวเด็ก
๕. ไม่ใช้สื่อที่เป็นอันตรายต่อตัวเด็ก เช่น สารเคมี วัตถุไวไฟ ฯลฯ
๖. ไม่ใช้สื่อที่เป็นอันตรายต่อสายตา เช่น สีสะท้อนแสง ฯลฯ

การประเมินการใช้สื่อ

พิจารณาจากองค์ประกอบ ๓ ประการ คือ ผู้สอน เด็ก และสื่อ เพื่อจะได้ทราบว่าสื่อที่ช่วยให้นักเรียนรู้นั้นช่วยให้นักเรียนรู้นั้นได้มากน้อยเพียงใด จะได้นำมาปรับปรุงการผลิตและการใช้สื่อให้ดียิ่งขึ้น โดยใช้วิธีสังเกต ดังนี้

๑. สื่อที่ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้เพียงใด
๒. เด็กชอบสื่อที่ช่วยเพียงใด
๓. สื่อที่ช่วยให้นักเรียนตรงกับจุดประสงค์หรือไม่ ถูกต้องตามสาระการเรียนรู้และทันสมัยหรือไม่
๔. สื่อที่ช่วยให้นักเรียนสนใจมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด

การเก็บ รักษา และซ่อมแซมสื่อ

การจัดเก็บสื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนฝึกการสังเกต การเปรียบเทียบ การจัดกลุ่ม ส่งเสริมความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจ ช่วยเหลือ ผู้สอนไม่ควรใช้การเก็บสื่อเป็นการลงโทษเด็ก โดยดำเนินการดังนี้

๑. เก็บสื่อให้เป็นระเบียบและเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะ ประเภทของสื่อ สื่อที่เหมือนกัน จัดเก็บหรือจัดวางไว้ด้วยกัน
๒. วางสื่อในระดับสายตาของเด็ก เพื่อให้เด็กหยิบใช้ จัดเก็บได้ด้วยตนเอง
๓. ภาชนะที่จัดเก็บสื่อควรโปร่งใส เพื่อให้เด็กมองเห็นสิ่งที่อยู่ภายในได้ง่ายและควรมีมือจับเพื่อให้สะดวกในการขนย้าย
๔. ฝึกให้นักเรียนรู้ความหมายของรูปภาพหรือสีที่เป็นสัญลักษณ์แทนหมวดหมู่ ประเภทสื่อ เพื่อให้เด็กจะได้เก็บเข้าที่ได้ถูกต้อง การใช้สัญลักษณ์ควรมีความหมายต่อการเรียนรู้ของเด็ก สัญลักษณ์ควรใช้สื่อของจริง ภาพถ่ายหรือสำเนา ภาพวาด ภาพโครงร่าง หรือ ภาพประจักษ์ หรือบัตรคำติดคู่กับสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง
๕. ตรวจสอบสื่อที่ใช้แล้วทุกครั้งว่ามีสภาพสมบูรณ์ จำนวนครบถ้วนหรือไม่
๖. ซ่อมแซมสื่อที่ชำรุด และทำเต็มสื่อที่ขาดหายไปให้ครบชุด

การพัฒนาสื่อ

การพัฒนาสื่อเพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมในระดับปฐมวัยนั้น ก่อนอื่นควรได้สำรวจข้อมูล สภาพปัญหาต่างๆของสื่อทุกประเภทที่ใช้อยู่ว่ามีอะไรบ้างที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อจะได้ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับความต้องการ ใช้แนวทางการพัฒนาสื่อ ดังนี้

๑. ปรับปรุงสื่อให้ทันสมัยเข้ากับเหตุการณ์ ใช้ได้สะดวก ไม่ซับซ้อนเกินไป เหมาะสมกับวัยของเด็ก
๒. รักษาความสะอาดของสื่อ ถ้าเป็นวัสดุที่ล้างน้ำได้ เมื่อใช้แล้วควรได้ล้างเช็ด หรือขัดฝุ่นให้สะอาด เก็บไว้เป็นหมวดหมู่ วางเป็นระเบียบหยิบใช้ง่าย
๓. ถ้าเป็นสื่อที่ผู้สอนผลิตขึ้นมาใช้เองและผ่านการทดลองใช้มาแล้วควรเขียนคู่มือประกอบการใช้สื่อ นั้น โดยลอกชื่อสื่อ ประโยชน์และวิธีใช้สื่อ รวมทั้งจำนวนชิ้น ส่วนของสื่อในชุดนั้นและเก็บคู่มือไว้ในซองหรือถุง พร้อมสื่อที่ผลิต
๔. พัฒนาสื่อที่สร้างสรรค์ ใช้ได้อเนกประสงค์ คือ เป็นได้ทั้งสื่อเสริมพัฒนาการและเป็นของเล่น สนุกสนานเพลิดเพลิน

๑๐. การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี ควรประเมินให้ครอบคลุมครบทุกช่วงอายุ เพราะช่วงวัยนี้มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว อีกทั้งมีความเสี่ยงต่อสภาพความผิดปกติต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องเฝ้าระวังติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด พ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู ควรสังเกตพัฒนาการเด็ก โดยคำนึง ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลหากพบความผิดปกติ ต้องรีบพาไปพบแพทย์หรือผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการพัฒนาการเด็ก เพื่อหาแนวทางแก้ไขหรือบำบัด ฟันฟูโดยเร็วที่สุด หลักในการประเมินพัฒนาการมีดังนี้

๑. ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้าน

๒. ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง

๓. ประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งวิธีการประเมินที่เหมาะสมกับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี มีการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในกิจกรรมต่าง ๆ และกิจวัตรประจำวัน การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์เด็กและผู้ใกล้ชิด และการวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็ก

๔. บันทึกพัฒนาการลงในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก(เล่มสีชมพู) และใช้คู่มือการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย(DSPM) ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขหรือของหน่วยงานอื่น

๕. นำผลที่ได้จากการประเมินพัฒนาการไปพิจารณาจัดกิจกรรม เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้และมีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย

๑๑. การบริหารจัดการหลักสูตร

การนำหลักสูตรปฐมวัยไปใช้ให้มีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรของสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และชุมชน ควรมีบทบาทดังนี้

๑. ผู้บริหารสถานศึกษา

๑.๑ ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตร และมีวิสัยทัศน์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย

๑.๒ คัดเลือกครูผู้สอนที่เหมาะสม โดยควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

- มีวุฒิการศึกษาด้านอนุบาล, ปฐมวัย หรือผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

- มีความรักเด็ก จิตใจดี มีอารมณ์ขันและใจเย็น ให้ความสำคัญกับเด็กอย่างเสมอภาค

- มีบุคลิกความเป็นครู เข้าใจธรรมชาติของเด็ก

- พุดจาสุภาพเรียบร้อย ชัดเจนเป็นแบบอย่างได้

- ความเป็นระเบียบ สะอาด และรู้จักประหยัด

- มีความอดทน ขยัน ซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานและการปฏิบัติต่อเด็ก

- มีอารมณ์ร่วมกับเด็ก รู้จักรับฟัง พิจารณาเรื่องราวปัญหาต่างๆของเด็ก และตัดสินใจปัญหาต่างๆอย่างมีเหตุผลและเป็นธรรม

- มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่สมบูรณ์

๑.๓ ส่งเสริมการจัดบริการทางการศึกษาให้เด็กเข้าเรียนอย่างทั่วถึงและเสมอภาคและปฏิบัติการรับเด็กตามเกณฑ์ที่กำหนด

๑.๔ ส่งเสริมให้ครูผู้สอน ให้ความรู้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

๑.๕ จัดให้มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับเด็กรายบุคคล

๑.๖ นิเทศ ติดตาม กำกับการใช้หลักสูตรและประเมินผลอย่างเป็นระบบ

๒. บทบาทครูผู้สอนปฐมวัย

๒.๑ จัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กที่เด็กกำหนดขึ้นด้วยตนเอง และครูผู้สอนกับเด็กร่วมกันกำหนด โดยเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กให้ครบทุกด้าน

๒.๒ ส่งเสริมให้เด็กใช้ข้อมูลแวดล้อม ศักยภาพตัวของเด็ก และหลักทางวิชาการผลิตกระทำ หรือหาคำตอบในสิ่งที่เด็กเรียนรู้้อย่างมีเหตุผล

- ๒.๓ กระตุ้นให้เด็กร่วมคิด แก้ปัญหา ค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง ด้วยวิธีการศึกษาที่นำไปสู่การใฝ่รู้และพัฒนาตนเอง
- ๒.๔ จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สร้างเสริมให้เด็กทำกิจกรรมได้เต็มศักยภาพและความแตกต่างของเด็กแต่ละคน
- ๒.๕ สอดแทรกการอบรมด้านจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ
- ๒.๖ ใช้กิจกรรมการเล่นเป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๒.๗ ใช้ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและเด็กในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ
- ๒.๘ จัดการประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพจริง และนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพเด็กอย่างเต็มศักยภาพ
- ๒.๙ ฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน
- ๒.๑๐ ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่น ภูมิใจในตัวเองและกล้าแสดงออก
- ๒.๑๑ ฝึกการเรียนรู้หน้าที่ ความมีวินัย และการมีนิสัยที่ดี
- ๒.๑๒ จำแนกพฤติกรรมเด็ก เพื่อหาแนวทางส่งเสริม หรือแก้ปัญหารายบุคคล
- ๒.๑๓ ประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน เพื่อให้เด็กได้พัฒนาตามศักยภาพ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- ๒.๑๔ ใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนในการเสริมสร้างการเรียนรู้ให้แก่เด็ก
- ๒.๑๕ จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร / กระบวนการเรียนรู้และพัฒนาสื่อการเรียนรู้
- ๒.๑๖ พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีคุณลักษณะของผู้ใฝ่รู้ และทันต่อข่าวสารเหตุการณ์เสมอ
- ๒.๑๗ ทำหน้าที่วางแผนกำหนดหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้
- ๒.๑๘ จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ให้เด็กมีอิสระในการเรียนรู้

๓. บทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

- ๓.๑ มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาและให้ความเห็นชอบ กำหนดแผนการเรียนรู้ของเด็ก ร่วมกับครูผู้สอนและเด็ก
- ๓.๒ ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา และกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กตามศักยภาพ
- ๓.๓ เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ จัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้
- ๓.๔ สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น
- ๓.๕ อบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่างๆของเด็ก
- ๓.๖ ป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ ตลอดจนส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยประสานความร่วมมือกับครูผู้สอน
- ๓.๗ เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และมีคุณธรรมนำไปสู่การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้
- ๓.๘ มีส่วนรวมในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็ก และประเมินผลการจัดการของสถานศึกษา

๔. บทบาทของชุมชน

- ๔.๑ มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ในบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา สมาคม / ชมรม ผู้ปกครอง
- ๔.๒ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา
- ๔.๓ เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เครือข่ายการเรียนรู้ให้เด็กได้เรียนรู้และมีประสบการณ์ จากสถานการณ์จริง
- ๔.๔ ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา
- ๔.๕ ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน
- ๔.๖ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทำหน้าที่เสนอแนะในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- ๔.๗ ส่งเสริมสถานศึกษาด้านวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาเด็กทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

๕. การประเมินหลักสูตร

เป็นการตรวจสอบหลักสูตรของสถานศึกษา โดยประเมิน ๓ ขั้นตอน ได้แก่

๑. ประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร โดยผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการบริหารศูนย์ เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบ
๒. ประเมินระหว่างการดำเนินการ เป็นการประเมินว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้เพียงใด ควรมีการปรับปรุง แก้ไขเรื่องใด โดยครูผู้สอนเป็นผู้ประเมิน
๓. ประเมินหลังการใช้หลักสูตร เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบหลักสูตรทั้งระบบหลังจากที่ใช้หลักสูตรครบแต่ละช่วงอายุ เพื่อสรุปว่าหลักสูตรที่จัดทำควรมีการปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างไร โดยผู้ปกครอง ครู เป็นผู้ประเมิน

๑๒. การกำหนดหน่วยการเรียนรู้

การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ ผู้สอนเป็นผู้กำหนด โดยคำนึงถึงอายุของเด็ก วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ ๔ สาระ และสภาพที่พึงประสงค์ เหตุการณ์ปัจจุบัน และสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ อย่างหลากหลาย รวมถึงการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กที่หลากหลายเช่นกัน

ตารางกำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

สัปดาห์ที่	หน่วยการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	การจัดประสบการณ์(เพิ่มเติม)
๑-๒	หน่วยแรกประทับใจ	สาระที่ ๑ ตัวเด็ก	
๓	หน่วยเพื่อนสำคัญไฉน	สาระที่ ๑ ตัวเด็ก	
๔	หน่วยเด็กดีมีวินัย	สาระที่ ๑ ตัวเด็ก	
๕	หน่วยอวัยวะและการดูแลรักษา	สาระที่ ๑ ตัวเด็ก	กิจกรรมไหว้ครู
๖	หน่วยบุคคลที่ควรรู้จักในโรงเรียน	สาระที่ ๒ บุคคลและสถานที่	
๗	หน่วยโรงเรียนของเรา	สาระที่ ๒ บุคคลและสถานที่	
๘	หน่วยหนูทำได้	สาระที่ ๑ ตัวเด็ก	
๙	หน่วยวันสำคัญทางศาสนา	สาระที่ ๕ วันสำคัญ	กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา
๑๐	หน่วยขยับกายสบายชีวี	สาระที่ ๑ ตัวเด็ก	
๑๑	หน่วยหนูน้อยนักสัมผัส	สาระที่ ๑ ตัวเด็ก	กิจกรรมวันเฉลิม ร.๑๐
๑๒	หน่วยปลอดภัยไว้ก่อน	สาระที่ ๑ ตัวเด็ก	
๑๓	หน่วยวันแม่	สาระที่ ๒ บุคคลและสถานที่	กิจกรรมวันแม่
๑๔	หน่วยหนูน้อยน่ารัก	สาระที่ ๑ ตัวเด็ก	
๑๕	หน่วยกินดี อยู่ดี มีสุข	สาระที่ ๑ ตัวเด็ก	
๑๖	หน่วยบ้านแสนสุข	สาระที่ ๒ บุคคลและสถานที่	
๑๗	หน่วยครอบครัวสุขสันต์	สาระที่ ๒ บุคคลและสถานที่	
๑๘	หน่วยชุมชนของเรา	สาระที่ ๒ บุคคลและสถานที่	
๑๙	หน่วยบ้านใกล้เรือนเคียง	สาระที่ ๒ บุคคลและสถานที่	
๒๐	หน่วยจังหวัดของเรา	สาระที่ ๒ บุคคลและสถานที่	
๒๑	หน่วยอาชีพในฝัน	สาระที่ ๒ บุคคลและสถานที่	
๒๒	หน่วยสิ่งมีชีวิต	สาระที่ ๓ ธรรมชาติ	
๒๓	หน่วยสิ่งไม่มีชีวิต	สาระที่ ๓ ธรรมชาติ	
	ทบทวนและสรุปประเมินพัฒนาการภาคเรียนที่ ๑		

ลำดับที่	หน่วยการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	การจัดประสบการณ์(เพิ่มเติม)
๒๔	หน่วยเทพสามฤดู	สาระที่ ๓ ธรรมชาติ	
๒๕	หน่วยกลางวัน - กลางคืน	สาระที่ ๓ ธรรมชาติ	กิจกรรมวันลอยกระทง
๒๖	หน่วยต้นไม้แสนรัก	สาระที่ ๓ ธรรมชาติ	
๒๗	หน่วยดอกไม้	สาระที่ ๓ ธรรมชาติ	
๒๘	หน่วยผีเสื้อแสนสวย	สาระที่ ๓ ธรรมชาติ	กิจกรรมวันพ่อ
๒๙	หน่วยมดตัวน้อย	สาระที่ ๓ ธรรมชาติ	
๓๐	หน่วยนกน้อย	สาระที่ ๓ ธรรมชาติ	
๓๑	หน่วยวันขึ้นปีใหม่	สาระที่ ๕ วันสำคัญ	กิจกรรมวันปีใหม่
๓๒	หน่วยโลกสวยด้วยมือเรา	สาระที่ ๓ ธรรมชาติ	
๓๓	หน่วยวันเด็ก-วันครู	สาระที่ ๒ บุคคลและสถานที่	กิจกรรมวันเด็ก
๓๔	หน่วยผัก ผลไม้	สาระที่ ๔ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	
๓๕	หน่วยข้าวหมกหัตถ์จรรย์	สาระที่ ๔ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	
๓๖	หน่วยเครื่องมือเครื่องใช้	สาระที่ ๔ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	
๓๗	หน่วยโลกไร้พรมแดน	สาระที่ ๔ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	กิจกรรมวันมาฆบูชา
๓๘	หน่วยเที่ยวทั่วไทย	สาระที่ ๔ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	
๓๙	หน่วยสีสันสดใส	สาระที่ ๔ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	
๔๐	หน่วยคณิตคิดสนุก	สาระที่ ๔ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	
๔๑	หน่วยวิทยาศาสตร์น่ารู้	สาระที่ ๔ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	
๔๒	หน่วยวันสำคัญของชาติ	สาระที่ ๕ วันสำคัญ	
	ทบทวนประสบการณ์ ๔ สาระการเรียนรู้		
	ทบทวนและสรุปประเมินพัฒนาการภาคเรียนที่ ๒		

หมายเหตุ หน่วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามเหมาะสม

๑๓. กรอบสาระการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น

หลักการและจุดมุ่งหมาย

ส่งเสริมการเรียนรู้ในท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ ชุมชน ปราชญ์ ภูมิปัญญา วัฒนธรรม ประเพณีในท้องถิ่น เพื่อให้เด็กมีความรักความภูมิใจในท้องถิ่น เติบโตเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน สังคม และประเทศชาติ จึงกำหนดจุดมุ่งหมายสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่องราวเกี่ยวกับชุมชนเขตตำบลหนองตาแต้ม โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. เพื่อให้เด็กมีความรัก ความภูมิใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น
๒. เพื่อให้เด็กมีความรักและหวงแหนท้องถิ่นของตนเอง
๓. เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับชุมชน

ตารางกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

คำขวัญ	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	ประเพณีท้องถิ่น/วัฒนธรรมในท้องถิ่น	แหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น / สถานที่สำคัญในท้องถิ่น/แหล่งเรียนรู้
๑.คำขวัญของจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ “เมืองทองเนื้อเก้า มะพร้าวสับปะรด สวยสดหาด เขา ถ้ำงามล้ำน้ำใจ” ๒.คำขวัญของอำเภอปราณบุรี “หัวหินถิ่นมนต์ขลัง ทะเลสวย นกมวยดัง พระราชวังดงาม”	ภูมิปัญญาท้องถิ่น การทำส้มไก่ และการถักสานจากใบมะพร้าว ที่อยู่ ๘๘ หมู่ ๘ ตำบลบึงนคร อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โทร. ๐๘๔-๐๒๑๑๐๖๒	ประเพณีสงกรานต์และวันผู้สูงอายุ ณ องค์การบริหารส่วนตำบลบึงนคร มีการทำบุญตักบาตร การละเล่นพื้นบ้าน และประเพณีรดน้ำคำหัวขอพรผู้สูงอายุ	๑.วัดป่าชลิตานุสรณ์ ๒.วัดห้วยไคร้ ๓.ถ้ำกุ่ม

๑๕. การส่งเสริมค่านิยม ๑๒ ประการ ตามนโยบายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยไคร้ ตำบลบึงนคร อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ส่งเสริมให้เด็กได้ปฏิบัติตามค่านิยม ๑๒ ประการ ตามนโยบายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ค่านิยมของคนไทย ๑๒ ประการ

๑. ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
๒. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม
๓. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์
๔. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม
๕. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม
๖. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน
๗. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง
๘. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่
๙. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
๑๐. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี
๑๑. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ หรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา
๑๒. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

ความหมายของค่านิยม ๑๒ ประการที่ครูจะใช้เป็นข้อมูลในการสอนหรือส่งเสริมให้เด็กมีคุณลักษณะตามนี้

๑. ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

เราเกิดมาบนผืนแผ่นดินไทยที่อุดมสมบูรณ์และมั่งคั่ง มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขที่อุทิศให้แก่ประชาชนอันเป็นที่รัก มีศาสนาพุทธซึ่งเป็นสิ่งที่พึ่งทางใจ และก็มีธงชาติที่ป่าวประกาศถึงสัญชาติของเรา

๒. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม

การที่เราเปลี่ยนแปลงอุปนิสัยของเราให้เข้ากับคนอื่นหรือทัศนคติไปในทางที่ดีขึ้นจะทำให้เราได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เข้าใจสิ่งต่างๆ ในแต่ละมุมมอง ซึ่งจะช่วยให้ข้อขัดแย้งและปัญหายุติลง

๓. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์

บุญคุณของพ่อแม่ นั้นใหญ่หลวงมาก ท่านทั้งสองให้กำเนิดเรามาในโลกอันกว้างใหญ่ เลี้ยงดูเราอย่างดีด้วยความรักและห่วงใย รวมทั้งผู้ปกครอง และคุณครูบาอาจารย์ ที่ให้การศึกษาดังแต่เล็กจนโต ซึ่งจะทำให้เราเติบโตใหญ่เป็นคนที่ดีในสังคม ดังนั้น เราควรตอบแทนบุญคุณของทุกท่านโดยประพฤติตัวให้ดี เช่น การเคารพหรือปฏิบัติตามกฎระเบียบที่มีอยู่ มีความรับผิดชอบในหน้าที่ต่างๆ และไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

๔. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม

การที่เราดำรงชีวิตประจำวันนั้น แน่นนอนว่าเราต้องใช้ความรู้อยู่ตลอดเวลา ณ ตอนนี้โลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก เพราะฉะนั้นเราต้องใฝ่หาความรู้เพื่อให้ทันกับโลกภายนอกที่หมุนอยู่ตลอดเวลา เราควรมีความเพียรพยายาม มุ่งมั่นในการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียน เช่น การใช้ตำราเรียน อินเทอร์เน็ตหรือสื่ออื่นๆ ที่สามารถค้นคว้าข้อมูลได้

๕.รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม

ประชาชนชาวไทยควรที่จะภาคภูมิใจกับประเพณี ศิลปะอันงดงาม และวัฒนธรรมอันดั้งเดิม เช่น วันปีใหม่ของประเทศไทย สงกรานต์ ในขณะที่ค่านิยมของตะวันตกนั้นเข้ามาและมีบทบาทมากกับการ พุดจา กิริยาและการแต่งกาย ซึ่งทำให้ประเพณีอันงดงามนั้นถดถอยลง ด้วยเหตุนี้เราควรที่จะเป็นต้นแบบ ในการอนุรักษ์และสืบทอดให้ถึงรุ่นต่อไปเรียนรู้

๖.มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เพื่อแม่และแบ่งปัน

การที่เราให้โดยไม่หวังผลตอบแทนนั้นเป็นสิ่งที่ประเสริฐ การทำสิ่งต่างๆด้วยความหวังดี ถึงแม้ว่า ผลลัพธ์ที่เราจะได้คือความสุขเล็กๆน้อยๆ แต่เราก็จะได้มิตรสัมพันธ์ที่ดี ศีลธรรมก็เป็นข้อที่เราควรถือไว้ในใจ เช่นศีล๕ และการที่เราถือสัตย์ตลอดไม่ว่าจะทำอะไร จะทำให้เราเป็นคนดีในสังคม

๗.เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง

การเป็นประชาธิปไตยนั้นเป็นระบบการบริหารอำนาจรัฐมาจากเสียงข้างมากของพลเมือง โดยที่เรามีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ซึ่งเราควรเคารพพอหลวงเราด้วยใจรัก

๘.มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่

ทุกวันนี้เรามักจะเห็นผู้คนแตกแยก หรือไม่ให้ความเคารพกัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการที่ไม่มีระเบียบ ในสังคม อย่างแรกต้องเริ่มที่ตัวเราเอง เราควรที่จะมีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย และเคารพผู้ใหญ่ และสิ่งเหล่านี้จะเป็นต้นแบบให้อีกหลายๆคนเพื่อที่จะทำให้สังคมไทยนั้นเจริญ

๙.มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

สติเป็นสิ่งที่เราควรตระหนักอยู่ตลอดเวลาเพื่อที่จะได้ทำสิ่งหนึ่งให้ดีที่สุด รวมถึงการคิดทบทวนให้ รอบคอบ และมีความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน ผลลัพธ์ที่เราจะได้ถ้าเราทำอะไรโดยมีสติคือความสำเร็จ

๑๐.รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี

การดำรงชีพนั้นอาจจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่เราควรตระหนักอยู่ตลอดเวลา ดังที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวให้คำสอนไว้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งการที่เราต้องปรับเปลี่ยนตนให้เข้ากับคนอื่น และถ้าเราทำตามคำสอนของพอหลวง ชีวิตเราจะมีสุขอยู่กับสิ่งที่เรามี

๑๑.มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ หรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา

การที่มีจิตใจอันแน่วแน่ จะไม่สั่นคลอนใดๆทั้งสิ้นถ้ามีอุปสรรคหรือกิเลสผ่านเข้ามา ถ้าเราได้ผ่านสิ่งเหล่านี้มาบ่อยครั้ง มันจะทำให้เราเข้มแข็ง เช่น เราไม่ควรดื่มสุราหรือสูบบุหรี่ถ้ามีคนที่ชวน

๑๒.คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

ในการดำเนินการสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น เราควรคำนึงถึงข้อดีและข้อเสีย แต่ไม่ใช่แค่คำนึงสำหรับตนเองแต่ ควรคำนึงถึงผู้อื่นด้วย อีกทั้ง เราควรช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ เช่นไปสอนหนังสือที่บ้านเด็กกำพร้า หรือไปให้ความบันเทิงที่บ้านคนชรา เป็นต้น

การนำค่านิยม ๑๒ ประการไปใช้นั้น ได้มีการวิเคราะห์ความสอดคล้องของหน่วยการจัดประสบการณ์ โดยการสอดแทรกในหน่วยการจัดประสบการณ์นำมาบูรณาการที่มีความสอดคล้องกัน แสดงดังตาราง ดังนี้

ค่านิยมของคนไทย ๑๒ ประการ	หน่วยการจัดประสบการณ์
๑. ความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	วันพ่อ,วันสำคัญทางศาสนา
๒. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์ในสิ่งที่ดีงามเพื่อส่วนรวม	ชุมชนของเรา
๓. กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์	วันพ่อ,วันแม่,วันเด็ก-วันครู
๔. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม	วิทยาศาสตร์น่ารู้
๕. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม	วันพ่อแห่งชาติ,วันแม่แห่งชาติ,วันเด็ก-วันครู
๖. มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่น เผื่อแผ่และแบ่งปัน	วันสำคัญทางศาสนา
๗. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง	วันพ่อ
๘. มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่	โรงเรียนของเรา,บุคคลที่ควรรู้จัก
๙. มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	วันพ่อแห่งชาติ
๑๐. รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รู้จักอดออมไว้ใช้เมื่อยามจำเป็น มีไว้พอกินพอใช้ ถ้าเหลือก็แจกจ่ายจำหน่าย และพร้อมที่จะขยายกิจการเมื่อมีความพร้อม เมื่อมีภูมิคุ้มกันที่ดี	วันพ่อ
๑๑. มีความเข้มแข็งทั้งร่างกาย และจิตใจ ไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำ หรือกิเลส มีความละอายเกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา	วันสำคัญทางศาสนา
๑๒. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม และของชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง	ชุมชนของเรา

บทที่ ๓

การเชื่อมต่อพัฒนาการปฐมวัย

การเชื่อมต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัย เป็นการเชื่อมต่ออบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือผู้ดูแลกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือเป็นการเชื่อมต่อสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยอายุแรกเกิด - ๓ ปีกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย(อายุ ๓ - ๖ ปี) การเชื่อมต่อพัฒนาการเด็กมีส่วนสำคัญเนื่องจากการพัฒนาต้องมีความต่อเนื่อง เด็กจำเป็นต้องเรียนรู้และปรับตัว เพราะพัฒนาการของเด็กในวัยนี้ยังไม่เอื้อต่อการยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การปรับตัวของเด็กในรอยเชื่อมต่อพัฒนาการ จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนการช่วยเหลือจากพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู ผู้สอน และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยควรปฏิบัติดังนี้

๑. บทบาทพ่อแม่และผู้เลี้ยงดู

พ่อแม่ผู้เลี้ยงดูเด็ก มีบทบาทสำคัญในการเชื่อมต่อพัฒนาการเด็กปฐมวัย ดังนี้

๑.๑ ต้องมีความพร้อมในการให้ข้อมูลพื้นฐานของเด็ก โดยให้รายละเอียดตามผลการบันทึกในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็กของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข หรือของหน่วยงานอื่น

๑.๒ เป็นแบบอย่างที่ดีของเด็กในการใช้ชีวิตครอบครัวอย่างอบอุ่น มั่นคง มีการสื่อสารทางบวกระหว่างสมาชิกในครอบครัว มีการปฏิบัติต่อกันด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหาต่าง ๆ และมีคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิต

๑.๓ ต้องพิจารณาเลือกสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานตามมาตรฐานการเลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี

๑.๔ ตระหนักถึงความสำคัญที่จะร่วมมือกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กตามวัย

๑.๕ ให้ความร่วมมือปฏิบัติตามคำแนะนำของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เลี้ยงดูเด็กด้วยการให้ความรัก ความอบอุ่น ความเอื้ออาทร ความปลอดภัย และส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองตลอดจนส่งเสริมให้เด็กมีจินตนาการและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

๑.๖ ประสานความร่วมมือระหว่างบ้านและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ในการพัฒนาเด็กไปในทิศทางเดียวกัน

๑.๗ สร้างความคุ้นเคยระหว่างเด็กกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยก่อนที่จะให้เด็กรับการอบรมเลี้ยงดูในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

นอกจากนี้ พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูจะสามารถเตรียมให้เด็กออกสู่โลกกว้างได้อย่างมั่นใจ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขได้ ดังนี้

๑. ส่งเสริมให้เด็กฝึกปฏิบัติการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน เช่น การบอกชื่อตนเอง การบอกความต้องการของตนเอง การแต่งกาย การรับประทานอาหาร

๒. ส่งเสริมให้เด็กเชื่อมั่นในตนเอง ด้วยการเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำอะไรด้วยตนเอง แม้แต่จะสกปรกเลอะเทอะบ้างไม่ถูกใจพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูก็ตาม ควรหลีกเลี่ยงการบังคับ ชูเชิญ หรือต่อล้อต่อเถียง ทำโทษรุนแรง แต่ใช้วิธีอบรมสั่งสอนด้วยความเข้าใจ สนใจ ชมเชย เมื่อเด็กทำสิ่งที่ควร และช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการ

๓. ส่งเสริมให้เด็กรู้จักฟัง เรียบเรียงความคิด ฝึกการใช้ภาษาด้วยการถาม ให้เด็กแสดงความคิดเห็นพูดถึงเรื่องราวหรือแสดงท่าทางตามที่เด็กเข้าใจ หลังจากที่เด็กได้พบกับเหตุการณ์ต่าง ๆ หรือจากที่พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเด็กเล่านิทานให้ฟัง

๔. ส่งเสริมให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ด้วยการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ด้วยความรักและความเข้าใจซึ่งจะทำให้เด็กมีโอกาสได้ตอบ สร้างความคุ้นเคย ทำให้เกิดความรักความผูกพันและรู้สึกได้รับความรัก

๕. ส่งเสริมให้เด็กรู้สึกสนุก มีความสุขกับการกระทำสิ่งที่สร้างสรรค์ ด้วยการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ เล่น และฝึกทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรและปลอดภัย

๖. ส่งเสริมให้เด็กเป็นผู้มีความเป็นมิตร และเป็นที่ยอมรับในสังคมได้ง่ายด้วยการยิ้มแย้ม สัมผัสเด็กอย่างอ่อนโยน คอยสังเกตการณ์แสดงออกของเด็ก สนใจที่จะตอบคำถามเล่าเรื่องต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับเด็กเพื่อให้เด็กเรียนรู้ภาษาได้เร็วและมีกำลังใจ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน

๗. ส่งเสริมให้เด็กมีจิตใจมั่นคงไม่สับสน ด้วยการอบรมเลี้ยงดูด้วยความรัก ความเมตตาเป็นแบบอย่างที่ดีงามในการใช้เหตุผลอย่างสมเหตุสมผล ฝึกให้เป็นคนรู้จักคิด มีน้ำใจและคุณธรรม หลีกเลี่ยงการทำโทษที่รุนแรงหรือละเลยทอดทิ้งเด็ก ใช้เวลาอย่างมีคุณภาพอยู่กับเด็กให้ความสนใจต่อกัน ปฏิบัติต่อกันด้วยความรัก ความเข้าใจ

๘. ส่งเสริมให้เป็นเด็กใฝ่รู้ กล้าแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกอย่างเหมาะสมตามกาลเทศะด้วยการให้ความสนใจในสิ่งที่เด็กกำลังทำ ตอบคำถามของเด็ก ฝึกให้เด็กสังเกตสิ่งต่างๆ รอบตัว ให้โอกาสที่จะแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนเองอย่างเต็มที่ เปิดโอกาสให้ลองผิดลองถูกในโอกาสที่ไม่เสียหายและเป็นอันตราย

๙. ส่งเสริมให้เด็กเกิดแรงจูงใจที่จะทำสิ่งดี ๆ ด้วยการให้ความสนใจ ชมเชยหรือให้รางวัลตามสมควร ทันทีที่เด็กมีพฤติกรรมพึงปรารถนา เช่น ไหว้ผู้ใหญ่ เล่นกับน้อง ช่วยหยิบของ พุดเพราะ รับประทานอาหารตามคำแนะนำ

๑๐. ส่งเสริมการใช้ภาษาของเด็ก ด้วยการพูดคุยกับเด็กด้วยภาษาที่ฟังเข้าใจง่ายและชัดเจนด้วยท่าทางที่เป็นมิตร อาจใช้การเล่านิทาน อ่านหนังสือให้ฟัง เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ฟัง

๑๑. เตรียมเด็กเข้าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย เมื่อเด็กอายุ ๓ ปี ก็พร้อมที่จะเข้าสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือไปรับบริการจากสถานที่ที่รับเลี้ยงเด็กปฐมวัย เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูสามารถช่วยเตรียมความพร้อมให้เด็กที่จะไปเรียนรู้โลกกว้าง ได้ด้วยการสร้างทัศนคติที่ดีต่อสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้วยการเล่าเรื่องเกี่ยวกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ฟัง พาไปรู้จักกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้เด็ก ๆ ไปอยู่ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยก่อนที่จะเข้าเรียน ไปเล่นเครื่องเล่น โดยไม่ขู่เด็กว่าถ้าทำตัวไม่ดีจะทิ้งเด็กไว้ที่สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย นอกจากนี้ ควรสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้เลี้ยงดูด้วยการพูดคุยกับเด็ก ถ้าเป็นไปได้ควรทำความคุ้นเคยรู้จักกับผู้เลี้ยงดูก่อนพาเด็กไปดูการจัดกิจกรรมในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

๒. บทบาทบุคลากรในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

บุคลากรในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกคน มีความสำคัญในการช่วยเหลือการปรับตัวของเด็กในระยะ เชื่อมต่ออันนี้โดยมีบทบาท ดังนี้

๒.๑ รวบรวมข้อมูลพื้นฐานของเด็กซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการเจริญเติบโตทางร่างกาย ข้อมูลด้านการพัฒนาเด็ก ข้อมูลสุขภาพและประวัติการเจ็บป่วย ตลอดจนข้อมูลพื้นฐานส่วนตัวของเด็กและครอบครัว

๒.๒ บุคลากรทุกคนในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องตระหนักในเรื่องการกลัวการพลัดพรากว่าเป็นเรื่องปกติ นอกจากนี้ยังต้องสร้างบรรยากาศของความรัก ความอบอุ่น ความไว้วางใจ มีความเมตตาต่อเด็กและช่วยส่งเสริมให้เด็กมีความไว้วางใจผู้อื่น อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาบุคลิกภาพ

๒.๓ บุคลากรทุกคนในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยควรมีการปฏิบัติต่อเด็กอย่างอ่อนโยน เช่น สัมผัสโอบกอด สบตา ใช้คำพูดที่ไพเราะ ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก เช่น ใช้ภาษาที่สร้างสรรค์ มีกิริยามารยาทสุภาพ ใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์

๒.๔ จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กเกิดความคุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อมใหม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กคนใหม่ และส่งเสริมการเรียนรู้ให้โอกาสเด็กได้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง จัดเตรียมของเล่นและสื่อเพื่อการเล่นสิ่งใหม่ ๆ ทดลองสิ่งใหม่ ๆ ในที่ปลอดภัยตามลำพัง แต่สามารถสังเกตเห็นเด็กได้ ในระยะแรกอาจยินยอมให้เด็กนำสิ่งของที่เด็กรักจากบ้านมาได้

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงาน

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการจัดการศึกษาปฐมวัย ปฏิบัติ ดังนี้

๑.นิเทศการสอนทุกภาคเรียน

๒.ตรวจสอบแผนการจัดประสบการณ์

๓.ตรวจสอบเครื่องมือการวัดและประเมินผล

๔.รายงานผลการจัดการศึกษาจากครูผู้สอนต่อผู้บริหาร ปีละ ๑ ครั้ง

๕.รายงานผลพัฒนาการเด็กต่อผู้ปกครองภาคเรียนละ ๑ ครั้ง

หลักสูตรสถานศึกษา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินพยอม
ปีการศึกษา ๒๕๖๕
ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐
(สำหรับเด็กอายุ ๒ - ๓ ปี)

สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบึงนคร
ตำบลบึงนคร อำเภอหัวหิน
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

คำนำ

การจัดการศึกษา ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ ได้กำหนดให้สถานศึกษาดำเนินการจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษา โดยมีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และ สภาพตามบริบททางวัฒนธรรม วิถีชีวิตของสังคม ชุมชน และท้องถิ่นของผู้เรียน ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันไป ทั้งนี้ เพื่อให้สถานศึกษาได้ใช้หลักสูตรสถานศึกษาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ และมีมาตรฐานทัดเทียมกัน ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีคำสั่งที่ สพฐ. ๑๒๒๓/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๐ เรื่อง ให้ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ แทนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินพยอม สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลบึงนคร อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของภารกิจดังกล่าว จึงได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๒ โดยกำหนดถึงความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ของ กระทรวงศึกษาธิการที่ได้มีคำสั่งกำหนดให้ใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๑ เป็นต้นไป เพื่อให้ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจน และสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมประสบการณ์อย่างมีประสิทธิภาพ สมตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนดไว้ในฉบับนี้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินพยอม
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบึงนคร

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย	๑
วิสัยทัศน์	๑
หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย	๑
จุดหมาย	๒
คุณลักษณะที่พึงประสงค์	๒
ภารกิจ / เป้าหมาย	๖
โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (สำหรับเด็กอายุ ๒ - ๓ ปี)	๖
สาระการเรียนรู้	๗-๒๓
๑. ประสบการณ์สำคัญ	
๒. สาระที่ควรเรียนรู้	
- สาระที่ควรเรียนรู้ที่ ๑ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	
- สาระที่ควรเรียนรู้ที่ ๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	
- สาระที่ควรเรียนรู้ที่ ๓ ธรรมชาติรอบตัว	
- สาระที่ควรเรียนรู้ที่ ๔ สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก	
- สาระที่ควรเรียนรู้ที่ ๕ วันสำคัญ	
- สาระที่ควรเรียนรู้ที่ ๖ ท้องถิ่นของเรา	
- สาระที่ควรเรียนรู้ที่ ๗ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	
- สาระที่ควรเรียนรู้ที่ ๘ อาเซียนศึกษา	
- สาระที่ควรเรียนรู้ที่ ๙ สะเต็มศึกษา	
- สาระที่ควรเรียนรู้ที่ ๑๐ โตไปไม่โกง	
กำหนดเวลาเรียน	๒๓
โครงสร้างหน่วยประสบการณ์	๒๔
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้	๓๕
ตารางกิจกรรมประจำวัน	๔๑
การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้	๔๒
สื่อและแหล่งการเรียนรู้	๔๒
การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้	๔๔
การประเมินพัฒนาการ	๔๕
การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	๔๖

(๑)

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย
ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิด ถึง ๖ ปีบริบูรณ์ อย่างเป็น-องค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

วิสัยทัศน์การศึกษาปฐมวัย
ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับกาพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิต และปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

วิสัยทัศน์
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินพยอม
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบึงนคร

“พัฒนาการตามวัย บุคลากรเอาใจใส่ น้อมนำวัฒนธรรมไทย”

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย
ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการ ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนา และให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพ และเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

- ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
- ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย

๓. ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม ผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัย และมีการพักผ่อนเพียงพอ

(๒)

๔. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิต และสามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข

๕. สร้างความรู้ ความเข้าใจ และประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็กระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

จุดหมายการศึกษาปฐมวัย

ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (สำหรับเด็กอายุ ๒ - ๓ ปี)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ ๒ - ๓ ปี จัดขึ้นสำหรับพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก เพื่อใช้เป็นแนวทางการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กเป็นรายบุคคล

จุดหมาย

การพัฒนาเด็กอายุ ๒ - ๓ ปี มุ่งส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนี้

๑. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขภาพดี
๒. สุขภาพจิตดีและมีความสุข
๓. มีทักษะชีวิตและสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
๔. มีทักษะการใช้ภาษาสื่อสาร และสนใจเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ กำหนดคุณลักษณะ -
ที่พึงประสงค์สำหรับเด็กอายุ ๒ - ๓ ปี ดังนี้

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย

๑. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี
๒. ใช้อวัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

๓. มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย

๓. พัฒนาการด้านสังคม

๔. รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
๕. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา

๖. สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย
๗. สนใจเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว

การวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์

พัฒนาการด้านร่างกาย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี

คุณลักษณะที่ ๑.๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย

สภาพที่พึงประสงค์
๑. มีน้ำหนักตามเกณฑ์ของกรมอนามัย
๒. มีส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย
๓. มีเส้นรอบศีรษะตามเกณฑ์ของกรมอนามัย

คุณลักษณะที่ ๑.๒ มีร่างกายแข็งแรง

สภาพที่พึงประสงค์
๑. มีภูมิต้านทานโรค ไม่ป่วยบ่อย
๒. ขับถ่ายเป็นเวลา
๓. รับประทานอาหารที่เหมาะสมกับวัย
๔. นอนและพักผ่อนที่เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๒ ใช้อวัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน

คุณลักษณะที่ ๒.๑ ใช้นิ้วมือใหญ่ได้เหมาะสมกับวัย

สภาพที่พึงประสงค์
๑. วิ่งและหยุดได้ทันที และเริ่มวิ่งใหม่
๒. นั่งยอง ๆ เล่น โดยไม่เสียการทรงตัว
๓. เดินถอยหลังได้
๔. เดินขึ้น ลง บันได โดยมือข้างหนึ่งจับราวและก้าวเท้าโดยมีสองเท้าในขั้นเดียวกัน
๕. กระโดดอยู่กับที่ โดยเท้าพื้นพื้นทั้ง ๒ ข้าง

คุณลักษณะที่ ๒.๒ ใช้นิ้วมือเล็กและประสานสัมพันธ์มือ - ตา ได้เหมาะสมกับวัย

สภาพที่พึงประสงค์
๑. วางก้อนไม้ซ้อนกันได้ ๔-๖ ก้อน
๒. เปิดพลิกหนังสือได้ที่ละแผ่น
๓. จับสี่เหลี่ยมแท่งใหญ่เพื่อขีดเขียนได้
๔. เลียนแบบลากเส้นเป็นวงต่อเนื่อง หรือเส้นตรงแนวตั้ง

พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๓ มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะที่ ๓.๑ ร่าเริงแจ่มใส

สภาพที่พึงประสงค์
๑. มีกิริยาท่าทางส่วนใหญ่อารมณ์ดี
๒. ยิ้มแย้ม หัวเราะง่าย
๓. มีแววตาที่มีความสุข

(๔)

คุณลักษณะที่ ๓.๒ แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย

สภาพที่พึงประสงค์
๑. แสดงความรักต่อผู้อื่น
๒. แสดงความกังวลเมื่อแยกจากคนใกล้ชิด
๓. แสดงความภาคภูมิใจเมื่อทำสิ่งต่าง ๆ สำเร็จ
๔. ชอบพูดคำว่า “ไม่” แม้จะเป็นสิ่งที่ต้องการ

คุณลักษณะที่ ๓.๓ สนใจและมีความสุขกับธรรมชาติ สิ่งสวยงาม ดนตรีและจังหวะการเคลื่อนไหว

สภาพที่พึงประสงค์
๑. ตอบสนองต่อธรรมชาติ อย่างเพลิดเพลิน
๒. ตอบสนองต่อเสียงเพลง จังหวะดนตรี อย่างเพลิดเพลิน
๓. ตอบสนองต่อสิ่งสวยงามต่าง ๆ อย่างเพลิดเพลิน

พัฒนาการด้านสังคม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๔ รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว

คุณลักษณะที่ ๔.๑ ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใกล้ตัวได้

สภาพที่พึงประสงค์
๑. ชอบการออกไปเที่ยวนอกสถานที่
๒. แสดงความเป็นเจ้าของกับสิ่งของของตนเอง
๓. ชอบเก็บสิ่งของของตนเองไว้ใกล้ตัว

คุณลักษณะที่ ๔.๒ เล่นและร่วมทำกิจกรรมกับผู้อื่นได้ตามวัย

สภาพที่พึงประสงค์
๑. ชอบเล่นของเล่นคนเดียว
๒. เล่นร่วมกับคนอื่นแต่ต่างคนต่างเล่น
๓. รอคอย ช่างสั้น ๆ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๕ ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะที่ ๕.๑ ทำกิจวัตรประจำวันด้วยตนเองได้ตามวัยที่บ้าน

สภาพที่พึงประสงค์
๑. ใช้ช้อนตักอาหารเข้าปาก แต่หกบ้าง
๒. ชอบช่วยเหลืองานบ้านง่าย ๆ
๓. สวมเสื้อผ้าโดยมีคนช่วย
๔. บอกได้ว่าตนเองต้องการขบถ่าย

คุณลักษณะที่ ๕.๒ ทำกิจวัตรประจำวันด้วยตนเองได้ตามวัยที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สภาพที่พึงประสงค์
๑. ใช้ช้อนตักอาหารเข้าปาก แต่หกบ้าง
๒. ชอบช่วยเหลืองานง่าย ๆ
๓. สวมเสื้อผ้าโดยมีคนช่วย
๔. บอกได้ว่าตนเองต้องการขบถ่าย

(๕)

พัฒนาการด้านสติปัญญา

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๖ สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย

คุณลักษณะที่ ๖.๑ รับรู้และเข้าใจความหมายได้ตามวัย

สภาพที่พึงประสงค์
๑. ปฏิบัติตามคำสั่งได้ ๒ คำสั่งต่อเนื่อง
๒. สนใจฟังนิทานง่าย ๆ
๓. ร้องเพลงได้บางคำ และร้องเพลงคลอตามทำนอง

๔. สนใจดูหนังสือนิทานภาพ

คุณลักษณะที่ ๖.๒ แสดงออกและ/หรือ พูดสื่อความหมายได้

สภาพที่พึงประสงค์

๑. พูดคำต่อกัน เช่น ไปเที่ยว
๒. พูดเป็นวลีสั้นๆ
๓. มักจะถามคำถาม “อะไร” และ “ทำไม”

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ ๗ สนใจเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว

คุณลักษณะที่ ๗.๑ ความสนใจใฝ่รู้

สภาพที่พึงประสงค์

๑. สังเกต สำรวจ ลองผิดลองถูกกับคุณสมบัติของสิ่งต่างๆ
๒. อยากเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ
๓. ถามบ่อยถามซ้ำ
๔. จดจ่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ยาวนานขึ้น

คุณลักษณะที่ ๗.๒ เรียนรู้ผ่านการเลียนแบบ

สภาพที่พึงประสงค์

๑. เลียนแบบคำพูดที่ผู้ใหญ่พูด
๒. เลียนแบบการกระทำผู้ใกล้ชิดหรือเด็กอื่น
๓. พยายามเลียนเสียงต่างๆ

คุณลักษณะที่ ๗.๓ สำรวจโดยใช้ประสาทสัมผัส

สภาพที่พึงประสงค์

๑. สำรวจตามตัว ลื่นซึก ชั้นวางของ ตะกร้าผ้า
๒. ชอบเล่น ลาก ดึง ผลัก โยน
๓. ชอบวางรูปทรงลงช่อง
๔. ค้นหาของที่ถูกลบซ่อนโดยมีสิ่งปกปิด ๒-๓ ชั้น
๕. ชอบละเลงสีด้วยมือ

(๖)

**ภารกิจจัดการศึกษาปฐมวัย
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินพยอม
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบึงนคร**

๑. ผู้ดูแลเด็ก จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพ เน้นพัฒนาการผู้เรียนครบทั้ง ๔ ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา
๒. สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการผู้เรียนทั้ง ๔ ด้าน
๓. ฝ้าระวังดูแลสุขภาพ การรับประทานอาหาร การพักผ่อนอย่างสม่ำเสมอ
๔. จัดหาสื่อ แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมและหลากหลาย
๕. มีการประเมินพัฒนาการผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ
๖. ผู้ดูแลเด็ก ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
๗. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน บุคลากร ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อระดมความคิด ทรัพยากรมาช่วยเหลือในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ในระดับปฐมวัย

**เป้าหมายการจัดการศึกษาปฐมวัย
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินพยอม
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบึงนคร**

๑. ผู้ดูแลเด็ก มีแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดี มีคุณภาพดี
๒. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสม ตามสภาพของท้องถิ่น
๓. ผู้เรียนระดับปฐมวัย มีสุขภาพดี เจริญเติบโตตามวัย
๔. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมและหลากหลาย ผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้ และสัมผัสจริง
๕. ผู้เรียนระดับปฐมวัย ทุกคน ได้รับการประเมินพัฒนาการและนำผลการประเมินนั้น ไปปรับปรุง และพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
๖. ผู้ดูแลเด็ก เข้ารับการอบรมทุกครั้งที่มีการจัดการอบรมเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย
๗. หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของเอกชน บุคลากร ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร

**โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินพยอม
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบึงนคร**

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินพยอม ได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๑ โดยยึดถือหลักการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ สำหรับเด็กอายุ ๒ - ๓ ปี เน้นการจัดประสบการณ์ผ่านการเล่นตามธรรมชาติที่เหมาะสมกับวัยอย่างเป็นองค์รวม ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และ

ความสามารถตามวัยของเด็ก ทั้งนี้ เด็กในช่วงวัยนี้จะมีพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นมากกว่าในช่วงแรก เด็กมีการพึ่งพาตนเอง แสดงความเป็นตัวของตัวเอง จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงสาระการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย **ประสบการณ์สำคัญ** และ**สาระที่ควรเรียนรู้** ตลอดจนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นไป จึงได้กำหนดไว้ดังนี้

(๗)

สาระการเรียนรู้

.....

สาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี เป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็ก ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยอาจจัดในรูปแบบหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ หรือเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย สาระการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย ๒ ส่วน คือ ประสบการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

๑. ประสบการณ์สำคัญ ประสบการณ์สำคัญ เป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งที่จะต้องให้เด็กได้ลงมือทำด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะระยะแรกเริ่มชีวิต และช่วงระยะปฐมวัยมีความสำคัญเป็นพิเศษ เนื่องจากเป็นรากฐานของพัฒนาการก้าวต่อไปของชีวิตเด็กแต่ละคน ตลอดจนเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดความสามารถ แรงจูงใจ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองของเด็ก ที่จะส่งผลต่อเนื่องจากช่วงวัยเด็กไปสู่วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ ประสบการณ์สำคัญจะเกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมทุกด้านที่กระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้และมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ รอบตัวในวิถีชีวิตของเด็กและในสังคมภายนอก อันจะสั่งสมเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้และสามารถพัฒนาต่อเนื่องไปสู่ระดับที่สูงขึ้น

ประสบการณ์สำคัญที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ของเด็กนั้น พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูจำเป็นต้องสนับสนุนให้เด็กมีประสบการณ์ตรงด้วยการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย การสร้างความรักความผูกพันกับคนใกล้ชิด การปฏิสัมพันธ์กับผู้คนและสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และการรู้จักใช้ภาษาสื่อความหมาย ดังนั้น การฝึกทักษะต่าง ๆ ต้องให้เด็กมีประสบการณ์สำคัญผ่านการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และการเล่น ให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากการเลียนแบบ ลองผิดลองถูก สำรวจ ทดลอง และลงมือกระทำจริง การปฏิสัมพันธ์กับวัตถุสิ่งของ บุคคล และธรรมชาติรอบตัวเด็กตามบริบทของสภาพแวดล้อม จำเป็นต้องมีการจัดประสบการณ์สำคัญแบบองค์รวมที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

๑.๑ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท ในการทำกิจวัตรประจำวันหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ การนอนหลับพักผ่อน การดูแลสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยของตนเอง

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม	
๑.	การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามจังหวะดนตรี
๒.	การเคลื่อนไหว และการทรงตัว
๓.	การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อ และระบบประสาท
๔.	การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส

๕. การวาด
๖. การเขียนขีดเขียน
๗. การปั้น
๘. การฉีก
๙. การตัดปะ
๑๐. การดูแลรักษาความสะอาดของร่างกาย ของใช้ส่วนตัว
๑๑. การรักษาความปลอดภัย

(๘)

๑.๒ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกที่เหมาะสมกับวัย มีความสุข ร่าเริง แจ่มใส ได้พัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเอง จากการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูเป็นบุคคลที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้เด็กรู้สึกเป็นที่รัก อบอุ่น มั่นคง เกิดความรู้สึกปลอดภัย ไว้วางใจ ซึ่งจะส่งผลให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและเรียนรู้ที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม

๒๕. การรับรู้อารมณ์หรือความรู้สึกของตนเอง
๒๖. การแสดงอารมณ์ที่เป็นสุข
๒๗. การควบคุมอารมณ์และการแสดงออก
๒๘. การเล่นอิสระ
๒๙. การเล่นบทบาทสมมติ
๓๐. การชื่นชมธรรมชาติ
๓๑. การเพาะปลูกอย่างง่าย
๓๒. การเลี้ยงสัตว์
๓๓. การฟังนิทาน
๓๔. การร้องเพลง
๓๕. การท่องคำคล้องจอง

๓๖. การทำกิจกรรมศิลปะต่าง ๆ ตามความสนใจ

๑.๓ ประสพการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัว ในชีวิตประจำวัน ได้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ และปรับตัวอยู่ในสังคม เด็กมีโอกาสได้เล่น และทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่ เด็กวัยเดียวกันหรือต่างวัย เพศเดียวกัน หรือต่างเพศอย่างสม่ำเสมอ

ประสพการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม

๑๙. การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันตามวัย

๒๐. การเล่นอย่างอิสระ

๒๑. การเล่นรวมกลุ่มกับผู้อื่น

๒๒. การแบ่งปันหรือการให้

๒๓. การอดทนรอคอยตามวัย

๒๔. การใช้ภาษาบอกความต้องการ

๒๕. การออกไปเล่นนอกบ้าน

๒๖. การไปสวนสาธารณะ

๒๗. การออกไปร่วมกิจกรรมในศาสนสถาน

๑.๔ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้และเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวในชีวิตประจำวันผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า และการเคลื่อนไหว ได้พัฒนาการใช้ภาษาสื่อสาร ความหมายและความคิด รู้จักสังเกตคุณลักษณะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นสี ขนาด รูปร่าง รูปทรง ผิวสัมผัส จดจำชื่อเรียกสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

ประสบการณ์สำคัญที่ควรส่งเสริม
๓๑. การตอบคำถามจากการคิด
๓๒. การเชื่อมโยงจากประสบการณ์เดิม
๓๓. การเรียงลำดับเหตุการณ์
๓๔. การยืดหยุ่นการคิดตามวัย
๓๕. การจดจ่อใส่ใจ
๓๖. การสังเกตวัตถุหรือสิ่งของที่มีสีสันทันและรูปทรงที่ต่างกัน
๓๗. การฟังเสียงต่าง ๆ รอบตัว
๓๘. การฟังนิทานหรือเรื่องราวสั้น ๆ
๓๙. การพูดบอกความต้องการ
๔๐. การเล่าเรื่องราว
๔๑. การสำรวจ
๔๒. การทดลองอย่างง่าย ๆ
๔๓. การคิดวางแผนที่ไม่ซับซ้อน
๔๔. การคิดตัดสินใจหรือแก้ปัญหาในเรื่องที่ง่าย ๆ ด้วยตนเอง
๔๕. การแสดงความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ

๒. **สาระที่ควรเรียนรู้** สาระที่จะให้เด็กอายุ ๒ - ๓ ปี เรียนรู้ ควรเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับตนเองเป็นลำดับแรก แล้วจึงขยายไปสู่เรื่องที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เด็กควรได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ให้เหมาะกับวัย ดังนี้

๒.๑ **เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก** เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ และเพศของตนเอง การเรียกชื่อส่วนต่าง ๆ ของใบหน้าและร่างกาย การดูแลตนเองเบื้องต้น โดยมีผู้ใหญ่ให้การช่วยเหลือ การล้างมือ การขับถ่าย การรับประทานอาหาร การถอดและใส่เสื้อผ้า การรักษาความปลอดภัย และการนอนหลับพักผ่อน

ประสบการณ์

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวกับที่และการเคลื่อนไหว เคลื่อนที่
- การเคลื่อนไหวพร้อมอุปกรณ์
- การเล่นเครื่องเล่นสนาม
- การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส
- การเขียนภาพและการเล่นกับสี
- การปั้นและการประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ
- การปฏิบัติตามสุขภาพอนามัย
- การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

(๑๐)

ด้านอารมณ์ จิตใจ

- การแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรีง่าย ๆ เช่น เครื่องดนตรีประเภทเคาะประเภทตี ฯลฯ
- การร้องเพลง
- การชื่นชมและสร้างสรรค์ สิ่งที่สวยงาม
- การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องสนุก ตลก ขบขันและเรื่องราว เหตุการณ์ที่สนุกสนานต่าง ๆ
- การเล่นอิสระ
- การเล่นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
- การเล่นในห้องเรียน และนอกห้องเรียน

ด้านสังคม

- การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง
- การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- การแก้ปัญหาในการเล่น การปฏิบัติตามวัฒนธรรมตามท้องถิ่นที่อยู่อาศัย อยู่และความเป็นไทย

ด้านสติปัญญา

- การรู้จักสิ่งต่าง ๆ ด้วยการฟัง การมอง การสัมผัส ชิมรส ดมกลิ่น
- การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่าย และรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง
- การรับรู้และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัตถุ ของเล่นและผลงาน
- การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ วัสดุ
- การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องเกี่ยวกับตนเอง
- การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของเหตุการณ์และความสัมพันธ์ของเรื่องราวที่สนใจ
- การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวนหรือปริมาณ
- การอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งของต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน
- การเริ่มต้นและการหยุดกระทำโดยสัญญาณ
- การสำรวจและอธิบายความเหมือนและความแตกต่าง
- การจับคู่ จำแนก จัดกลุ่ม

- การเปรียบเทียบ เช่น สั้น / ยาว ขรุขระ / เรียบ ฯลฯ
- การนับสิ่งต่าง ๆ
- การจัดคู่ หนึ่งต่อหนึ่ง
- การฟังเรื่องราว นิทาน คำคล้องจอง คำกลอน
- การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ ที่สื่อความหมายต่อเด็ก
- การอ่านในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ ที่สื่อความหมายต่อเด็ก

(๑๑)

สาระย่อย
๑. ชื่อเล่น ชื่อจริง นามสกุล ๒. ลักษณะรูปร่าง หน้าตาและเพศ ๓. ชื่อ รูปร่างหน้าที่และการ ดูแลรักษาส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ๔. การดูแลรักษาความสะอาดอย่างง่าย ๆ ๕. การแบ่งปัน ๖. การรับประทานอาหารด้วย ตนเอง ๗. การเลือกรับประทานอาหาร ที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ๘. การยอมรับผู้อื่น ๙. การแสดงความรู้สึกที่ เหมาะสม ๑๐. การเป็นผู้นำและผู้ตาม

๒.๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับบุคคลภายในครอบครัว และบุคคลภายนอกครอบครัว การรู้จักชื่อเรียกหรือสรรพนามแทนตัวของญาติ หรือผู้เลี้ยงดู วิถีปฏิบัติกับผู้อื่น อย่างเหมาะสม การทำทนาย การไหว้ การเล่นกับพี่น้องในบ้าน การไปเที่ยวตลาดและสถานที่ต่าง ๆ ในชุมชน การเล่นที่สนามเด็กเล่น การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรมและประเพณี

ประสบการณ์

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวกับที่และการเคลื่อนไหว เคลื่อนที่
- การเคลื่อนไหวพร้อมอุปกรณ์
- การเล่นเครื่องเล่นสนาม
- การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส
- การเขียนภาพและการเล่นกับสี
- การปั้นและการประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ
- การปฏิบัติตามสุขภาพอนามัย
- การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

ด้านอารมณ์ จิตใจ

- การแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรีง่าย ๆ เช่น เครื่องดนตรีประเภทเคาะประเภทตี ฯลฯ
- การร้องเพลง
- การชื่นชมและสร้างสรรค์ สิ่งที่สวยงาม
- การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องสนุก ตลก ขบขัน และเรื่องราว เหตุการณ์

ที่สนุกต่าง ๆ

- การเล่นอิสระ
- การเล่นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
- การเล่นในห้องเรียน และนอกห้องเรียน

(๑๒)

ด้านสังคม

- การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง
- การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
- การแก้ปัญหาในการเล่น
- การปฏิบัติตามวัฒนธรรมตามท้องถิ่นที่อยู่อาศัย อยู่และความเป็นไทย

ด้านสติปัญญา

- การรู้จักสิ่งต่าง ๆ ด้วยการฟัง การมอง การสัมผัส ชิมรส ดมกลิ่น
- การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่าย และรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง
- การรับรู้และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัตถุ ของเล่นและผลงาน
- การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ วัสดุ
- การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องเกี่ยวกับตนเอง
- การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของเหตุการณ์และความสัมพันธ์ของเรื่องราวที่สนใจ
- การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวนหรือปริมาณ
- การอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งของต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน
- การเริ่มต้นและการหยุดกระทำโดยสัญญาณ
- การสำรวจและอธิบายความเหมือนและความแตกต่าง
- การจับคู่ จำแนก จัดกลุ่ม
- การเปรียบเทียบ เช่น สั้น / ยาว ขรุขระ / เรียบ ฯลฯ
- การเปรียบเทียบจำนวนมากกว่า น้อยกว่า เท่ากัน
- การนับสิ่งต่าง ๆ
- การจัดคู่ หนึ่งต่อหนึ่ง
- การฟังเรื่องราว นิทาน คำคล้องจอง คำกลอน
- การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ ที่สื่อความหมายต่อเด็ก

สาระย่อย

๑. ลักษณะของบ้าน
๒. ความสำคัญความหมายของครอบครัว
๓. ชื่อบุคคลในครอบครัว
๔. ชื่อ รูปร่าง ลักษณะหน้าตา ของบุคคลในครอบครัว
๕. ชื่อของโรงเรียนที่ตั้ง
๖. บุคคลในโรงเรียน
๗. หน้าที่ของบุคคลที่อยู่ในโรงเรียน

๘. กฎระเบียบของโรงเรียน
๙. อาชีพในชุมชน

(๑๓)

๒.๓ ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรได้เรียนรู้เกี่ยวกับการสำรวจสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติรอบตัว เช่น สัตว์ พืช ดอกไม้ ใบไม้ ผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า การเล่นน้ำ การเล่นทราย การเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ ที่ไม่เป็นอันตราย การเดินเล่นในสวน การเพาะปลูกอย่างง่าย

ประสบการณ์

ด้านร่างกาย

- การเคลื่อนไหวกับที่และการเคลื่อนไหว เคลื่อนที่
- การเคลื่อนไหวพร้อมอุปกรณ์
- การเล่นเครื่องเล่นสนาม
- การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส
- การเขียนภาพและการเล่นกับสี
- การปั้นและการประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ
- การปฏิบัติตามสุขภาพอนามัย
- การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

ด้านอารมณ์ จิตใจ

- การแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรีง่าย ๆ เช่น เครื่องดนตรีประเภทเคาะ ประเภทตี ฯลฯ
- การร้องเพลง
- การชื่นชมและสร้างสรรค์ สิ่งที่สวยงาม
- การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องสนุก ตลก ขบขัน และเรื่องราว เหตุการณ์ ที่สนุกต่าง ๆ / - การเล่นอิสระ
- การเล่นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม / - การเล่นในห้องเรียน และนอกห้องเรียน

ด้านสังคม

- การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง
- การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
- การแก้ปัญหาในการเล่น
- การปฏิบัติตามวัฒนธรรมตามท้องถิ่นที่อยู่อาศัย อยู่และความเป็นไทย

ด้านสติปัญญา

- การรู้จักสิ่งต่าง ๆ ด้วยการฟัง การมอง การสัมผัส ชิมรส ดมกลิ่น
- การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่าย และรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง
- การรับรู้และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัตถุ ของเล่นและผลงาน
- การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ วัสดุ
- การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องเกี่ยวกับตนเอง
- การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของเหตุการณ์และความสัมพันธ์ของเรื่องราวที่สนใจ
- การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของจำนวนหรือปริมาณ
- การอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งของต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน
- การเริ่มต้นและการหยุดกระทำโดยสัญญาณ
- การสำรวจและอธิบายความเหมือนและความแตกต่าง
- การจับคู่ จำแนก จัดกลุ่ม
- การเปรียบเทียบ เช่น สั้น / ยาว ขรุขระ / เรียบ ฯลฯ
- การเปรียบเทียบจำนวนมากกว่า น้อยกว่า เท่ากัน
- การนับสิ่งต่าง ๆ - การจัดคู่ หนึ่งต่อหนึ่ง
- การฟังเรื่องราว นิทาน คำคล้องจอง คำกลอน
- การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ ที่สื่อความหมายต่อเด็ก

สาระย่อย	
๑. สิ่งมีชีวิต	- ชื่อ - รูปร่าง ลักษณะ - ความเหมือน และความแตกต่าง - ความเมตตากรุณา
๒. สิ่งไม่มีชีวิต	- ชื่อ - ลักษณะ - ความเหมือนและความแตกต่าง
๓. ฤดูกาล	- ชื่อฤดูกาล - การปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับฤดู - การรักษาสุขภาพ
๔. กลางวัน กลางคืน	- รูปร่าง ลักษณะของดวงอาทิตย์ และดวงจันทร์ - ข้อแตกต่างของกลางวัน และกลางคืน - การปฏิบัติตนในเวลากลางวัน กลางคืน

๒.๔ สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อและของเล่นของใช้ที่อยู่รอบตัว การเชื่อมโยงลักษณะหรือคุณสมบัติอย่างง่าย ๆ ของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก เช่น สีรูปร่าง รูปทรง ขนาด ผิวสัมผัส

ประสบการณ์**ด้านร่างกาย**

- การเคลื่อนไหวกับที่และการเคลื่อนไหว เคลื่อนที่
- การเคลื่อนไหวพร้อมอุปกรณ์
- การเล่นเครื่องเล่นสนาม
- การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส
- การเขียนภาพและการเล่นกับสี

- การปั้นและการประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ
- การปฏิบัติตามสุขภาพอนามัย
- การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

(๑๕)

ด้านอารมณ์ จิตใจ

- การแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรีง่าย ๆ เช่น เครื่องดนตรีประเภทเคาะประเภทตี ฯลฯ
- การร้องเพลง
- การชื่นชมและสร้างสรรค์ สิ่งที่สวยงาม
- การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องสนุก ตลก ขบขัน และเรื่องราว เหตุการณ์ ที่สนุกต่าง ๆ
- การเล่นอิสระ
- การเล่นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
- การเล่นในห้องเรียน และนอกห้องเรียน

ด้านสังคม

- การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง
- การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น
- การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น
- การแก้ปัญหาในการเล่น
- การปฏิบัติตามวัฒนธรรมตามท้องถิ่นที่อยู่อาศัย อยู่และความเป็นไทย

ด้านสติปัญญา

- การรู้จักสิ่งต่าง ๆ ด้วยการฟัง การมอง การสัมผัส ชิมรส ดมกลิ่น
- การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่าย และรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง
- การรับรู้และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัตถุ ของเล่นและผลงาน
- การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ วัสดุ
- การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเองหรือเล่าเรื่องเกี่ยวกับตนเอง
- การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของเหตุการณ์และความสัมพันธ์ของเรื่องราวที่สนใจ
- การอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งของต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน
- การสำรวจและอธิบายความเหมือนและความแตกต่าง
- การจับคู่ จำแนก จัดกลุ่ม
- การเปรียบเทียบ เช่น สั้น / ยาว ขรุขระ / เรียบ ฯลฯ
- การเปรียบเทียบจำนวนน้อยกว่า มากกว่าเท่ากัน
- การนับสิ่งต่าง ๆ
- การจัดคู่ หนึ่งต่อหนึ่ง
- การฟังเรื่องราว นิทาน คำคล้องจอง คำกลอน
- การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ ที่สื่อความหมายต่อเด็ก

สาระย่อย
<p>๑. เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ชื่อ - ลักษณะรูปร่าง สี ขนาด ผิวสัมผัส - วิธีการใช้ ประโยชน์ - การเก็บรักษา การทำความสะอาด <p>๒. การคมนาคม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเภท - ชื่อของยานพาหนะ แต่ละประเภท - วิธีการเลือกใช้นยานพาหนะที่เหมาะสม <p>๓. การสื่อสาร</p> <ul style="list-style-type: none"> - ชื่อเครื่องมือการสื่อสาร - รูปร่าง, ลักษณะ

นอกจากสาระที่ควรเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ จำนวน ๔ สาระที่ควรเรียนรู้แล้ว ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินพยอม สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบึงนคร ได้กำหนดสาระที่ควรเรียนรู้เพิ่มเติม เกี่ยวกับนโยบาย และจุดเน้น ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กำหนดเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิต ศาสนา และขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และความเป็นไทย โดยมีสาระรายละเอียดสาระที่ควรเรียนรู้เพิ่มเติม ดังนี้

๒.๕ วันสำคัญ เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับวันสำคัญเกี่ยวกับวิถีชีวิต ศาสนาและขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และความเป็นไทย ทั้งของชาติและของชุมชนท้องถิ่น

(๑๗)

ลำดับที่	สาระที่ควรเรียนรู้เรื่องวันสำคัญ	ตัวอย่างวันสำคัญต่าง ๆ	หมายเหตุ
๑	วันสำคัญทางศาสนา (๑) วันสำคัญทางศาสนาพุทธ (๒) วันสำคัญทางศาสนาอิสลาม (๓) วันสำคัญทางศาสนาคริสต์ (๔) วันสำคัญทางศาสนาอื่น	๑. วันมาฆบูชา ๒. วันวิสาขบูชา ๓. วันอาสาฬหบูชา ๔. วันเข้าพรรษา ๕. วันออกพรรษา ๖. วันพระ ฯลฯ ๑. วันฮารีรายอ ๒. วันเมาลิด ๓. วันถือศีลอด ฯลฯ วันคริสต์มาส ฯลฯ แต่ละท้องถิ่นพิจารณาตามความ- เหมาะสม	
๒	วันสำคัญของชาติ	๑. วันเฉลิมพระชนมพรรษา ๒. วันปิยมหาราช ๓. วันรัฐธรรมนูญ	
๓	วันสำคัญของท้องถิ่น	๑. วันลอยกระทง ๒. วันสงกรานต์ ๓. วันสำคัญในแต่ละภาค เช่น * ภาคใต้ - วันงานประเพณีชักพระ ฯลฯ * ภาคเหนือ - วันงานประเพณีเป็ง ฯลฯ * ภาคกลาง - วันงานประเพณีแข่ง-เรือ พาย / แห่นางแมว ฯลฯ * ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ - วันงานประเพณีบุญบั้งไฟ ฯลฯ	
๔	วันสำคัญอื่น ๆ	๑. วันเด็ก ๒. วันครู ฯลฯ	

๒.๖ ท้องถิ่นของเรา

(๑) ประวัติความเป็นมา (๒) ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี (๓) แหล่งการท่องเที่ยว (๔) บุคคลสำคัญ
(๕) การประกอบอาชีพ (๖) สภาพภูมิประเทศ / ภูมิอากาศ (๗) สภาพปัญหาในชุมชน / สังคม / พืชตัญ (๘) สภาพเศรษฐกิจ
และสังคม (๙) ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม (๑๐) พระราชกรณียกิจในท้องถิ่น (๑๑) ภูมิปัญญา / สินค้า / OTOP

๒.๗ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การจัดกิจกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับเด็กปฐมวัย

แนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ ๕ ส่วน ดังนี้

๑. กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤต เพื่อความมั่นคง และความยั่งยืนของการพัฒนา

๒. คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

๓. ค่านิยม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย ๓ คุณลักษณะ พร้อม ๆ กันดังนี้

(๑) **ความพอประมาณ** หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น เช่นการผลิต และการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

(๒) **ความมีเหตุผล** หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

(๓) **การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว** หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

- **เงื่อนไขความรู้** ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

- **เงื่อนไขคุณธรรม** ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

แนวทางปฏิบัติ / ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุล และยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี ประการที่สำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง

๑. **พอมีพอกิน** ปลูกพืชสวนครัวไว้กินเองบ้าง ปลูกไม้ผลไว้หลังบ้าน ๒-๓ ต้น พอที่จะมีไว้กินเองในครัวเรือน เหลือจึงขายไป

๒. **พอยู่พอใช้** ทำให้บ้านน่าอยู่ ปราศจากสารเคมี กลิ่นเหม็น ไข้แต่ของที่เป็นธรรมชาติ (ใช้จุลินทรีย์ผสมน้ำถูพื้นบ้าน จะสะอาดกว่าใช้น้ำยาเคมี) รายจ่ายลดลง สุขภาพจะดีขึ้น (ประหยัดค่ารักษาพยาบาล)

๓. **พอกพอใจ** เราต้องรู้จักพอ รู้จักประมาณตน ไม่ใคร่อยากใคร่มีเช่นผู้อื่น เพราะเราจะหลงติดกับวัตถุ ปัญญาจะไม่เกิด

๒.๘ อาเซียนศึกษา

(๑) บ้านเราและเพื่อนบ้านอาเซียน

๑. แผนที่ที่ตั้ง/สถานที่สำคัญและแหล่งท่องเที่ยว
๒. ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและฤดูกาล
๓. ฤดูกาล และภัยพิบัติ
๔. อาชีพและสินค้าเศรษฐกิจ
๕. สกุลเงิน

(๒) ประเทศสมาชิกอาเซียน

๑. ชื่อประเทศและธงชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน
๒. ดอกไม้ / ต้นไม้ ประจำชาติ
๓. สัญลักษณ์ตราแผ่นดิน
๔. สัตว์ประจำชาติ
๕. เพลงชาติประเทศสมาชิกอาเซียน

(๓) สังคมและวัฒนธรรม

๑. ศาสนาและวันสำคัญ
๒. ชุดแต่งกายประจำชาติ
๓. อาหารประจำชาติ
๔. ภาษา ประเพณีและวัฒนธรรม
๕. การละเล่น การแสดงและนิทานประจำชาติ

(๔) อาเซียนที่รัก

๑. ธงอาเซียน
๒. ตราสัญลักษณ์อาเซียน
๓. คำขวัญอาเซียน
๔. เพลงอาเซียน
๕. ภาษาอาเซียน

๒.๙ สะเต็มศึกษา

การเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยที่มีการเติบโตทางเทคโนโลยี สารสนเทศ และสังคมมนุษย์ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตและการเตรียมพัฒนาบุคลากรของมนุษย์ให้มีศักยภาพสอดคล้องสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไป ความรู้เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ มีมากมาย จากการศึกษาในรูปแบบเดิมที่เด็กหรือผู้เรียนมักจะเรียนรู้โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ถ่ายทอดวิชาความรู้ต่าง ๆ เหล่านั้น มาเป็นการศึกษาที่เด็กหรือผู้เรียนสามารถที่จะสืบค้นข้อมูลได้ด้วยตนเองจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางในเรื่องต่าง ๆ ที่เด็กสนใจ สืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

ดังนั้นสิ่งที่ครูผู้สอนควรส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาคือ ทักษะการเรียนรู้ ที่จะทำให้เด็กรู้วิธีการสืบค้นหาข้อมูลได้ด้วยตนเองและมีวิจารณญาณในการเลือกพิจารณาข้อมูลที่เป็นความรู้ที่มีประโยชน์ การจัดการศึกษาแบบบูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และ คณิตศาสตร์ หรือ STEM เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่บูรณาการกลุ่มสาระและ ทักษะกระบวนการของทั้ง ๔ สาระอันได้แก่ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และ คณิตศาสตร์โดยนำลักษณะธรรมชาติของแต่ละสาระวิชาและ กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนมาผสมผสานกันเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่สำคัญ

และจำเป็นอีกทั้งยังตอบสนองต่อการดำรงชีวิตอยู่ในยุคปัจจุบันและโลกอนาคต อีกด้วย ลักษณะของ STEM มีดังต่อไปนี้

(๒๐)

ตัวอักษรตัวแรก ของ STEM คือ S มาจากคำว่า Science หรือ วิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นสาระที่ศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับ ธรรมชาติรอบตัว ในการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ให้กับผู้เรียน จะเน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการที่เรียกว่า กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process) ที่จะประกอบด้วยขั้นตอน

๑. ขั้นการสร้างความสนใจ

เป็นขั้นของการนำเข้าสู่บทเรียน ซึ่งอาจจะเป็นข้อสงสัยที่เกิดจากตัวผู้เรียน หรือ อาจจะเป็นข้อสงสัยที่เกิดขึ้นในขณะที่อภิปรายหรือทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ซึ่งครูผู้สอนไม่ควรบังคับให้เด็กยอมรับประเด็นปัญหาที่ครูสนใจ ซึ่งตัวอย่างจัดกิจกรรมที่ครูผู้สอนสามารถจัดเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจมากขึ้นได้แก่ สาธิต ทดลอง เล่าเรื่อง ทักษะศึกษา เป็นต้น

๒. ขั้นสำรวจและการค้นหา

- กำหนดแนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ลงมือเก็บข้อมูล ในการวางแผน
- การลงมือปฏิบัติให้ได้คำตอบ ประกอบด้วย การสังเกต การวัด การทดลอง เป็นต้น

๓. ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป

เมื่อได้ข้อมูลแล้วก็นำข้อมูล มาแปลผล สรุปผล

๔. ขั้นขยายความรู้

เป็นการนำความรู้มาเชื่อมโยงกับความรู้เดิมหรือแนวคิดที่ได้ค้นคว้าเพิ่มเติมขึ้น

๕. ขั้นการประเมิน

เป็นการประเมินการเรียนรู้ด้วยกระบวนการต่าง ๆ ว่าผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อะไรบ้าง อย่างไร และ มากน้อยเพียงใด

บทบาทของวิทยาศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) นั้นนอกจากจะมีส่วนทำให้ผู้เรียนได้นำความรู้ทางวิทยาศาสตร์มาประยุกต์ใช้ในกิจกรรม STEM แล้ว บทบาทของวิทยาศาสตร์ใน STEM ยังมีส่วนในการช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดและแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ คิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์วิจารณ์ มีทักษะที่สำคัญในการสืบค้นข้อมูลความรู้ สามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลที่หลากหลายและประจักษ์พยานที่ตรวจสอบได้

ตัวอักษรตัวที่สอง ของ STEM คือ T มาจากคำว่า Technology หรือ เทคโนโลยี

ซึ่งเป็นสาระที่เกี่ยวกับกระบวนการแก้ปัญหา การพัฒนาสิ่งต่างๆหรือกระบวนการต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์เรา ดังนั้น คำว่า เทคโนโลยีจึงไม่ได้หมายความถึงเพียงแค่ผลผลิตที่ได้จากกระบวนการแก้ปัญหาอย่างเช่น คอมพิวเตอร์กล้องถ่ายรูป โทรศัพท์มือถือ เป็นต้น เท่านั้น แต่ยังหมายถึงกระบวนการแก้ปัญหาอีกด้วย สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ระบุขั้นตอนในกระบวนการทางเทคโนโลยีประกอบด้วย ๗ ขั้นตอนดังนี้

๑. กำหนดปัญหาหรือความต้องการ
๒. รวบรวมข้อมูล โดยอาจจะรวบรวมข้อมูลจากตำรา วารสาร บทความ อินเทอร์เน็ต
๓. เลือกวิธีการ เป็นการพิจารณาเลือกวิธีที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการแก้ปัญหา
๔. ออกแบบและปฏิบัติการ
๕. ทดสอบ เป็นการตรวจสอบว่าชิ้นงานหรือวิธีที่สร้างขึ้นสามารถแก้ปัญหาได้หรือไม่
๖. ปรับปรุงแก้ไข เป็นการวิเคราะห์ว่าชิ้นงานหรือวิธีที่สร้างขึ้นจะปรับ แก้ไขส่วนใด

๗. ประเมินผล เป็นการประเมินผลว่าชิ้นงานหรือวิธีที่สร้างขึ้นสามารถแก้ปัญหาได้หรือไม่
ถ้ายังมีปัญหาที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

(๒๑)

บทบาทของเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) นี้ จะพัฒนาให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิด แก้ปัญหา ทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างเป็นเหตุ เป็นผล อีกทั้งยังเป็นการพัฒนานิสัย ความรอบคอบ ความเพียร ไม่ย่อท้อต่อความล้มเหลวหรือความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นในขณะทำกิจกรรม

ตัวอักษรตัวที่สาม ของ STEM คือ E มาจากคำว่า Engineering หรือ วิศวกรรมศาสตร์ ซึ่ง วิศวกรรมในที่นี้หมายถึง * การออกแบบ * การวางแผน เพื่อแก้ปัญหา โดยเป็นการใช้องค์ความรู้ต่าง ๆ มา สร้างสรรค์ออกแบบผลงานภายใต้ข้อจำกัด หรือเงื่อนไขที่กำหนด ซึ่งบทบาทของเทคโนโลยีและวิศวกรรมศาสตร์ ใน STEM จะเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันกระบวนการออกแบบของวิศวกรรมศาสตร์ ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

๑. กำหนดปัญหา หรือความต้องการ
๒. หาแนวทางการแก้ปัญหา
๓. ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา
๔. ทดสอบและประเมินผล

บทบาทของวิศวกรรมศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา การคิดเป็นเหตุเป็นผล การคิดเป็นระบบ อีกทั้งยังเป็นการฝึกนิสัยความเพียร ความรอบคอบ

ตัวอักษรตัวสุดท้าย ใน STEM คือ M มาจาก Mathematics หรือ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ จะครอบคลุมเรื่อง จำนวนและกระบวนการ การวัด เรขาคณิต พีชคณิต การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น และทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์

บทบาทของคณิตศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหา การคิดเป็นเหตุเป็นผล ทักษะการคิดสร้างสรรค์ การสื่อสารและการนำเสนอให้ผู้อื่นเข้าใจได้จะเห็นว่าเมื่อผสมผสานสาระและ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ แล้วนำมาจัดกิจกรรมบูรณา การนั้นจะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นสำหรับ การดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ที่ผู้เรียนจะได้นำความรู้ในสาระต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ได้จริง ได้พัฒนาทักษะการคิด และคุณลักษณะที่ผู้เรียนจะ ได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกัน เป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการทำงานกลุ่ม และทักษะการสื่อสาร การจัดการกิจกรรมบูรณาการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) สามารถจัดได้ตั้งแต่ ในเด็กปฐมวัย ซึ่งโดยทั่วไป การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับปฐมวัย มีลักษณะเป็นการจัดกิจกรรมบูรณา การอยู่แล้ว

* แต่ประเด็นที่ครูผู้สอนจะต้องเน้นเพื่อให้มีลักษณะเป็นกิจกรรมบูรณาการ STEM ชัดเจนขึ้น คือ

* จะต้องเน้นให้เด็กได้แก้ปัญหา โดยใช้อุปกรณ์ความรู้และทักษะกระบวนการต่าง ๆ ที่เป็นทักษะ กระบวนการที่ได้กล่าวมาแล้วในส่วนประกอบของ ๔ สาระ มาสร้างสรรค์ออกแบบผลงานหรือออกแบบวิธีการ ภายใต้ข้อจำกัดหรือเงื่อนไขที่กำหนด โดยอาจจะมีการละเอียดที่ปรับเพื่อให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กในช่วง วัยนี้ เช่น ในสาระวิทยาศาสตร์ที่จะจัดให้กับเด็กปฐมวัยนั้น

(๒๒)

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้เสนอแนะว่า กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ จะประกอบด้วย

๑. การมีส่วนร่วมในการตั้งคำถามเชิงวิทยาศาสตร์อย่างง่าย ๆ
 ๒. การสำรวจตรวจสอบเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต สืบค้น หรือทดลองและบันทึกผลการสำรวจตรวจสอบด้วยวิธีที่เหมาะสมกับวัย
 ๓. การตอบคำถามที่ตั้งขึ้นโดยใช้ผลจากการสำรวจตรวจสอบมาสร้างคำอธิบายที่มีเหตุผล
 ๔. การนำเสนอผลการสำรวจตรวจสอบให้กับผู้อื่นด้วยวิธีที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถ
- นอกจากนี้ในสาระ วิทยาศาสตร์ จะเน้นในทักษะกระบวนการ ที่ได้กลุ่มวัยจะใช้ได้แก่ ทักษะการสังเกต การวัด การลงความเห็นจากข้อมูล การจำแนกประเภท การพยากรณ์ การคำนวณ การหาความสัมพันธ์ระหว่างสเปสกับสเปสและสเปสกับเวลา การจัดกระทำและสื่อความหมายข้อมูล

๒.๑๐ โต้ไปไม่โกง

กรอบสาระกิจกรรมโต้ไปไม่โกง ระดับปฐมวัย ประกอบด้วย ๕ สาระ

๑. ความซื่อสัตย์สุจริต

คือ การยึดมั่นในความสัตย์จริงและสิ่งที่ถูกต้องดีงาม รู้จักแยกแยะถูกผิด ปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่นโดยชอบ ไม่คดโกง

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- พูดความจริง
- ไม่ลักขโมย
- ทำตัวเป็นที่น่าเชื่อถือ ทำตามสัญญา
- กล้าเปิดเผยความจริง
- รู้จักแยกแยะประโยชน์ส่วนตัว ส่วนรวม

๒. การมีจิตสาธารณะ

คือ การมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม ตระหนักรู้และคำนึงถึงสังคมส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่อตนเองในการกระทำใด ๆ เพื่อไม่ให้เกิดผลเสียหายต่อส่วนรวมและพร้อมที่จะเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- ร่วมดูแลสังคม
- รับผิดชอบส่วนรวม
- เสียสละเพื่อส่วนรวม
- เอื้อเฟื้อ เมตตา มีน้ำใจ
- ไม่เห็นแก่ตัว

๓. ความเป็นธรรมทางสังคม

คือ การปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันอย่างมีเหตุผล โดยไม่เลือกปฏิบัติต่อเพศ เชื้อชาติ ชนชั้น สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- นึกถึงใจเขาใจเรา
- ไม่เอาเปรียบผู้อื่น
- รับฟังผู้อื่น
- เคารพและให้เกียรติผู้อื่น

- กตัญญูอย่างมีเหตุผล
- คำนึงถึงความยุติธรรมโดยตลอด

(๒๓)

๔. การกระทำอย่างรับผิดชอบ

คือ การมีจิตสำนึกในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุด เคารพกฎเกณฑ์ กติกา พร้อมให้ตรวจสอบการกระทำได้เสมอ หากมีการกระทำผิดก็พร้อมที่จะยอมรับและแก้ไข

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- ทำหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด
- มีระเบียบวินัย
- เคารพกฎ กติกา
- รับผิดชอบต่อสิ่งที่ทำ กล้ายอมรับผิดและรับการลงโทษ
 - รู้จักสำนึกและขอโทษ แก้ไขในสิ่งผิด
- กล้าทำในสิ่งที่ถูกต้อง

๕. เป็นอยู่อย่างพอเพียง

คือ การดำเนินชีวิตโดยยึดหลักพอประมาณ ซื่อตรง ไม่ละโมภโลภมาก รู้จักยับยั้งชั่งใจ และไม่เอาเปรียบหรือเบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

- รู้จักความพอเพียง ความพอดี
- มีความอดทน อดกลั้น
- รู้จักบังคับตัวเอง
- ไม่กลัวความยากลำบาก
- ไม่ทำอะไรแบบสุดขั้วหรือสุดโต่ง
- มีสติและเหตุผล

กำหนดเวลาเรียน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินพยอม สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบึงนคร จัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัย (สำหรับเด็กอายุ ๒ - ๓ ปี) โดยแบ่งออกเป็น ๒ ภาคเรียน ใน ๑ ปีการศึกษา คือ

ภาคเรียนที่ ๑ เปิดเรียนระหว่าง ๑๖ พฤษภาคม ถึง ๓๑ ตุลาคม ของทุกปี

ภาคเรียนที่ ๒ เปิดเรียนระหว่าง ๑ พฤศจิกายน ถึง ๓๐ เมษายน ของปีถัดไป

ตารางกำหนดกิจกรรมประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย (สำหรับเด็กอายุ ๒ - ๓ ปี)

กิจกรรมประสบการณ์
๑. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
๒. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ (กิจกรรมในวงกลม)
๓. กิจกรรมสร้างสรรค์
๔. กิจกรรมเสรี
๕. กิจกรรมกลางแจ้ง
๖. เกมการศึกษา

(๒๔)

โครงสร้างหน่วยประสบการณ์ (สำหรับเด็กอายุ ๒ - ๓ ปี)

สัปดาห์ที่ ๑-๔ ก้าวใหม่ได้เรียนรู้

- ชื่อครูประจำชั้น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูพี่เลี้ยง
- ของใช้ประจำตัวเด็ก
- การปฏิบัติตนในการใช้ห้องน้ำห้องส้วม
- การเก็บของเข้าที่
- การปฏิบัติตนในการรับประทานอาหาร

สัปดาห์ที่ ๕ ชื่อของหนูก็มี

- ชื่อเล่น / สัญลักษณ์ของเพื่อน
- ชื่อสกุลของตนเอง / รหัสประจำตัวประชาชน
- ชื่อสกุลของเพื่อน
- คำนำหน้าชื่อ / เพศ / อายุ
- รูปร่าง ลักษณะ หน้าตา

สัปดาห์ที่ ๖ เป็นเด็กดีมีวินัย

- ปฏิบัติตามกฎของห้องเรียน
- การเก็บอุปกรณ์และเครื่องใช้ในห้องเรียน
- การใช้ภาษาสุภาพ (สวัสดี, ขอขอบคุณ, ขอโทษ, ไม่เป็นไร, ขอโทษ)
- การช่วยเหลือตนเองในการรับประทานอาหาร
- การปฏิบัติตนต่อบุคคลต่าง ๆ ในโรงเรียน

สัปดาห์ที่ ๗ สุขสดใสในร่างกาย

- หน้าที่และการดูแลรักษา ตา
- หน้าที่และการดูแลรักษา หู
- หน้าที่และการดูแลรักษา จมูก
- หน้าที่และการดูแลรักษา ปาก
- หน้าที่และการดูแลรักษา มือ, เท้า

สัปดาห์ที่ ๘ แสนสบายกินดีมีสุข

- อาหารดีมีประโยชน์
- การทำความสะอาดมือ
- สุขนิสัยในการขับถ่าย
- การทำความสะอาดปาก / ฟัน
- การทำความสะอาดร่างกาย

สัปดาห์ที่ ๙ ทุก ๆ วัน ออกกำลังกาย

- ชนิดของการออกกำลังกาย
- การปฏิบัติตนในการออกกำลังกายและการพักผ่อน
- การเล่นเครื่องเล่นสนาม

- ประโยชน์ของการพักผ่อน
- ประโยชน์ของการออกกำลังกาย

(๒๕)

สัปดาห์ที่ ๑๐ ความปลอดภัยมีมากมาย

- ความปลอดภัยในการเล่น
- ความปลอดภัยบนท้องถนน
- ความปลอดภัยในการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้า
- ความปลอดภัยในการใช้ยา
- ความปลอดภัยในการใช้ของแหลมคม

สัปดาห์ที่ ๑๑ สัมผัสกายทั้ง ๕

- การมองเห็น
- การดมกลิ่น
- การได้ยิน
- การรับรู้
- การสัมผัส

สัปดาห์ที่ ๑๒ หนูจำหนูทำได้

- การล้างหน้า / แปรงฟัน
- การอาบน้ำ
- การแต่งตัว
- การรับประทานอาหาร
- การเก็บรักษาสิ่งของต่าง ๆ

สัปดาห์ที่ ๑๓ เปล่งประกายหนูน้อยน่ารัก

- มารยาทในการพูด
- การทำความเคารพผู้ใหญ่
- มารยาทในการรับของ
- มารยาทในสังคม (การต้อนรับ / การรับโทรศัพท์ / การเดินผ่านผู้ใหญ่ ฯลฯ)
- มารยาทในการแต่งกาย

สัปดาห์ที่ ๑๔ บ้านสุขสันต์

- ความหมายและประโยชน์ของบ้าน
- พื้นที่และบริเวณรอบบ้าน
- ประเภทและส่วนประกอบของบ้าน
- ห้องต่าง ๆ ภายในบ้าน
- การรักษาความสะอาด

สัปดาห์ที่ ๑๕ ครอบครัวหรรษา

- ความสัมพันธ์ของครอบครัว
- หน้าที่ของบุคคลภายในครอบครัว
- การปฏิบัติตนต่อสมาชิกในครอบครัว
- การมีส่วนร่วมภายในครอบครัว

- สิ่งที่สำคัญสำหรับครอบครัว

(๒๖)

สัปดาห์ที่ ๑๖ เพื่อนบ้านของหนู

- ความหมายของเพื่อนบ้าน
- ไม่สร้างความเดือดร้อนให้เพื่อนบ้าน
- การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- การร่วมกิจกรรมกับเพื่อนบ้าน
- การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

สัปดาห์ที่ ๑๗ เรียนรู้จังหวัด (จังหวัดประจวบคีรีขันธ์)

- ชื่อลักษณะภูมิประเทศ - ภูมิอากาศจังหวัดของเรา
- คำขวัญของจังหวัด
(เมืองทองเนื้อเก้า มะพร้าวสับปะรด สวยสดหาดเขาถ้ำ งามน้ำใจ)
- อาชีพและอาหารพื้นเมืองของจังหวัด (.....)
- ศาสนาและประเพณีท้องถิ่น (.....)
- สถานที่สำคัญของจังหวัด (.....)

สัปดาห์ที่ ๑๘ ที่พักอุ่นใจ (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินพยอม)

- ชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก / ตราสัญลักษณ์
- สถานที่ตั้งของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ห้องต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- สถานที่ต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- การดูแลรักษา

สัปดาห์ที่ ๑๙ สายใยชุมชน (ชุมชน บ้านเนินพยอม)

- สถานที่ใกล้เคียงศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (โรงเรียนบ้านเนินพยอม)
- ความสำคัญของสถานที่ / ความหมาย
- การช่วยกันดูแลรักษา
- การปฏิบัติต่อชุมชน
- การมีส่วนร่วมในชุมชน

สัปดาห์ที่ ๒๐ ชื่นชมอาชีพ

- ชื่ออาชีพต่าง ๆ เช่น ครู ตำรวจ ทหาร แพทย์ พยาบาล ฯลฯ
- หน้าที่และการแต่งกายของแต่ละอาชีพ
- สถานที่ของการปฏิบัติงาน
- อุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ
- ความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพ

สัปดาห์ที่ ๒๑ ชีวิตน่ารู้

- ความหมายของสิ่งมีชีวิต/สิ่งไม่มีชีวิต

- คุณลักษณะของสิ่งมีชีวิต/สิ่งไม่มีชีวิต (ความเหมือน / ความแตกต่าง)
- ประโยชน์ของสิ่งมีชีวิต/สิ่งไม่มีชีวิต
- โทษของสิ่งมีชีวิต/สิ่งไม่มีชีวิต

(๒๗)

สัปดาห์ที่ ๒๒ ฤดูกาลหรรษา

- ฤดูหนาว (ประโยชน์ / โทษ)
- ฤดูร้อน (ประโยชน์ / โทษ)
- ฤดูฝน (ประโยชน์ / โทษ)
- การปฏิบัติตามฤดูกาล
- ปรากฏการณ์ตามธรรมชาติ

สัปดาห์ที่ ๒๓ วัน คีน ขึ้นอุรา

- ความหมายของกลางวัน - กลางคีน
- ปรากฏการณ์เวลากลางคีน
- ปรากฏการณ์เวลากลางวัน
- การปฏิบัติตนในเวลากลางคีน
- การปฏิบัติตนในเวลากลางวัน

สัปดาห์ที่ ๒๔ นานาสัตว์โลก

- สัตว์บก
- สัตว์น้ำ
- สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ
- สัตว์เลี้ยง
- สัตว์ป่า

สัปดาห์ที่ ๒๕ นกน้อยเรingers

- ลักษณะ, รูปร่าง
- ที่อยู่อาศัย
- อาหาร
- การดูแล
- ประโยชน์และโทษ

สัปดาห์ที่ ๒๖ การสรุป - ทบทวน

- การประเมินพัฒนาการ

สัปดาห์ที่ ๒๗ ต้นไม้คีนป่า

- ลักษณะ รูปร่าง สี
- การปลูก
- การขยายพันธุ์
- การบำรุงรักษา

- สัปดาห์ที่ ๒๘ - ประโยชน์และโทษ
ดอกไม้งามตา
- ลักษณะ รูปร่าง สี
 - การขยายพันธุ์
 - การบำรุงรักษา
 - ประโยชน์ของดอกไม้
 - โทษของดอกไม้

(๒๘)

- สัปดาห์ที่ ๒๙ สรรหาผีเสื้อ
- รูปร่าง ลักษณะที่
 - ที่อยู่อาศัย
 - อาหาร
 - วงจรชีวิต
 - ประโยชน์และโทษ

- สัปดาห์ที่ ๓๐ ขยับเหลือเจ้ามดน้อย
- รูปร่าง ลักษณะ
 - ที่อยู่อาศัย
 - อาหาร
 - วงจรชีวิต
 - ประโยชน์และโทษ

- สัปดาห์ที่ ๓๑ อร่อยผักผลไม้
- ชนิดของผักผลไม้
 - รูปร่างลักษณะ
 - รสชาติของผักผลไม้
 - วิธีการทำผักผลไม้ให้สะอาด
 - ประโยชน์และโทษ

- สัปดาห์ที่ ๓๒ เติบโตเพราะเมล็ดข้าว
- ชนิด - ลักษณะ
 - การปลูกข้าว
 - การประกอบอาหารจากข้าว
 - การเก็บรักษา
 - ประโยชน์ของข้าว

- สัปดาห์ที่ ๓๓ โลกเราน่าอยู่
- ความหมาย, ประเภท สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ
 - สิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น
 - การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
 - ประโยชน์ของสิ่งแวดล้อม

- โทษของสิ่งแวดล้อม
- สัปดาห์ที่ ๓๔ สีสดสวยใส
 - สีที่นักเรียนรู้จัก (ชื่อของสี)
 - สีจากพืช ดอกไม้ ผัก ผลไม้
 - ประเภทของสี
 - แม่สีและการผสมสี
 - ประโยชน์และโทษของสี

(๒๙)

- สัปดาห์ที่ ๓๕ เดินทางทั่วไทย
 - ความหมายของการคมนาคม
 - ประเภทของยานพาหนะ
 - การปฏิบัติตนในการใช้ยานพาหนะ
 - ประโยชน์ของการคมนาคม
 - โทษของการใช้ยานพาหนะ (อุบัติเหตุ, รถติด, มลพิษ, อากาศเสีย)

- สัปดาห์ที่ ๓๖ โลกไร้พรมแดน
 - ความหมายของการสื่อสาร
 - ประเภทของการสื่อสาร (โทรศัพท์, TV ฯลฯ)
 - วิธีการสื่อสาร
 - มารยาทในการสื่อสาร
 - ประโยชน์ของการสื่อสาร

- สัปดาห์ที่ ๓๗ สิ่งของเครื่องใช้
 - เครื่องมือ เครื่องใช้ห้องเรียน
 - เครื่องมือ เครื่องใช้ในบ้าน
 - เครื่องมือ เครื่องใช้การเกษตร
 - เครื่องมือ เครื่องใช้ในการก่อสร้าง
 - การเก็บรักษา / ประโยชน์ / โทษ
 - ประโยชน์และโทษ

- สัปดาห์ที่ ๓๘ หัวใจนักคิด
 - รูปทรงเรขาคณิต
 - การชั่ง การตวง การวัด
 - เรียงลำดับ
 - จำแนก, เปรียบเทียบ
 - ค่าของเงิน
 - การนับเวลา
 - การนับเพิ่ม นับลด

สัปดาห์ที่ ๓๙ นักประดิษฐ์ตัวน้อย

- แสง
- เสียง
- แม่เหล็ก
- แวนชยาย
- การทดลอง

สัปดาห์ที่ ๔๐

-
-
-
-
-

(๓๐)

สัปดาห์ที่ ๔๑

-
-
-
-
-

สัปดาห์ที่ ๔๒

-
-
-
-
-

สัปดาห์ที่ ๔๓

-
-
-
-
-

สัปดาห์ที่ ๔๔

-
-
-
-
-

สัปดาห์ที่ ๔๕

-
-
-
-
-

สัปดาห์ที่ ๔๖

-
-
-

.....
.....
สัปดาห์ที่ ๔๗

.....
.....
.....
.....
.....

สัปดาห์ที่ ๔๘

สัปดาห์ที่ ๔๙ การสรุป-ทบทวน
-การประเมินพัฒนาการ

(๓๑)

สาระการจัดประสบการณ์ (เพิ่มเติม) การศึกษาปฐมวัย
ชั้นปฐมวัยปีที่ ๑ (อายุ ๒ - ๓ ปี)

- สัปดาห์ที่ ๑-๔ - การเตรียมความพร้อม
- สัปดาห์ที่ ๕ - ฝึกความพร้อม แนะนำสถานที่คุณครูและเพื่อน ๆ
- ท่องปากเปล่า ๑ - ๑๐
- ท่องพยัญชนะ ก - ฮ เล่านิทาน
- ท่องตัวอักษร A - Z
- สัปดาห์ที่ ๖ - รู้พยัญชนะ ง, จ
- รู้จักตัวอักษร A
- คำตรงข้าม สูง - เตี้ย, ใหญ่ - เล็ก
- สัปดาห์ที่ ๗ - รู้ค่าเลข ๑ อารบิก
- รู้จักพยัญชนะ ก, ฅ, ฌ
- รู้จักอักษร B
- คำตรงข้าม อ้วน - ผอม, สั้น - ยาว
- สัปดาห์ที่ ๘ - รู้ค่าเลข ๑ ไทย, บน - ล่าง
- รู้พยัญชนะ ว, ร, ฅ
- ฟังนิทานแล้วเราทวนเรื่องที่ฟัง
- รู้จักตัวอักษร C
- สัปดาห์ที่ ๙ - รู้จักค่าเลข ๒ อารบิก, หน้า - หลัง
- รู้จักพยัญชนะ บ, ป, ฅ
- ให้รู้จักเส้น
- ท่องคำกลอนตามหน่วยการเรียนรู้

- สัปดาห์ที่ ๑๐
- รู้จักตัวอักษร D
 - รู้จักค่าเลข ๒ ไทย, หนัก – เบา
 - รู้จักพยัญชนะ ผ, ฝ, ย
 - ฝึกเขียนเส้น
 - ฝึกพูดให้คนอื่นเข้าใจ (ดูแล้วอธิบายภาพ)
- สัปดาห์ที่ ๑๑
- รู้จักตัวอักษร E
 - รู้จักค่าเลข ๓, รูปทรง
 - รู้จักพยัญชนะ พ, ฟ, ฬ
 - ให้รู้จักเส้น
- สัปดาห์ที่ ๑๒
- รู้จักตัวอักษร F
 - รู้จักค่าเลข ๓, รูปทรง
 - ทบทวนพยัญชนะที่เรียนมาแล้ว
 - ฝึกเขียนเส้น
 - รู้จักตัวอักษร G

(๓๒)

- สัปดาห์ที่ ๑๓
- รู้จักค่าเลข ๔, รูปทรง
 - รู้จักพยัญชนะ ด, ต, ฒ
 - รู้จักเส้น
 - รู้จักตัวอักษร H
- สัปดาห์ที่ ๑๔
- ค่าเลข ๔, จำนวนมาก – น้อย
 - รู้จักพยัญชนะ ค, ศ, ต
 - รู้จักเส้น
 - รู้จักตัว I
- สัปดาห์ที่ ๑๕
- รู้จักค่าเลข ๕, ไกล – ใกล้
 - ทบทวนพยัญชนะ ด, ต, ฒ, ค, ศ, ต
 - ทบทวนการเขียนเส้น
 - รู้จักตัวอักษร J
- สัปดาห์ที่ ๑๖
- รู้จักค่าเลข ๕
 - การเรียงลำดับ ๑ – ๒๐
 - รู้จักพยัญชนะ (ค คน)
 - รู้จักเส้น
 - รู้จักตัวอักษร K
- สัปดาห์ที่ ๑๗
- ทบทวนตัวเลข ๐ – ๕
 - จำนวนเพิ่ม – ลด
 - รู้จักพยัญชนะ ข, ฃ
 - รู้จักเส้น
 - รู้จักตัวอักษร L

- สัปดาห์ที่ ๑๘
- ทบทวนตัวเลข ๐ - ๕
 - ความเหมือน - ความต่าง
 - ทบทวนพยัญชนะ ข,ช, ซ
 - รู้จักเส้น
 - รู้จักตัวอักษร M
- สัปดาห์ที่ ๑๙
- ทบทวนตัวเลข ๐ - ๕ , ๐ - ๕
 - การบอกสิ่งของ
 - ฝึกหาพยัญชนะที่รู้จักจากชื่อเพื่อน
 - รู้จักเส้น
 - รู้จักตัวอักษร N
- สัปดาห์ที่ ๒๐
- หนูช่างสงสัย
 - เรื่องที่เด็กสนใจ อยากรู้ - อยากรู้
 - สรุปร / ทบทวน
 - การประเมินพัฒนาการ
- สัปดาห์ที่ ๒๑ - ๒๔
- การเตรียมความพร้อม

(๓๓)

- สัปดาห์ที่ ๒๕
- นับปากเปล่า, รู้ค่าเลข ๖
 - จำนวนเพิ่ม - ลด
 - ฝึกหาพยัญชนะที่รู้จักจากชื่อสัตว์
 - ฝึกเขียนเส้น
 - รู้จักตัวอักษร O
- สัปดาห์ที่ ๒๖
- รู้ค่าเลข ๖
 - การเรียงลำดับสิ่งของ ๓ ขนาด
 - ท่องกลอน ผนตกพรำ พรำ
 - รู้จักตัวอักษร P
- สัปดาห์ที่ ๒๗
- รู้ค่าเลข ๗
 - จำนวนเท่ากัน - ไม่เท่ากัน
 - ฝึกการหาพยัญชนะที่รู้จักจากชื่อผลไม้
 - ทบทวนการเขียนเส้น
 - รู้จักอักษร Q
- สัปดาห์ที่ ๒๘
- รู้ค่าเลข ๗
 - การวัดสิ่งของ
 - รู้จักพยัญชนะ ฌ, ณ
 - รู้จักเส้น
 - รู้จักอักษรตัว R
- สัปดาห์ที่ ๒๙
- รู้จักตัวเลข ๘

- การจับคู่จำนวนหนึ่งต่อหนึ่ง
- รู้จักพยัญชนะ ท, ฑ, ท
- รู้จักเส้น
- รู้จักตัวอักษร S
- รู้จักค่าเลข ๘
- จำนวนมากน้อย
- รู้จักพยัญชนะ ล, ส รู้จักพยัญชนะ
- รู้จักเส้น
- รู้จักอักษรตัว T
- รู้จักค่าเลข ๙
- การเพิ่ม - ลด
- พยัญชนะ ม, ฆ
- รู้จักเส้น
- รู้จักตัวอักษร U
- รู้จักค่าเลข ๙
- จำนวนเท่ากัน - ไม่เท่ากัน
- รู้จักเส้น
- รู้จักอักษร V

สัปดาห์ที่ ๓๐

สัปดาห์ที่ ๓๑

สัปดาห์ที่ ๓๒

(๓๔)

สัปดาห์ที่ ๓๓

สัปดาห์ที่ ๓๔

สัปดาห์ที่ ๓๕

สัปดาห์ ๓๖

- รู้จักค่าเลข ๐
- การขังสิ่งของ
- รู้จักพยัญชนะ อ, ฮ
- รู้จักเส้น □
- รู้จักตัวอักษร W
- รู้จักค่าเลข ๑๐ / ๑๐
- การขังสิ่งของ
- ทบทวนพยัญชนะ ก - ซ
- ฝึกเขียนเส้น □
- รู้จักตัวอักษร X
- ทบทวนตัวเลข ๖ - ๑๐
- รูปทรง
- ทบทวนพยัญชนะ ท - ม
- รู้จักเส้น
- รู้จักตัวอักษร Y
- ทบทวนตัวเลข ๑ - ๑๐
- รูปทรง
- ทบทวนพยัญชนะ ก - ฮ

- ให้อ่านหนังสือพื้นฐาน ๑๓ เล่ม
- ทบทวนตัวอักษร Z
- ทบทวนตัวเลข ๑ - ๑๐
- รูปทรง
- ทบทวนพยัญชนะ ก - ฮ
- ทบทวนตัวอักษร A - Z
- ทบทวนตัวเลข ๐ - ๑๐
- ทบทวนพยัญชนะ ก - ฮ
- ทบทวนตัวอักษร A - Z
- สิ่งที่น่าสนใจของการเรียนรู้
- สรุป / ทบทวน
- การประเมินพัฒนาการ

(๓๕)

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (สำหรับเด็กอายุ ๒ - ๓ ปี)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินพยอม สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบึงนคร ได้กำหนดการจัดประสบการณ์ ให้เด็กอายุอายุ ๒ - ๓ ปี โดยจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการผ่านการเล่น เป็นการบูรณาการทั้งทางด้านเนื้อหาสาระและทักษะกระบวนการผ่านการจัดกิจกรรมประสบการณ์ ๖ กิจกรรม ตลอดจนได้กำหนดการจัดกิจกรรมประสบการณ์ที่สอดคล้องกับหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๖.๔/ว ๒๒๙๖ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ เรื่อง ชักซ้อมการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เรียนรู้จากการลงมือกระทำ เกิดความรู้ มีทักษะ มีคุณจริยธรรม และเกิดการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขและเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิต และปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กในการจัดประสบการณ์ ได้คำนึงถึงสิ่งสำคัญต่อไปนี้

๑. อบรมเลี้ยงดูเด็กและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้โดยเน้นเด็กเป็นสำคัญ
๒. ตระหนักและสนับสนุนสิทธิขั้นพื้นฐานที่เด็กพึงได้รับ

๓. ปฏิบัติตนต่อเด็กด้วยความรัก ความเข้าใจ และใช้เหตุผล
๔. ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอย่างสมดุลครบทุกด้าน
๕. ปลุกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม และวัฒนธรรมไทย
๖. ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับความสามารถและการเรียนรู้ของเด็ก
๗. สนับสนุนการเล่นตามธรรมชาติของเด็ก
๘. จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก
๙. ประเมินการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
๑๐. ประสานความร่วมมือระหว่างพ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้เลี้ยงดู และชุมชน

ทั้งนี้ ได้กำหนดแนวทางการอบรมเลี้ยงดูและการจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กอายุ ๒ - ๓ ปี ไว้ดังนี้

๑. ดูแลสุขภาพอนามัยและตอบสนองความต้องการของเด็กเป็นรายบุคคล
๒. สร้างบรรยากาศของความรัก ความอบอุ่น ความไว้วางใจ และ-

ความมั่นคงทางอารมณ์ให้กับเด็กในวิถีชีวิตประจำวัน

๓. จัดประสบการณ์ตรงให้เด็กได้เลือก ลงมือกระทำ และเรียนรู้-

จากประสาทสัมผัสทั้งห้า และการเคลื่อนไหวผ่านการเล่น

๔. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่แวดล้อมและสิ่งต่าง ๆ

รอบตัวเด็กอย่างหลากหลาย

๕. จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก วัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้และ

ของเล่นที่สะอาด หลากหลาย ปลอดภัย และเหมาะสมกับเด็ก เพื่อ

ส่งเสริมพัฒนาการอย่างรอบด้าน รวมถึงมีพื้นที่ในการเล่นน้ำ เล่นทราย

๖. จัดหาสื่อการเรียนรู้ที่เป็นสื่อธรรมชาติ เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ

ของเด็ก สื่อที่เอื้อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ หลีกเลี่ยงการใช้สื่อเทคโนโลยี

เป็นพี่เลี้ยงเด็ก

๗. จัดรวบรวมข้อมูลและติดตามการเจริญเติบโต พัฒนาการและการเรียนรู้

ของเด็กเป็นรายบุคคล อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ

(๓๖)

๘. จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยให้พ่อแม่ ครอบครัว และชุมชน มีส่วนร่วมทั้งการ วางแผน การสนับสนุนสื่อ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

เพื่อให้เด็กมีพัฒนาตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น ได้กำหนดการจัดกิจกรรมประสบการณ์ ๖ กิจกรรม เพื่อพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ดังต่อไปนี้

๑. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
๒. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ (กิจกรรมในวงกลม)
๓. กิจกรรมสร้างสรรค์
๔. กิจกรรมเสรี
๕. กิจกรรมกลางแจ้ง
๖. เกมการศึกษา

กิจกรรมเคลื่อนไหว และจังหวะ

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่让孩子ได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามจังหวะอย่างอิสระ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง เครื่องเคาะจังหวะ และอุปกรณ์อื่น ๆ ประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ รู้จังหวะและควบคุมการเคลื่อนไหวของตนเองได้ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบไปด้วย

๑. การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน
๒. การเคลื่อนไหวอิสระ
๓. การเคลื่อนไหวตามคำบรรยาย
๔. การเคลื่อนไหวตามจินตนาการ
๕. การเคลื่อนไหวตามข้อตกลง
๖. การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์
๗. การเคลื่อนไหวอยู่กับที่
๘. การเคลื่อนไหวเป็นคู่
๙. การทำท่าทางประกอบเพลง
๑๐. การทำท่าทางตามความหมายของเพลง
๑๑. การเป็นผู้นำและผู้ตาม
๑๒. การเป็นผู้นำและผู้ตาม
๑๓. การร้องเพลง

ฯลฯ

การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ผู้ดูแลเด็กสามารถจัดให้สัมพันธ์กับเนื้อหาหรือประสบการณ์ที่ผู้ดูแลเด็กต้องการให้เด็กเรียนรู้ และควรจัดกิจกรรมนี้อย่างน้อยวันละประมาณ ๑๕ - ๒๐ นาที ก่อนสิ้นสุดกิจกรรมทุกครั้งควรให้เด็กได้พัก เช่น นอน นั่งฟังเพลงเบา ๆ ฯลฯ

จุดมุ่งหมาย

๑. ได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
๒. กล้าแสดงออกและมีวิธีคิดเริ่มสร้างสรรค์
๓. เกิดความซาบซึ้งและมีสุนทรียภาพในการเคลื่อนไหวตามจังหวะ
๔. รู้จักปรับตัวเมื่อทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน
๕. เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน

(๓๗)

วัสดุอุปกรณ์

๑. เครื่องประกอบจังหวะ เช่น รำมะนา กลอง กรับ ฉิ่ง ฯลฯ

๒. แถบบันทึกเสียงเพลง เครื่องเล่นเทป
๓. อุปกรณ์ประกอบการเคลื่อนไหว เช่น ห่วงหอย แถบผ้า ถูทราย ฯลฯ

กิจกรรม

๑. ร้องเพลง ท่องคำกลอน คำคล้องจอง และเคลื่อนไหวตาม-
บทเพลง คำกลอน คำคล้องจอง
๒. เคลื่อนไหวพื้นฐาน เช่น เดิน วิ่ง กระโดด ฯลฯ ตามสัญญาณ-
นัดหมายหรือตามจังหวะเพลง
๓. เคลื่อนไหวอิสระตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้
ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายให้มากที่สุด ขณะเดียวกันให้คำนึงถึงการใช้
พื้นที่ ระดับและจังหวะในขณะเคลื่อนไหวของร่างกาย
๔. เล่นเครื่องเล่นดนตรีง่าย ๆ ประเภทเคาะ เช่น กรับ รำมะนา กลอง
 ฯลฯ และเคลื่อนไหวประกอบ
๕. ให้เด็กเคลื่อนไหวตามความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้อุปกรณ์
ประกอบในการเคลื่อนไหว เช่น ห่วง แถบผ้า ถูทราย ฯลฯ

ข้อเสนอแนะ

๑. สร้างบรรยากาศให้เด็กเกิดความรู้สึกเพลิดเพลิน สนุกสนาน และ
มีความเป็นกันเอง
๒. ไม่บังคับถ้าเด็กไม่ยอมเข้าร่วมกิจกรรม ควรใช้เวลา และให้
โอกาสจนกว่าเด็กสนใจเข้าร่วมกิจกรรม
๓. ควรให้เด็กได้แสดงออกอย่างทั่วถึง

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ (กิจกรรมในวงกลม)

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้เด็กเข้าใจเนื้อหาและเรื่องราวแผนการจัดประสบการณ์
๒. เพื่อให้เด็กมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับครู และครูจะได้ดูแล
พฤติกรรมของเด็กอย่างใกล้ชิด
๓. เพื่อให้เด็กได้ฝึกความมีระเบียบวินัย มารยาทในการฟัง พูด และ
ลักษณะนิสัยที่ดี

ลักษณะการจัดเนื้อหา เป็นการเตรียมสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตแบบบูรณาการโดยจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ ประจำสัปดาห์แบบบูรณาการตลอดปีการศึกษา โดยให้ครอบคลุมกลุ่มสาระการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นการปูพื้นฐาน เชื่อมโยงทั้ง ๘ กลุ่มสาระ และ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้เด็ก ได้มีประสบการณ์สำหรับการเรียนรู้ต่อไปในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หากแยกกลุ่มสาระการเรียนรู้จะได้ดังนี้

๑. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
๒. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
๓. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
๔. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
๕. กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา
๖. กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
๗. กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี
๘. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

บทบาทและหน้าที่ของครู

ก่อนจัดประสบการณ์ ครูจะต้องศึกษาการทำแนวทางในการจัดประสบการณ์นี้อย่างละเอียดเพื่อได้แนวทางในการจัดเตรียมประสบการณ์ให้กับเด็ก และจัดเตรียมสื่อการจัดประสบการณ์ที่ได้เสนอแนะไว้อย่างครบถ้วน เพื่อที่จะทำให้การสอนบรรลุจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้อย่างสมบูรณ์อย่างไรก็ตาม ครูอาจปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมของท้องถิ่น

การจัดประสบการณ์เนื้อหาให้เด็กต้องจัดกิจกรรมให้เด็กสนใจ เช่น

๑. ทักสนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้
๒. การเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ
๓. การเล่าประสบการณ์ตามเนื้อหาต่าง ๆ
๔. การอภิปราย ซักถาม
๕. การสนทนา ตอบคำถาม
๖. ทักษะกระบวนการกลุ่ม
๗. การทดลอง
๘. การอธิบายสิ่งต่าง ๆ
๙. ทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน
๑๐. การแก้ปัญหาสถานการณ์จำลอง
๑๑. การแสดงบทบาทสมมติ
๑๒. การลงมือปฏิบัติจริง
๑๓. การรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง ๕
๑๔. การทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น
๑๕. การนับจำนวน เพิ่ม ลด
๑๖. การเปรียบเทียบเวลา
๑๗. การจำแนกเปรียบเทียบ
๑๘. การเล่านิทาน
๑๙. การร้องเพลง

ฯลฯ

กิจกรรมสร้างสรรค์และกิจกรรมเสรี

จุดมุ่งหมาย ศูนย์การเรียนรู้กิจกรรมเสรีหรือมุมประสบการณ์ มีความมุ่งหมายที่สำคัญโดยเฉพาะ ดังนี้

๑. เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ด้วยการประกอบกิจกรรมที่สอดคล้องกับธรรมชาติและสนองความต้องการของเด็กในการเล่นที่แฝงไว้ซึ่งการศึกษา
๒. เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้ทดลอง คิดค้นคว้า และสร้างสรรค์ด้วยความสนุกและเพลิดเพลินแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องวิตกกังวล
๓. เพื่อฝึกทักษะการเตรียมความพร้อมด้านประสาทสัมผัสทางตาและมือเกิดพัฒนาการทางการตัดสินใจ การมีเหตุผล รู้ขนาด จำนวนสี และรูปลักษณะ ทั้งช่วยฝึกเชาวน์ปัญญา อันเป็นทางนำหรือเตรียมเด็กไปสู่การอ่าน และการเขียนในอนาคตต่อไป
๔. เพื่อฝึกเด็กให้ทำงานเป็นกลุ่ม เรียนรู้สิทธิและหน้าที่ ความรับผิดชอบของตนและเพื่อนภายในสังคมเล็ก ๆ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
๕. เพื่อฝึกให้รู้จักประหยัดวัสดุการศึกษา ฝึกเด็กให้รู้จักการเล่นเครื่องเล่น การเก็บรักษาอุปกรณ์เครื่องเล่น ให้อยู่ในสภาพที่เรียบร้อยและครบถ้วน

(๓๙)

๖. เป็นวิธีการที่เด็ก ๆ ได้รับความรัก ความอบอุ่น การอบรมเลี้ยงดู และการปกป้องให้
เกิดความปลอดภัยที่จะอยู่ร่วมกันในสถานศึกษาได้อย่างมีความสุข

๗. เป็นวิธีการช่วยส่งเสริมเด็ก ๆ ได้รับความรู้ทางการทางอารมณ์จิตใจและร่างกาย สติปัญญา
และสังคม ครอบคลุมพร้อมในโอกาสเดียวกัน

๘. เป็นวิธีการช่วยให้ครูทราบปัญหา ความคับข้องใจเด็ก ทำให้ครูสามารถหาวิธีช่วย
คลี่คลายปัญหาแก่เด็กได้

๙. เป็นวิธีการปูพื้นฐานประสบการณ์ และความรู้ ให้เด็กมีความพร้อมสามารถช่วยตนเองได้
ถูกต้อง เหมาะสมกับวัยของเด็ก พร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ได้อย่างเป็นสุข

๑๐. เป็นวิธีที่ช่วยให้ครูทราบความสนใจเป็นพิเศษของเด็ก และสามารถประเมินผล
พัฒนาการ และพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนได้ พร้อมทั้งจะรายงานลงในสมุดรายงานประจำวันเด็กแต่ละคนได้
อย่างมีประสิทธิภาพ

๑๑. เป็นวิธีการช่วยให้ครูตื่นตัวอยู่เสมอ ในการที่จะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม สำรวจแหล่ง
วัสดุ อุปกรณ์ และคิดค้น สร้างสรรค์ อุปกรณ์ใหม่ ๆ ขึ้น เพื่อส่งเสริมความพร้อมให้แก่เด็กอย่างมีประสิทธิภาพ
มากยิ่งขึ้น

๑๒. เป็นวิธีการช่วยลดการสูญเสียค่าทางการศึกษา ให้ปัญหาเด็กเรียนซ้ำชั้นประถมศึกษาปีที่
๑ ลดลง ซึ่งกำหนดการจัดศูนย์การเรียนรู้กิจกรรมเสรีหรือมุมประสบการณ์ไว้ @ (ศูนย์การเรียนรู้กิจกรรมเสรีหรือ
มุมประสบการณ์ และจัดดำเนินการจัดอย่างน้อย ๖ ศูนย์การเรียนรู้กิจกรรมเสรีหรือมุมประสบการณ์ และให้เด็ก
ได้เรียนรู้ในแต่ละวัน อย่างน้อยวันละ ๒ ศูนย์การเรียนรู้กิจกรรมเสรีหรือมุมประสบการณ์

กิจกรรมกลางแจ้ง

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้เด็กได้ออกกำลังกายกลางแจ้งซึ่งจะช่วยให้เด็กมีสุขภาพดีขึ้น
๒. เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และฝึกประสาทสัมผัส
ระหว่างมือกับตา มือกับเท้า
๓. เพื่อเป็นการพัฒนาทางร่างกาย อารมณ์ และจิตใจ สังคม
สติปัญญา และจินตนาการของเด็ก

ลักษณะการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง

๑. การละเล่นพื้นเมือง
๒. เกมต่าง ๆ
๓. การเล่นบ้านจำลอง
๔. การเล่นทราย
๕. การเล่นน้ำ
๖. การเล่นเครื่องเล่นสนาม
๗. การเดินทรงตัวบนกระดาน
๘. การเดินตามแนว
๙. การเดินถอยหลัง
๑๐. การรับ – ส่ง บอล
๑๑. การขว้างบอลไกล
๑๒. การเตะบอลเข้าประตู
๑๓. การกลิ้งบอลกระทบเป้า
๑๔. การปาเป้า
๑๕. การโหนตัว

บทบาทและหน้าที่ครูในการจัดกิจกรรม การเล่นกลางแจ้ง

การออกกำลังกายของเด็ก ๆ นั้น ได้แก่ การวิ่ง การกระโดด การม้วนหน้า ม้วนหลัง การกลิ้ง การปีนป่าย การวิ่งแข่ง การลาก การเข็น เป็นต้น ในการเล่นนั้น บางอย่าง จำเป็นต้องมีสื่อประกอบด้วย แต่บางอย่างไม่จำเป็นต้องมีสื่อก็ได้ แต่ผู้ดูแลเด็กจะต้องเตรียมตัวเพื่อจัดกิจกรรมให้เด็ก บทบาทและหน้าที่ของผู้ดูแลเด็กที่ควรปฏิบัติในการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง คือ

๑. หากจะให้เด็กเล่นเครื่องเล่นสนาม ผู้ดูแลเด็กจะต้องทำการตรวจสอบเครื่องเล่นนั้นว่าอยู่ในสภาพเรียบร้อยหรือไม่ หรือจะเป็นอันตรายต่อเด็กหรือไม่
๒. ผู้ดูแลเด็ก จะต้องแนะนำการเล่นที่ถูกต้องวิธีและปลอดภัยให้กับเด็กทุกครั้งจึงให้เล่น
๓. ผู้ดูแลเด็กจะต้องฝึกระเบียบวินัยให้เด็กทุกครั้งที่มีการเล่นกลางแจ้ง
๔. ปล่อยให้เด็กเล่นอย่างอิสระ โดยผู้ดูแลเด็กคอยดูแลอย่างใกล้ชิด
๕. เมื่อเลิกเล่นแล้ว เก็บสิ่งของให้เข้าที่ และทำความสะอาดบริเวณที่เล่นให้เรียบร้อยทุกครั้ง
๖. ให้เด็กทำความสะอาดร่างกายพร้อมทั้งแต่งกายให้เรียบร้อยทุกครั้งหลังจากเลิกเล่นกลางแจ้งแล้ว

เกมการศึกษา

เกมการศึกษาเป็นเกมการเล่นที่ฝึกการสังเกต พัฒนากระบวนการคิด และเกิดความคิดรวบยอด เกมการศึกษามีกฎ กติกาต่างๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้เกมการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย เช่น เกมการจับคู่สิ่งๆ ที่เหมือนกัน เกมการแยกประเภท จัดหมวดหมู่ เกมการเรียงลำดับเกมการสังเกตรายละเอียดของภาพ เกมการหาความสัมพันธ์ ฯลฯ

เกมการศึกษาที่จัดให้เด็กเล่นควรเริ่มจากง่ายไปหายาก จากภาพไปสู่รูปทรงและสัญลักษณ์ที่ซับซ้อนขึ้น เมื่อครูให้เด็กเล่นเกมใหม่ควรแนะนำวิธีการเล่น และเมื่อเล่นเสร็จครูควรตรวจสอบความถูกต้อง บางเกมเด็กอาจตรวจสอบคำถามได้ด้วยตนเอง

เกมการศึกษานี้ครูสามารถผลิตได้ด้วยตนเองอย่างง่าย ๆ ให้สอดคล้องกับเนื้อหาหรือประสบการณ์ที่ต้องการให้เด็กเรียนรู้ ควรเปิดโอกาสให้เด็กเล่นเกมการศึกษาเป็นรายบุคคล หรือกลุ่มย่อยทุกวัน โดยอาจจัดวางไว้ให้เด็กเลือกเล่นทบทวนตามความต้องการนอกเหนือจากเวลาที่กำหนด

จุดหมาย

๑. รู้จักสังเกต เปรียบเทียบ และจำแนก
๒. ส่งเสริมการคิด หาเหตุผล และการตัดสินใจแก้ปัญหา
๓. ส่งเสริมพัฒนากล้ามเนื้อเล็กและการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา
๔. ส่งเสริมการเล่นร่วมกัน

ตัวอย่างเกมการศึกษา

เกมจับคู่ * เกมจับคู่ภาพหรือสิ่งของ สามารถแบ่งได้หลายแบบ เช่น

- จับคู่ที่เหมือนกันทุกประการ
- จับคู่ภาพกับเงาของสิ่งเดียวกัน
- จับคู่ภาพกับโครงร่างของสิ่งเดียวกัน
- จับคู่ภาพที่ซ่อนอยู่ในภาพหลัก
- จับคู่ภาพเต็มกับภาพที่แยกเป็นส่วน ๆ

(๔๑)

- * เกมการแยกประเภท จัดหมวดหมู่ (แผนภาพเกมการแยกประเภท จัดหมวดหมู่)
- * เกมการเรียงลำดับ (แผนภาพเกมการเรียงลำดับ)
- * เกมการสังเกตรายละเอียดของภาพ เช่น เกมการตัดต่อ
(จำนวนชิ้น ตามความเหมาะสมของวัยผู้เล่น)
- * เกมลอตโต (แผนภาพลอตโต)
- * เกมหาความสัมพันธ์ เช่น เกมตารางสัมพันธ์ (เมตริกเกม) เกมอุปมาอุปมัย, -
เกมหาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งของเครื่องใช้

ฯลฯ

ตารางกิจกรรมประจำวัน

ช่วงเช้า	เวลา	๐๗.๑๕ - ๐๘.๐๐ น. รับเด็กเป็นรายบุคคล
		๐๘.๐๐ - ๐๘.๔๐ น. กิจกรรมหน้าเสาธง
		๐๘.๔๐ - ๐๙.๐๐ น. พัก (ดื่มนม)
		๐๙.๐๐ - ๐๙.๒๐ น. กิจกรรมห้องจำ
		๐๙.๒๐ - ๐๙.๔๐ น. การเคลื่อนไหวและจังหวะ
		๐๙.๔๐ - ๑๐.๐๐ น. กิจกรรมเสริมประสบการณ์
		๑๐.๐๐ - ๑๐.๒๐ น. กิจกรรมสร้างสรรค์
		๑๐.๒๐ - ๑๐.๔๐ น. กิจกรรมเสรี
		๑๐.๔๐ - ๑๑.๐๐ น. กิจกรรมกลางแจ้ง
		๑๑.๐๐ - ๑๒.๐๐ น. พักรับประทานอาหาร
		๑๒.๐๐ - ๑๒.๓๐ น. ล้างหน้า แปรงฟัน
ช่วงบ่าย	เวลา	๑๒.๓๐ - ๑๔.๐๐ น. นอนพักผ่อน
		๑๔.๐๐ - ๑๔.๒๐ น. เก็บที่นอนล้างหน้า
		๑๔.๒๐ - ๑๔.๓๐ น. พัก (อาหารว่าง)
		๑๔.๓๐ - ๑๔.๔๕ น. เกมการศึกษา
		๑๔.๔๕ - ๑๕.๐๐ น. ผู้ปกครองรับเด็กกลับบ้าน
		๑๕.๐๐ - ๑๖.๓๐ น. สรุปกิจกรรมประจำวัน / เตรียมงานในวันรุ่งขึ้น

(๔๒)

การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินพยอม สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบึงนคร ได้จัดบรรยากาศทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ตามธรรมชาติ สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ตามธรรมชาติ สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กในแต่ ละวัยเรียนรู้ผ่านการเล่นที่น่าสนใจ สนุกสนาน โดยได้กำหนดพัฒนาและปรับปรุง ดังนี้

ภายในห้องเรียน ห้องเรียนแต่ละห้องจะเน้นความสะอาด สวยงาม ปลอดภัย ตกแต่งบอร์ด ด้วยเนื้อหาสาระที่สอดคล้องกับหน่วยที่เด็กกำลังเรียนอยู่ในแต่ละสัปดาห์ ภายในห้องเรียน จะมีมุมประสบการณ์ พร้อมสื่ออุปกรณ์ที่แข็งแรง สวยงาม ปลอดภัย และเพียงพอกับจำนวนเด็ก เพื่อให้เด็กได้ เรียนรู้จากการสัมผัสทั้งห้า เพราะมีความเชื่อว่า สภาพแวดล้อมที่ดีจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ดีจากศูนย์การเรียนรู้ กิจกรรมเสรีหรือมุมประสบการณ์ เช่น มุมร้านค้า มุมหนังสือ มุมบล็อก มุมของเล่นพลาสติก มุมดนตรี มุม แต่งตัว มุมนิทาน นอกจากนี้ทางโรงเรียนได้จัดทำห้องน้ำ ห้องส้วม ไว้ภายในห้องเรียนเพื่อความสะอาดและ ปลอดภัย ของเด็ก

ภายในห้องเรียน จัดตกแต่งสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาด้วยพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ได้แก่ ไม้ดอก ไม้ประดับ ผักสวนครัว ไม้ยืนต้น หน้าอาคารเรียน จัดให้มีสระน้ำ เพื่อเลี้ยงสัตว์น้ำ เช่น ปลา และมี สวนหย่อมด้านหน้าเพื่อความสวยงาม ความเพลิดเพลิน เพื่อเอื้อต่อการพัฒนาการของเด็กได้ ศึกษาออกสถานที่ ทำให้เด็กได้สัมผัสธรรมชาติของจริง ส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพจิตดี สนุกสนานกับการเรียนรู้มีคุณครูจัดกิจกรรม ให้กับเด็ก ยึดหลักการสะอาด ร่มรื่น สวยงาม เป็นระเบียบ ปลอดภัย ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

สื่อ

สื่อเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ ทำหน้าที่เป็นตัวกลางถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจความรู้สึก เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ สร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก กระตุ้นให้เกิดการพัฒนา ทางด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา ตลอดจนเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมให้แก่เด็กมีระบบใน การควบคุมสื่ออย่างเป็นระบบ มีผู้ดูแลรับผิดชอบ มีกระบวนการดังนี้

๑. การจัดหา มีการสอบถามความต้องการในการใช้สื่อของครูผู้สอน โดยให้แต่ละห้อง นำเสนอทุกต้นปีการศึกษา

๒. การจัดเก็บ สื่อทุกประเภทมีทะเบียนคุม มีเอกสารชัดเจน

๓. การจัดการ เมื่อลงทะเบียนแล้วจะแยกให้ครูประจำชั้นรับได้ เก็บได้โดยให้แต่ละห้อง นำเสนอทุกต้นปีการศึกษา

๔. การซ่อม จะมีการสำรวจสื่อทุกสิ้นภาคเรียน เพื่อดูว่าสื่อใดชำรุดจะซ่อมบำรุงหรือ จำหน่าย

(๔๓)

ลักษณะของสื่อ แบ่งออกเป็น ๕ ประเภท

๑. สื่อธรรมชาติ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น พืช ผัก ผลไม้ ดิน หิน เป็นต้น
๒. สื่อสิ่งพิมพ์ หมายถึง หนังสือและเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น เอกสาร หนังสือ ตำรา นิตยสาร หนังสือพิมพ์ วารสาร จุลสาร แผนที่ แผนที่ภูมิ ตาราง สถิติกราฟ เป็นต้น
๓. สื่อวัสดุและอุปกรณ์ หมายถึง วัสดุที่ประดิษฐ์เพื่อประกอบการเรียน เช่น บัตรคำ หุ่นจำลอง เกมการศึกษา เครื่องมืออุปกรณ์ทดลอง เป็นต้น
๔. สื่อที่ไม่ใช่ความเรียง หมายถึง สื่อที่ไม่มีตัวหนังสือกำกับ เช่น สัญลักษณ์ต่าง ๆ เครื่องหมายต่าง ๆ
๕. สื่อเทคโนโลยี หมายถึง สื่อการเรียนรู้ที่ได้ผลิตขึ้น เพื่อใช้ควบคู่กับเครื่องมือโทรทัศน์ วัสดุ หรือเครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ ๆ เช่น เทปบันทึกภาพ (วีดีทัศน์) แถบบันทึกเสียง สไลด์ คอมพิวเตอร์ ซีดี วีซีดี เป็นต้น

แหล่งการเรียนรู้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินพยอม สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบึงนคร ได้จัดบรรยากาศทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย บูรณาการการเรียนรู้ผ่านการเล่นที่สนุกสนาน โดยได้ดำเนินการจัดแหล่งเรียนรู้ดังนี้

๑. ภายในห้องเรียน เน้นความปลอดภัย สะอาด สวยงาม ภายในห้องมีมุมประสบการณ์ หรือศูนย์การเรียนรู้และสื่ออุปกรณ์ที่แข็งแรง สวยงาม ปลอดภัย และเพียงพอกับจำนวนเด็ก เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากการสัมผัสทั้ง ๕ สำหรับมุมประสบการณ์ หรือศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ มุมบ้าน มุมหมอ มุมร้านค้า มุมวิทยาศาสตร์ มุมหนังสือ มุมบล็อก มุมดนตรี เป็นต้น

๒. ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินพยอม สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบึงนคร จัดให้มีบรรยากาศที่สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เป็นระเบียบ ปลอดภัย มีต้นไม้มากมายหลายชนิด พันธุ์ไม้ต่าง ๆ และห้องสำคัญต่าง ๆ ในโรงเรียน เช่น ห้องสมุด ห้องพยาบาล และอื่น ๆ

๓. ภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินพยอม สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบึงนคร คือ สถานที่ต่าง ๆ เช่น วัด โบสถ์ มัสยิด โรงพยาบาล เทศบาล สถานีตำรวจ ที่ว่าการอำเภอ องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด ศาลาว่าการเมืองพัทยา ศาลากลางจังหวัด สถานีดับเพลิง ตลาด และอื่น ๆ ได้กำหนดพาเด็กไปศึกษาเรียนรู้ตามโอกาสที่สมควร

(๔๔)

**การส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้
สำหรับเด็กอายุ ๒ - ๓ ปี**

.....

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินพยอม สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบึงนคร ได้กำหนดแนวปฏิบัติกิจกรรมอบรมเลี้ยงดู โดยเน้นการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวัน และส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ได้แก่

- ด้านร่างกาย** ส่งเสริมให้เด็กใช้ร่างกายตามความสามารถ
- ด้านอารมณ์ จิตใจ** ส่งเสริมการตอบสนองความต้องการของเด็กอย่างเหมาะสม ภายใต้สภาพแวดล้อมที่อบอุ่นและปลอดภัย
- ด้านสังคม** ส่งเสริมให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลใกล้ชิด
- ด้านสติปัญญา** ส่งเสริมให้เด็กได้สังเกตสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เพื่อสร้างความเข้าใจและใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ส่งเสริมการคิด และการแก้ปัญหาที่เหมาะสมกับวัย

การอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวันสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวางรากฐานชีวิตของเด็ก ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การจัดกิจกรรมในแต่ละวัน ควรจัดให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถตามวัยของเด็ก โดยผ่านการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวัน และการเล่นตามธรรมชาติของเด็ก โดยได้กำหนดแนวปฏิบัติกิจกรรมอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวัน ดังนี้

๑. การฝึกสุขนิสัยและลักษณะนิสัยที่ดี เป็นการสร้างสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร

อาหาร การนอน การทำความสะอาดร่างกาย การขับถ่าย ตลอดจนปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีในการดูแลสุขภาพอนามัย ความปลอดภัย และการแสดงมารยาทที่สุภาพ นุ่มนวล แบบไทย

๒. การเคลื่อนไหวและการทรงตัว เป็นการส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อแขนกับขา มือกับนิ้วมือ

และส่วนต่าง ๆ ของร่างกายในการเคลื่อนไหว หรือออกกำลังกายทุกส่วน โดยการจัดให้เด็กได้เคลื่อนไหว ทั้งกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และตามความสามารถของวัย เช่น ค่ำ คลาน ยืน เดิน เล่นนิ้วมือ เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามเสียงดนตรี ปีนป่ายเครื่องเล่นสนามเด็กเล็ก

เล่นม้าโยก ลากจูงของเล่นมีล้อ ขี่จักรยานทรงตัวของเด็กเล็กโดยใช้เท้าช่วยไถ

๓. การฝึกประสานสัมพันธ์ระหว่างมือ - ตา เป็นการฝึกความแข็งแรงของกล้ามเนื้อมือ นิ้วมือ

ให้พร้อมที่จะหยิบจับ ฝึกการทำงานอย่างสัมพันธ์กันระหว่างมือและตา รวมทั้งฝึกให้เด็กรู้จักคาดคะเน ทิศทางระยะทางของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเทียบกับตัวเองในลักษณะใกล้กับไกล เช่น มองตามเครื่องแขวนหรือโคมบายที่มีเสียงและสี ร้อยลูกปัดขนาดใหญ่ เล่นหยอดบล็อกรูปทรง-ลงกล่อง ตอกหมุด โยนรับลูกบอล เล่นน้ำ เล่นปั้น แป้ง ใช้สีเทียนแทงใหญ่วาดเขียนขีดเขียน เป็นต้น

๔. การส่งเสริมด้านอารมณ์ เป็นการส่งเสริมการเลี้ยงดูในการตอบสนองความต้องการของเด็ก

ด้านจิตใจ โดยการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดความอบอุ่นและมีความสุข เช่น สบตา อุ้ม โอบกอด

สัมผัส การเป็นแบบอย่างที่ดีในการด้านการแสดงออกทางอารมณ์ตอบสนองต่อความรู้สึกที่เด็กแสดงออกอย่างนุ่มนวล อ่อนโยน ปลุกฝังการชื่นชมธรรมชาติรอบตัว เป็นต้น

๕. การส่งเสริมทักษะทางสังคม เป็นการส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์กับพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู และบุคคลใกล้ชิด โดยการพูดคุยหยอกล้อหรือเล่นกับเด็ก เช่น เล่นจ๊ะเอ๋ เล่นจ้ำจี้ เล่นโยกเยก เล่นประกอบคำร้อง เช่น จันทรเจ้าเอ๋ย แมงมุม ตั๊กแตน หรือพาเด็กไปเล่นนอกบ้าน พบปะเด็กอื่นหรือผู้ใหญ่ภายใต้การดูแลอย่างใกล้ชิด เช่น พาไปบ้านญาติ พาไปร่วมกิจกรรมที่ศาสนสถาน เป็นต้น

(๔๕)

๖. การใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า เป็นการกระตุ้นการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าในการมองเห็น การได้ยินเสียง การไต่กลิ่น การลิ้มรส และการสัมผัสจับต้องสิ่งต่าง ๆ ที่แตกต่างกันในด้านขนาด รูปร่าง สี น้ำหนัก และผิวสัมผัส เช่น การเล่นมองตนเองกับกระจกเงา การเล่นของเล่นที่มีพื้นผิวแตกต่างกัน เป็นต้น

๗. การส่งเสริมการสำรวจสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เป็นการฝึกให้เด็กเรียนรู้ สิ่งรอบตัวผ่านเหตุการณ์ และสื่อที่หลากหลายในโอกาสต่าง ๆ รู้จักสำรวจ และทดลองสิ่งที่ไม่คุ้นเคย เช่น มองตามสิ่งของ หันหาที่มาของเสียง ค้นหาสิ่งของที่ปิดซ่อนจากสายตา กิจกรรมทดลองง่าย ๆ เป็นต้น

๘. การส่งเสริมทักษะทางภาษา เป็นการฝึกให้เด็กเปล่งเสียง เลียนเสียงของผู้คน เสียงสัตว์ต่าง ๆ รู้จักชื่อเรียกของตนเอง ชื่ออวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ชื่อพ่อแม่หรือผู้คนใกล้ชิดและชื่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ตลอดจนฝึกให้เด็กรู้จักสื่อความหมายด้วยคำพูดและท่าทาง ชี้ชวนและสอนให้รู้จักชื่อเรียกสิ่งต่าง ๆ จากของจริง อ่านหนังสือนิทานภาพหรือร้องเพลงง่าย ๆ ให้เด็กฟัง เป็นต้น

๙. การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นการฝึกให้เด็กได้แสดงออกทางความคิด และตามจินตนาการของตน เช่น ขีดเขียนวาดรูปอย่างอิสระ การเล่นบล็อกขนาดใหญ่ เล่นของเล่นสร้างสรรค์ พูดเล่าเรื่องตามจินตนาการ เล่นสมมติ เป็นต้น

การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเป็นกระบวนการต่อเนื่องให้ครอบครัวพัฒนาการเด็กทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อนำผลมาใช้วางแผนจัดกิจกรรมประสบการณ์ให้เด็กแต่ละคนได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินพยอม สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลบึงนคร จัดให้มีการประเมินอย่างต่อเนื่อง ครอบครัวพัฒนาการทุกด้านเป็นการประเมินสถานการณ์ปกติขณะที่เด็กทำกิจกรรมประสบการณ์ประจำวันและช่วงเวลาต่าง ๆ ได้แก่ การสังเกตการสัมภาษณ์ การสนทนา การบันทึกพฤติกรรมเด็กและวิเคราะห์ข้อมูล และผลงานของเด็กที่เก็บอย่างเป็นระบบ แล้วนำข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการมาสรุป เพื่อบันทึกผลพัฒนาการลงในสมุดบันทึกพัฒนาการประจำชั้นเรียนของเด็กและบันทึกในสมุดรายงานประจำตัวเด็กทุกภาคเรียน ตลอดจนจรรยาบรรณผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับทราบและรายงานให้ผู้ปกครองทราบอย่างชัดเจนและต่อเนื่องโดยดำเนินการต่อไปนี้

ก่อนเรียน จัดทำข้อมูลของเด็กเป็นรายบุคคล โดยให้ผู้ปกครองกรอกข้อมูลและสัมภาษณ์ผู้ปกครอง เช่น ข้อมูลทั่วไป ประวัติสุขภาพ ลักษณะนิสัย

ระหว่างเรียน จัดทำเครื่องประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูลหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูล จากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ บันทึกผลการเรียน บันทึกสุขภาพ และบันทึกกิจกรรมต่าง ๆ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กให้สอดคล้องกับความสามารถหรือพัฒนาการแต่ละด้านของเด็ก

หลังเรียน มีการนำข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการมารวบรวมสรุปและเขียนรายงานผลพัฒนาการลงทุนในสมุดรายงานประจำตัวทุกภาคเรียน

(๔๖)

เกณฑ์การประเมินพัฒนาการ

คือ การนำผลประเมินมาสรุปและจัดระดับพัฒนาการ ดังนี้

ระดับ ๓ คือ ดี หมายถึง สามารถแสดงพฤติกรรมหรือปฏิบัติถูกต้องได้คล่องแคล่ว ชัดเจน และเชื่อมั่น

ระดับ ๒ คือ พอใช้ หมายถึง สามารถแสดงพฤติกรรมถูกต้องแต่ยังไม่คล่องแคล่ว ไม่นั่นคง

ระดับ ๑ คือ ควรส่งเสริม หมายถึง ยังแสดงพฤติกรรมได้น้อยหรือไม่ได้เลย แสดงพฤติกรรมหรือปฏิบัติได้บ้าง แต่ต้องให้ความช่วยเหลือ

ระยะเวลาการประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการระดับปฐมวัยแบ่งออกเป็น ๓ ระยะ ดังนี้คือ

๑. ประเมินพัฒนาการประจำแต่ละกิจกรรม
๒. ประเมินพัฒนาการประจำวัน
๓. ประเมินพัฒนาการประจำภาค / ปี

วิธีประเมินพัฒนาการ

๑. การสังเกต ครูสังเกตเด็กตลอดเวลา เช่น ขณะเรียน เล่น และร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา การเรียนกิจกรรมเสรีทั้งเป็นกลุ่ม และรายบุคคลสม่ำเสมอ
๒. การสัมภาษณ์ คือ การสนทนากับเด็กเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่ม อาจจะมีการบันทึกการสนทนาด้วยเพื่อหาวิธีการแก้ไข หรือทำให้ทราบว่าประสบผลสำเร็จหรือไม่
๓. ตรวจสอบผลงานและวิเคราะห์ข้อมูล

การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

การนำกรอบการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ไปใช้ และมีการพัฒนาผู้ดูแลเด็กให้มีความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า ๓ ปี และดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัย มีดังนี้

๑. **การเตรียมความพร้อม**
 - สร้างความตระหนัก
 - พัฒนาบุคลากร
 - จัดระบบสารสนเทศ

- จัดระบบบริหารจัดการในรูปกรรมการ
- ๒. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา**
 - คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
 - หน่วยประสบการณ์การเรียนรู้
 - แผนการจัดประสบการณ์
- ๓. การสนับสนุนคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา**
 - ระบบการประเมินพัฒนาการ
 - การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
 - การพัฒนาและเลือกใช้สื่อ
 - การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

(๔๗)

- ๔. การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก**
 - งานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
 - งานธุรการ การเงินและพัสดุ
 - งานบุคลากรและการบริหารจัดการ
 - งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
 - งานการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน
- ๕. การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล**
 - หน่วยงานต้นสังกัด
 - คณะกรรมการบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
 - คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ๖. สรุปและรายงาน**
 - สรุปการประเมินตนเองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 - รายงานคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 - รายงานผู้ปกครอง
 - รายงานประชาชน
 - รายงานหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อขอรับการสนับสนุน
- ๗. การปรับปรุงและการพัฒนา**
 - ปรับแผนปฏิบัติงานปีต่อไป
 - ปรับปรุงหลักสูตร
 - ปรับปรุงการบริหารจัดการ
 - ปรับปรุงระบบสนับสนุนคุณภาพ
 - ปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์

ทั้งนี้ หลักสูตรสถานศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเนินพยอม พุทธศักราช ๒๕๖๑ มุ่งสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อม ชุมชน ท้องถิ่น และปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับธรรมชาติ

และการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โดยมีจุดหมายคือ มุ่งให้เด็กมีพัฒนาทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อย่างเหมาะสมกับวัย ตามความสามารถและความแตกต่างของบุคคล เพื่อพัฒนาเด็กให้ เกิดความสุขในการเรียนรู้ เกิดทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต รวมทั้งการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและ ค่านิยมที่พึงประสงค์แก่เด็ก
